№ 24 Warszawa, dnia 20 sierpnia 1925 r. Rok VII.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SKARBU.

Cena numeru pojedyńczego 75 groszy, z przesyłką zwyczajną 90 groszy, poleconą 1 zł. 20 groszy, Prenumerata kwartalna 5 złotych. Cena ogłoszeń za tekstem od wiersza 1 m m. szpalty redakcyjnej 30 gr., tabelaryczne i cyfrowe 60 gr. Materjał redakcyjny oraz ogłoszenia, które na mocy przepisów obowiązujących podlegają opublikowaniu w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu", należy kierować do Administracji, Rymarska 3. Tel. redakcji 148.03. tel. Administracji Nr. 276.29. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 30305.

TREŚĆ.

Przepisy ogólne

540.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 8 lipca 1925 r.

o rewizji uprawnień (koncesyj) na sprzedaż przedmiotów, objętych monopolem skarbowym.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. w przedmiocie rewizji uprawnień (koncesyj) na sprzedaż przedmiotów, objętych monopolem skarbowym (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1022) zarządza się co następuje:

A) Koncesje na detaliczne sprzedaże.

§ 1. Rewizje koncesyj na detaliczne sprzedaże przedmiotów, objętych monopolem skarbowym (wyroby tytuniowe i wyroby objęte ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym — Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 756) przeprowadzać będą władze skarbowe I instancji (urzędy skarbowe akcyz i monopolów, urzędy akcyzowe, dyrekcje okręgów skarbowych).

Rewizji nie będą podlegały koncesje na sprzedaże wyrobów tytuniowych, wymienione w § 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1022).

Orzeczenia o cofnięciu koncesyj, wydane w następstwie przeprowadzonej rewizji będą zawierały 3 miesięczny termin wypowiedzenia według wzoru, sporządzonego przez Ministerstwo Skarbu (Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego, Biuro sprzedaży Soli).

Przeciw orzeczeniom władz skarbowych I instancji służyć będzie interesowanym odwołanie do władz skarbowych II instancji (izby skarbowe, śląski urząd wojewódzki). Ewentualne odwołania mają być wnoszone do urzędu, który wydał orzeczenie, w ciągu 14-tu dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia.

§ 2. Władze skarbowe I instancji sporządzą niezwłocznie według załączonego wzoru A wykazy w 2 egzemplarzach odrębnie dla każdej gminy administracyjnej ich okręgu i dla każdego rodzaju monopolu, obejmujące koncesjonarjuszów detalicznych sprzedaży przedmiotów,

wymienionych w § 1 rozporządzenia i ustalą liczbę miejsc detalicznych sprzedaży dla każdej gminy, stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów.

Dla detalicznych sprzedaży wyrobów tytoniowych ustala się normę w ten sposób, że jedna detaliczna sprzedaż wyrobów tytoniowych (nie licząc domowych, czasowych i koszarowych sprzedaży) winna przypadać na około 600 mieszkańców, w gminach zaś handlowych i przemysłowych, oraz w gminach rozlegle położonych na około 500 mieszkańców. W gminach względnie osadach, mających mniej jak 600 względnie 500 mieszkańców, winna znajdować się o ile możności jedna detaliczna (publiczna) sprzedaż wyrobów tytoniowych.

Ilość detalicznych sprzedaży wyrobów alkoholowych winna być oznaczona zgodnie z art. 5 ustawy o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych z dnia 23 kwietnia 1920 r. ogłoszonej w załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 10 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 299) jedna na 2.500 mieszkańców.

Na wyjątki od ustalonych norm zezwalać może w poszczególnych wypadkach Ministerstwo Skarbu (Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego).

§ 3. Jeden egzemplarz wykazów A, przewidzianych w poprzednim paragrafie, przedłożą władze skarbowe I instancji za pośrednictwem izb skarbowych najpóźniej do końca października 1925 r. Ministerstwu Skarbu (Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego), które na podstawie zebranego w ten sposób materjału wydadzą szczegółowe zarządzenia co do sposobu postępowania przy przeprowadzaniu rewizyj.

§ 4. Przy przeprowadzaniu rewizyj będą cofane koncesje osób nieuprzywilejowanych w następującej kolejności:

1) prowadzących swe przedsiębiorstwa niesamoistnie,

2) tych, którzy mają prócz koncesyjnego jeszcze inne przedsiębiorstwo lub dochody z innych źródeł, dających dostateczne utrzymanie,

3) niefachowców, którzy się nie uczyli i nie praktykowali w danej gałęzi przynajmniej ogółem 5 lat,

4) fachowców, którzy się uczyli i praktykowali w danej gałęzi i prowadzą przedsiębiorstwo od lat 15-tu.

Przy wszystkich czterech kategorjach uwzględniane będą: wiek, ilość rodziny, zdrowie, stan materjalny i przeszłość interesowanego.

§ 5. Prawo nadawania koncesyj na detaliczne sprzedaże wyrobów, objętych ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 756) w ramach przepisanej normy i postanowień § 1 i 3 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1022), przyznaje się władzom skarbowym II instancji.

Osobom nienależącym do kategorji osób uprzywilejowanych nadawać mogą władze skarbowe II instancji koncesje na detaliczne sprzedaże przedmiotów wymienionych w § 1 rozporządzenia (w ramach przepisanej normy) wyłącznie w tych wypadkach, gdy ze względu na interes Skarbu Państwa i wygodę konsumentów zachodzić będzie bezwzględna konieczność obsadzenia w jakiejś gminie przedsiębiorstwa sprzedaży, a zostanie urzędownie stwierdzonem, że na powyższą koncesję niema reflektantów z pośród osób uprzywilejowanych, odpowiadających przepisanym wymogom.

§ 6. Ustalanie ilości koncesyj na uliczne sprzedaże wyrobów tytoniowych należy do kompetencji Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

B) Koncesje na hurtowe sprzedaże.

§ 7. Rewizje koncesyj na hurtowe sprzedaże przedmiotów, objętych monopolem skarbowym (wyroby tytoniowe, sól i wyroby, objęte ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym — Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 756) będą przeprowadzały władze skarbowe II instancji (izby skarbowe, śląski urząd wojewódzki).

Rewizji nie będą podlegały koncesje na hurtowe sprzedaże wyrobów tytoniowych, wymienionych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1022).

Orzeczenia o cofnięciu koncesyj, wydawane w następstwie przeprowadzonej rewizji, winny zawierać 3 miesięczny termin wypowiedzenia i być sformułowane według wzoru, sporządzonego przez Ministerstwo Skarbu (Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego, Biuro Sprzedaży Soli).

Przeciw orzeczeniu izb skarbowych (śląskiego urzędu wojewódzkiego) służyć będzie interesowanym odwołanie do Ministerstwa Skarbu (Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, Biura Sprzedaży Soli). Ewentualne odwołania winny być wniesione do władzy skarbowej, która wydała orzeczenie w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia orzeczenia.

§ 8. Władze skarbowe II instancji sporządzą niezwłocznie w 3-ch egzemplarzach wykazy hurtowych sprzedawców przedmiotów, wymienionych w § 7 rozporządzenia, osobno dla każdego rodzaju monopolu według załączonego wzoru B.

Dwa egzemplarze tych wykazów z uwidocznieniem hurtowników, którzy nie należą do osób uprzywilejowanych, przedłożą władze skarbowe II instancji najdalej do końca października 1925 r. Ministerstwu Skarbu (Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, Biuru Sprzedaży Soli). Na podstawie tych wykazów zostanie ustalone, które z hurtowni, podlegających opróżnieniu zostaną w razie cofnięcia koncesyj zwinięte jako zbędne, a które zostaną ponownie obsadzone.

§ 9. Nadawanie koncesyj na hurtowe sprzedaże przedmiotów, wymienionych w § 7 rozporządzenia, odbywać się winno wedle obowiązują-

cych w każdym dziale przepisów i należy do kompetencji władz skarbowych II instancji.

O nadaniu koncesji na sprzedaż hurtową lub detaliczną osobie, pobierającej rentę lub inne zaopatrzenie z funduszów państwowych, zawiadamiać należy odnośny wydział emerytur i rent.

§ 10. Aż do czasu przeprowadzenia rewizji koncesyj t. j. do końca 1926 r. wstrzymuje się tworzenie nowych hurtowni tytoniowych.

C) Postanowienia końcowe.

§ 11. Pozostawienie osoby nieuprzywilejowanej w posiadaniu koncesji na sprzedaż przedmiotów, wymienionych w § 1 względnie § 7 rozporządzenia w zastosowaniu § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1022), będzie mogło nastąpić w wyjątkowych wypadkach na mocy decyzji Ministra Skarbu.

Wnioski władz skarbowych II instancji w tym przedmiocie winny być przedłożone Ministerstwu Skarbu (Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, Biuru Sprzedaży Soli) łącznie dla całego okręgu i odrębnie dla każdego rodzaju monopolu, równocześnie z wykazami, przewidzianemi w §§ 3 i 8 rozporządzenia. Do wniosków tych winna być dołączona opinja komisyj, które do tego rodzaju spraw utworzą prezesi izb skarbowych (wojewoda śląski) w składzie: prezes izby skarbowej względnie jego zastępca jako przewodniczący, naczelnik wydziału IV izby skarbowej, naczelnik urzędu akcyz i monopolów (dyrektor okręgu skarbowego) — ten ostatni przy rozpatrywaniu spraw przedsiębiorstw sprzedaży, znajdujących się w jego okręgu, dwóch delegatów wojewody, delegat izby handlowej i przemysłowej, względnie związku (zrzeszenia) kupców; w województwie śląskiem: wojewoda względnie jego zastępca jako przewodniczący, naczelnik wydziału skarbowego, naczelnik wydziału administracyjnego, naczelnik wydziału pracy i opieki społecznej i delegat izby handlowej i przemysłowej. Ponadto, o ile rozpatrywane będą sprawy koncesjonarjuszów w miejscowościach, liczących ponad 50.000 mieszkańców, do komisji winien być powołany delegat magistratu w siedzibie izby skarbowej (śląskiego urzędu wojewódzkiego).

Powyższemi wnioskami winny być objęte przedewszystkiem te przedsiębiorstwa sprzedaży przedmiotów, objętych ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 756), do których prowadzenia potrzeba szczególnie wielkiego kapitału, fachowych wiadomości, albo też które połączone są z innemi przedsiębiorstwami (np. hotele, restauracje).

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) *W. Grabski.*

(Dz. U. R. P. z dnia 23 lipca 1925 r. Nr. 74, poz. 520).

Załącznik do rozp. Min. Skarbu z dn. 8 lipca 1925 r. poz. 520.

WZÓR A.

Monopol ....

Gmina (osada) ....

Ilość mieszkańców ....

WYKAZ

detalicznych sprzedawców przedmiotów, objętych monopolem skarbowym.

(Odrębny dla każdego rodzaju monopolu)

L. p.	Imię i nazwisko detalicznego sprzedawcy	Czy należy do kategorji osób uprzywilejowanych, wymienionych w § 1 rozp. Prez. Rzeczp. z 27.XII 1924 (D. U. R. P. № 114, poz. 1022) a w danym razie do jakiej? *)	Czy prowadzi przedsiebiorstwo osobiście w przeciwnym razie czy zastępca jego został zatwierdzony przez kompetentną władzę	Wiek koncesjonarjusza	Rodzaj przedsiębiorstwa (samoistne czy mieszane)	Stan rodzinny (żonaty, stanu wolnego, wdowiec, ilość dzieci i t. p)	Stan majątkowy i zarobkowy	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7	8	9

*) W razie, gdy koncesjonarjusz należy do osób uprzywilejowanyc, winien dołączyć oryginał względnie wiarogodn. odpisy dokumentów, stwierdzających uprzywilejowanie.

Monopol .... WZÓR B.

Izba Skarbowa (Śląski Urząd

Wojewódzki) w ....

WYKAZ

hurtowych sprzedawców przedmiotów, objętych monopolem skarbowym.
(Odrębny dla każdego rodzaju monopolu)

L. p.	Miejscowość	Powiat	Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów (Dyrekcja Okręgu Skarbowego)	Imię i nazwisko hurtowego sprzedawcy	Czy koncesjonarjusz należy do kategorji osób uprzywilejowanych, a w danym razie jakie przedłożył na dowód tego dokumenty	Czy koncesjonarjusz prowadzi hurtownię osobiście, w przeciwnym razie, czy zastępca jego zatwierdzony został przez kompetentną władzę	Czy i jaką decyzją orzekła izba skarbowa (śląski urząd wojewódzki) cofnięcie koncesji	Decyzja Ministerstwa Skarbu (wzgl. Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, Biura Sprzedaży Soli)	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

541.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 20 lipca 1925 r.

w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych oraz Kolei w sprawie zgłoszenia i rejestracji obligacyj, ulegających przerachowaniu na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań Skarbu Państwa austrjackiego i węgierskiego tudzież zobowiązań funduszu krajowego galicyjskiego, które ciążą na Skarbie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 1028) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 roku o przerachowaniu zobowiązań związków samorządowych oraz obligacyj, opartych na takich zobowiązaniach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 1026).

Na zasadzie § 43 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 roku o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych, w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i z dnia 25 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 213) oraz §§ 5, 6, 7, 10 i 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań Skarbu Państwa austrjackiego i węgierskiego, tudzież zobowiązań funduszu krajowego galicyjskiego, które ciążą na Skarbie Państwa austrjackiego (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 1028) oraz §§ 2, 7 i 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań związków samorządowych oraz obligacyj, opartych na takich zobowiązaniach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 1026) zarządza się co następuje:

§ 1. Celem przygotowania konwersji obligacyj kolei Karola Ludwika i kolei Albrechta, galicyjskich obligacyj krajowych oraz obligacyj emitowanych przez terytorjalne związki samorządowe, zarządza się zgłoszenie i rejestrację wymienionych obligacyj według postanowień paragrafów następnych:

Obligacje kolei Karola Ludwika i kolei Albrechta.

§ 2. Posiadacze 4% obligacyj kolei Karola Ludwika z r. 1890 i r. 1902 oraz 5% obligacyj kolei Albrechta z r. 1872 i r. 1877 i 4% obligacyj kolei Albrechta z r. 1890 i r. 1893, chcący korzystać z przerachowania i konwersji tychże, o ile ich obligacje znajdują się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, winni złożyć takowe w terminie najdalej do dnia 1 września b. r. w Urzędzie Pożyczek Państwowych w Warszawie.

Jednocześnie ze złożeniem obligacyj winny być przedłożone dowody co do obywatelstwa właściciela obligacyj oraz dowody co do obywatelstwa osoby, która była właścicielem składanych obligacyj w dniu 21 maja 1924 r. Powyższe prawo własności winno być również w sposób dostateczny uwiarogodnione.

§ 3. Posiadacze obligacyj kolei Karola Ludwika i kolei Albrechta, wyszczególnionych w paragrafie poprzednim, chcący korzystać z przerachowania i konwersji tychże, o ile ich obligacje znajdują się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, winni zgłosić i przedłożyć takowe w terminie najdalej do dnia 1 października 1925 r. w konsulatach polskich zagranicą wraz z dowodami przewidzianemi w § 2 niniejszego rozporządzenia.

Konsulaty opatrzą przedłożone im obligacje stemplem, stwierdzającym obywatelstwo właściciela obligacyj oraz obywatelstwo osoby, która była właścicielem obligacyj w dniu 21 maja 1924 roku, względnie stwierdzającym brak dostatecznych dowodów co do powyższego prawa własności.

§ 4. Właścicielowi obligacyj będzie przysługiwało prawo uzupełnienia przedłożonych dowodów aż do czasu zarządzenia konwersji.

W razie jeśli obywatestwo właściciela i prawo własności obligacyj w dniu 21 maja 1924 r. nie zostanie w sposób dostateczny uwiarogodnione, odnośne obligacje będą przy konwersji traktowane jako własność obywateli austrjackich.

Obligacje krajowe galicyjskie.

§ 5. Posiadacze obligacyj pożyczek, zaciągniętych przez b. kraj Galicję w r. 1893, 1904, 1905, 1907 i 1913 oraz obligacyj 4½% galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1914, chcący korzystać z przerachowania i konwersji tychże, o ile ich obligacje znajdują się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, winni złożyć takowe w terminie najdalej do dnia 1 września 1925 r. w izbie skarbowej we Lwowie.

Jednocześnie ze złożeniem obligacyj winny być przedłożone dowody analogiczne do przewidzianych w § 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 6. Posiadacze obligacyj 4½% galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1914 zamieszkali w granicach Wielkiej Brytanji, Francji, Niemiec i Austrji, winni zgłosić do rejestracji i przedłożyć do stemplowania swe obligacje w terminie najdalej do dnia 1 września 1925 r. w konsulatach polskich w odnośnych państwach przy jednoczesnem przedłożeniu dowodów co do tego, iż zgłoszone obligacje znajdowały się na terytorjum danego państwa w dniu 21 maja 1924 r.

W razie braku wymaganych dowodów konsulaty odmówią opatrzenia przedłożonych obligacyj przewidzianym powyżej stemplem, natomiast opatrzą obligację w znak ewidencyjny i zgłoszą takowe izbie skarbowej we Lwowie.

§ 7. Posiadacze obligacyj 4½% galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1914, chcący korzystać z przerachowania i konwersji tychże, o ile ich obligacje znajdują się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a nie podpadają pod postanowienia § 6, winni zgłosić swe obligacje w izbie skarbowej we Lwowie, w terminie najdalej do dnia 1 października r. b. przy jednoczesnem przedłożeniu dowodów, przewidzianych w § 2 niniejszego rozporzadzenia. Zgłoszenie powyższe może nastąpić za pośrednictwem konsulatów polskich zagranicą, które w tym wypadku opatrują obligacje w znak ewidencyjny, stwierdzający fakt zgłoszenia.

§ 8. Posiadacze obligacyj pożyczek, zaciągniętych przez b. kraj Galicję w r. 1893, 1904, 1905, 1907 i 1913, chcący korzystać z przerachowania i konwersji tychże, o ile ich obligacje znajdują się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, wini zgłosić i przedłożyć takowe w terminie najdalej do dnia 1 października 1925 r. w konsulatach polskich zagranicą wraz z dowodami, przewidzianemi § 2 niniejszego rozporządzenia.

Konsulaty opatrują przedłożone im obligacje stemplem, stwierdzającym obywatelstwo właściciela oraz obywatelstwo osoby, która była właścicielem obligacyj w dn. 21 maja 1924 r. względnie stwierdzającym brak dostatecznych dowodów co do powyższego prawa własności.

§ 9. Postanowienia § 4 niniejszego rozporządzenia mają swe analogiczne zastosowanie odnośnie do obligacyj, objętych postanowieniami §§ 5 — 8 niniejszego rozporządzenia.

Obligacje terytorjalnych związków samorządowych.

§ 10. Posiadacze obligacyj, emitowanych przez miasta: Warszawę, Łódź, Lwów, Kraków, Wilno, Poznań, Gniezno, Toruń, Bydgoszcz, Grudziądz, Katowice oraz przez Krajowy Związek Komunalny Prowincji Poznańskiej, chcący korzystać z przerachowania i konwencji tychże, o ile ich obligacje znajdują się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, winni zgłosić takowe z podaniem daty emisji, serji, numeru i sumy nominalnej w terminie najdalej do dnia 1 października 1925 r. w zarządzie odnośnego terytorjalnego związku samorządowego.

Jednocześnie ze zgłoszeniem obligacyj, winny być przedłożone dowody, analogiczne do przewidzianych w § 2 niniejszego rozporządzenia.

Zarząd terytorjalnego związku samorządowego, który emitował obligacje, może zarządzić, by przy zgłoszeniu były przedkładane oryginalne obligacje (§ 16). Odnośne zarządzenie winno być wydane w terminie najdalej do dnia 15 września 1925 r. i umieszczone dwukrotnie w Monitorze Polskim oraz w dwóch dziennikach miejscowych.

Zarząd terytorjalnego związku samorządowego może zwolnić od zgłaszania te partje obligacyj, które uprzednio były już przedmiotem przeprowadzonej rejestracji lub ostemplowania. Zwolnienie to winno być opublikowane w terminie i w sposób zaznaczony w ustępie poprzednim.

§ 11. Posiadacze obligacyj wyszczególnionych w § 10, chcący korzystać z przerachowania i konwersji tychże, o ile ich obligacje znajdują się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, podpadają również pod obowiązek zgłoszenia względnie przedłożenia obligacyj w myśl paragrafu poprzedniego, przyczem mogą to uskutecznić za pośrednictwem konsulatów polskich zagranicą, które w tym wypadku opatrzą obligacje znakiem ewidencyjnym, stwierdzającym fakt zgłoszenia i powiadomią o powyższem zarząd odnośnego związku terytorjalnego.

§ 12. Właścicielowi obligacyj będzie przysługiwało prawo uzupełnienia dowodów przedłożonych w myśl §§ 10 i 11, aż do czasu zarządzenia konwersji.

W razie, jeśli obywatelstwo właściciela i prawo własności obligacyj w dniu 21 maja 1924 roku nie zostanie w sposób dostateczny uwiarogodnione, obligacje rublowe będą przy konwersji traktowane, jako własność obywateli rosyjskich, obligacje koronowe jako własność obywateli austrjackich, obligacje markowe (t. j. opiewające na marki niemieckie) jako własność obywateli niemieckich.

Postanowienia ogólne.

§ 13. O ile obligacje, podlegające zgłoszeniu względnie złożeniu w myśl §§ 2, 5 i 10 niniejszego rozporządzenia, znajdują się w depozytach rzeczowych kas skarbowych, jako kaucje lub t. p. do dyspozycji władz i urzędów skarbowych, sądowych i innych, zgłoszenie względnie złożenie ich nastąpi staraniem odnośnych władz i urzędów w ich własnym zakresie działania. Nie zwalnia to jednak właściciela odnośnych obligacyj od obowiązku dostarczenia dowodów wymaganych przy zgłoszeniu.

§ 14. Zgłaszanie względnie przedkładanie obligacyj do rejestracji ostemplowania w konsulatach polskich zagranicą, przewidziane w §§ 3, 6, 7, 8 i 11 niniejszego rozporządzenia, może być zastąpione przez akcję rejestracyjną, przeprowadzoną na zasadzie porozumienia z Rządem Polskim przez władze poszczególnych państw obcych, o ile ona odpowiadać będzie warunkom niniejszego rozporządzenia.

§ 15. Wwóz obligacyj, wyszczególnionych w §§ 2, 5 i 10 niniejszego rozporządzenia, z zagranicy do Państwa Polskiego po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, nie może mieć wpływu na sposób zgłoszenia względnie przedłożenia odnośnych obligacyj.

Obligacje wwożone do Państwa Polskiego winny być składane za poświadczeniem złożenia do depozytu rzeczowego w urzędach celnych na granicy, które depozyty te przekażą Urzędowi Pożyczek Państwowych w Warszawie, celem dopełnienia przepisanego zgłoszenia.

W razie, jeśli obligacje wwożone do Państwa Polskiego z zagranicy nie zostaną złożone do depozytu w urzędzie celnym, będą podlegać ostemplowaniu na granicy przez władze celne, stwierdzającemu wwóz powyższych obligacyj z zagranicy.

§ 16. Przedmiotem zgłoszenia względnie przedłożenia winny być obligacje oryginalne wraz z należącemi do nich arkuszami kuponowemi i talonami.

W razie gdyby przedłożenie oryginalnych obligacyj było niemożliwe, mogą być przedkładane zaświadczenia o przechowywaniu obligacyj w depozycie, przyczem zaświadczenie winno zawierać wyszczególnienie rodzaju, serji, numeru i sumy nominalnej odnośnych obligacyj.

Jeśli obligacje uległy zaginięciu mogą być przedłożone zaświadczenia o przeprowadzonem postępowaniu amortyzacyjnem zgodnie z przepisami dzielnicowemi o umorzeniu sądowem papierów wartościowych, względnie postępowaniu zabezpieczającem w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 1032).

§ 17. Postanowienia paragrafu poprzedniego stosują się w sposób analogiczny do obligacyj, podlegających złożeniu (§§ 2 i 5).

Za złożone obligacje będą wydawane stosowne poświadczenia, których przedłożenie będzie wymagane przy konwersji, gdy ta zostanie zarządzona. Poświadczenia będą imienne i mogą być przenoszone przez indos. Wyjątek stanowią poświadczenia za złożone obligacje winkulowane, które będą opatrzone w odpis klauzuli winkulacyjnej.

§ 18. Obligacje podlegające zgłoszeniu względnie złożeniu w myśl artykułów poprzednich niniejszego rozporządzenia, które nie zostaną zgłoszone względnie złożone w przepisanym terminie, nie będą dopuszczone do konwersji.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) *W. Grabski.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *W. Raczkiewicz.*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *A. Żychliński.*

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) *Al. Skrzyński.*

Minister Kolei:
(—) *Tyszka.*

(Dz. U. R. P. z dnia 29 lipca 1925 r. Nr. 75, poz. 532).

Monopol spirytusowy.

542.

OKÓLNIK l. 12230/ D. A. M.—W. a.

w sprawie patentów od rozlewni spirytusu skażonego.

Do wszystkich Izb Skarbowych — Wydział IV i do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego — Wydz. Skarbowy w Katowicach.

Na skutek wątpliwości podniesionych przez pewną Izbę Skarbową wyjaśnia się, że rozlewnie spirytusu skażonego nie dokonywujące skażenia, lecz nabywające denaturat w stanie gotowym jedynie w celu rozlewu, nie są obowiązane do opłaty patentowej przewidzianej w p. 4 w taryfie załączonej do ustawy o monopolu spirytusowym.

Warszawa, dnia 14 lipca 1925 r.

Za Ministra Skarbu:
(—) *Dr. Głowacki*
Dyrektor Departamentu.

Podatki konsumcyjne.

543.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

USTAWA

z dnia 1 lipca 1925 r.

o opodatkowaniu wina i miodu syconego.

Przedmiot podatku.

Art. 1. 1) Wino naturalne z winogron i owoców, napoje podobne do wina (wino sztuczne), wyrabiane bez soku z winogron lub owoców, z naśladującej wino mieszaniny rozmaitych składników (wody, wyskoku, cukru, kamienia winnego), moszcz winogronowy i owocowy, wino musujące oraz miód sycony, tak wyrobu krajowego, jak i sprowadzane z zagranicy, podlegają podatkowi spożywczemu.

2) Za wino musujące uważa się wino gronowe, wino owocowe (z owoców i jagód), napoje, zawierające wino gronowe lub owocowe, i napoje podobne do wina o zawartości alkoholu ponad 4%, z których przy otwarciu uchodzi kwas węglowy, burząc zawarte w nich wino.

Wysokość podatku.

Art. 2. Podatek spożywczy wynosi:

1) od win gronowych stołowych, zawierających do 16% alkoholu, po 1 zł, a od win mocnych, zawierających ponad 16% alkoholu — 2 złote od litra; przy odprawie celnej przyjmuje się do opodatkowania 1 kg. brutto za 0,8 litra wina;

2) od napojów, podobnych do wina — po 80 groszy, od win rodzynkowych — po 40 groszy, od wina owocowego i miodu syconego — po 20 groszy od litra;

3) od moszczu winnego — po 50 groszy, od moszczu owocowego — po 10 groszy od litra;

4) od wina musującego:

a) gronowego — 4 zł 50 groszy od całej butelki i 2 zł 25 gr od półbutelki,

b) owocowego — 2 zł od całej butelki i 1 zł od półbutelki.

Półbutelka zawierać może najwyżej 425 centymetrów sześciennych, a cała butelka powyżej 425 do 850 centymetrów sześciennych.

O ile chodzi o butelki, których pojemność większa jest aniżeli 850 centymetrów sześciennych, liczy się za każde dalsze, choćby tylko rozpoczęte, 425 centymetrów sześciennych połowę stopy podatkowej, wyznaczonej od całej butelki.

Za butelki w znaczeniu ustawy niniejszej uważa się wszelkie naczynia, zawierające wino musujące.

Zwolnienie od podatku.

Art. 3. Od podatku zwalnia się:

a) wino, moszcz i miód sycony domowego wyrobu, przeznaczony do użytku we własnem gospodarstwie, a nie na sprzedaż, w ilości, nie przekraczającej 50 litrów rocznie;

b) wino, moszcz i miód sycony, wywiezione zagranicę lub zniszczone w kraju, jako niezdatne do spożycia;

c) wino i moszcz, przeznaczone do wyrobu win musujących, spirytusu i octu;

d) wino, moszcz i miód sycony, przeznaczone do badań naukowych;

e) wino, moszcz i miód sycony wolne od cła przy wwozie z zagranicy, bądź jako bagaż, bądź jako próbki bezpłatne, stosownie do obowiązujących przepisów celnych.

Termin płatności.

Art. 4. 1) Podatek od napojów, wyszczególnionych w art. 1, płatny jest:

a) od napojów, sprowadzanych z zagranicy, przy odprawie celnej;

b) od napojów, wyrabianych w kraju — przed wywiezieniem produktu do wolnego obrotu z dozwolonych pomieszczeń składowych (art. 11 ust. 3), albo przed zużyciem napojów w obrębie tych pomieszczeń;

c) od napojów, sprowadzanych z wolnego miasta Gdańska — przy odbiorze.

2) Podatek ma uiszczać:

a) od napojów, wprowadzanych przez linję celną — odbiorca przy odprawie celnej;

b) od napojów, wyrabianych na obszarze, w którym obowiązuje ustawa niniejsza—wytwórca;

c) od napojów, sprowadzanych z wolnego miasta Gdańska — ten, kto napoje te sprowadza.

Art. 5. 1. Podatek od wina musującego uiszcza się przez umieszczenie na butelkach opasek podatkowych (banderoli), zakupionych w kasie skarbowej, w sposób, unormowany przez Ministra Skarbu, a podatek od inych napojów, wyszczególnionych w art. 1, w gotówce we właściwej kasie skarbowej.

2) Minister Skarbu władny jest, w wypadkach sprowadzania wina musującego nie w celu zarobkowym, zezwolić na bezpośrednie uiszczenie podatku bez użycia opasek podatkowych.

Art. 6. Podatek od napojów, wyszczególnionych w art. 1, może być zakredytowany na warunkach, określonych przez Ministra Skarbu.

Art. 7. Minister Skarbu władny jest zezwalać pod warunkami niezbędnemi do zabezpieczenia Skarbu Państwa na urządzenie wolnych składów napojów, wyszczególnionych w art. 1, celem magazynowania produktów bez pobierania podatku i wypuszczania ich do wolnego obrotu dopiero po należytem opodatkowaniu.

Warunki, o których mowa w artykule niniejszym, określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 8. Napoje, podlegające opodatkowaniu w myśl art. 1, może władza skarbowa w razie nieuiszczenia podatku zająć bez względu na prawa osób trzecich i sprzedać, celem pokrycia należności podatkowej.

Przedawnienie.

Art. 9. 1) Prawo żądania zwrotu podatku, nienależnie pobranego, przedawnia się w ciągu roku, licząc od dnia uiszczenia.

2) Prawo żądania należnego Państwu podatku bez względu na to, czy jego wymiar został dokonany, czy zatajeniem wstrzymany, przedawnia się w ciągu dziesięciu lat, licząc od dnia powstania obowiązku podatkowego. Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każdy urzędowy krok, podjęty przez właściwą władzę, w celu ściągnięcia należności podatku, wymierzonego lub zatajonego.

Środki kontroli.

Art. 10. 1) Produkcja i sprzedaż wyrobów, wymienionych w art. 1, podlegają kontroli skarbowej

2) Przy wykonywaniu nadzoru nad ich wyrobem i sprzedażą obowiązują przepisy ustawy z dn 14 grudnia 1923 r o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 5 poz. 37).

Art. 11. 1) Wytwórca napojów, wyszczególnionych w art. 1, obowiązany jest najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem po raz pierwszy robót wytwórczych, zgłosić do właściwego urzędu akcyz i monopolów odręczny plan i opis swego przedsiębiorstwa w trzech egzemplarzach, wymienić wszystkie pomieszczenia, przeznaczone na wytwórnię, jako też połączone z nią przyrządy i naczynia robocze oraz ich przeznaczenie; winien również załączyć opis postępowania technicznego i wymienić kierownika wytwórni. Przedsiębiorcy już istniejących wytwórni mają to uczynić najpóźniej w ciągu 30 dni po wejściu w życie niniejszej ustawy.

2) Urząd akcyz i monopolów przeprowadzi weryfikację zakładu.

3) Gotowe napoje, wyszczególnione w art. 1, wolno przechowywać, rozlewać i wydawać tylko w pomieszczeniach (oddziały składowe), na ten cel przeznaczonych, za zgodą władzy skarbowej.

4) Naczynia, przeznaczone do wyrobu i przechowywania napojów, wyszczególnionych w art. 1, muszą być dokładnie wymierzone przez kontrolę skarbową.

5) Przyrządy, służące bezpośrednio do wyrobu napojów, wyszczególnionych w art. 1, mogą być na czas, przez który się ich nie używa lub używać ich nie wolno, wyłączone z użycia w sposób, określony w rozporządzeniu Ministra Skarbu.

6) Wszelkie zmiany w rozkładzie pomieszczeń, urządzeń i naczyń wytwórni, tudzież w kierownictwie wytwóni należy w ciągu 8 dni od ich wykonania zgłosić właściwemu organowi kontroli skarbowej.

7) O zmianie właściciela wytwórni nowonabywca winien w ciągu 8 dni donieść właściwemu urzędowi akcyz i monopolów.

Art. 12. 1) Wytwórcy napojów, wymienionych w art. 1, winni prowadzić:

a) księgę produkcji napojów, wyszczególnionych w art. 1;

b) księgę podatku.

2) W księdze produkcji należy zapisywać: ilość i rodzaj użytych do produkcji materjałów surowych (winogron, rodzynków, owoców, miodu, cukru, soków i t. p.), ilość i jakość płynu, uzyskanego stosownie do toku postępowania technicznego przed dokonaniem fermentacji, tudzież ilość gotowych napojów, przeniesionych po fermentacji do oddziału składowego (art. 11 ust. 3).

3) Do księgi podatku zapisuje się najpóźniej następnego dnia roboczego: ilość otrzymanych gotowych napojów, przeznaczonych do zmagazynowania, ilość napojów, rozlanych do butelek, ilość napojów, opodatkowanych i wydanych do wolnego obrotu, ilość napojów, wziętych ponownie do przeróbki, wreszcie kwoty uiszczonego podatku.

Art. 13. Naczynia z napojami, wyszczególnionemi w art. 1, wypuszczane do wolnego obrotu, winny posiadać oznaczenie nazwy (firmy) wytwórni, rozlewni, hurtowni lub sprzedawcy i ich adresu, jako też rodzaju zawartego w nich napoju. W szczególności, o ile chodzi o wino, musi być zaznaczone, czy wino jest gronowe, rodzynkowe, owocowe, czy też sztuczne, zwykłe czy musujące, mocne czy stołowe.

Art. 14. Zabrania się:

1) wywozić z wytwórni i sprzedawać moszcz, który po wyciśnięciu z winogron lub owoców zalany już został drożdżami winnemi i nie przeszedł głównej fermentacji;

2) dodawać do wina lub moszczu sacharyny, kwasu salicylowego, związków boru, strontu, bizmutu, jako też klarowania wina zapomocą gipsu.

Art. 15. 1) Przedsiębiorstwa wyrobu i sprzedaży napojów, wyszczególnionych w art. 1, opłacają specjalną opłatę patentową według dołączonej taryfy. Opłacie tej nie podlegają składy fabryczne przy wytwórniach (magazyny fabryczne) tudzież składy, służące wyłącznie do przechowywania napojów przy dostawie z zagranicy lub przy wywozie zagranicę, wreszcie przedsiębiorstwa sprzedaży, w których obok napojów, wyszczególnionych w art. 1, sprzedawane są inne napoje alkoholowe za uiszczeniem opłaty patentowej, unormowanej w taryfie, dołączonej do art. 78 ustawy z dn. 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 756).

2) Opłaty patentowe uiszcza przedsiębiorstwo wytwórni, względnie zakładów sprzedaży, zgóry za cały rok kalendarzowy w miesiącu grudniu roku poprzedniego. Przedsiębiorstwa, powstałe w ciągu pierwszej połowy roku kalendarzowego, winny uiścić przed rozpoczęciem czynności roczną opłatę patentową. Od wytwórni, względnie zakładu sprzedaży, otwartych dopiero w drugiem półroczu roku kalendarzowego, płaci przedsiębiorca połowę opłaty patentowej. Od zakładów sprzedaży, prowadzonych w kąpieliskach, uzdrowiskach i letniskach tylko w czasie sezonu letniego, płaci przedsiębiorca połowę

opłaty patentowej z ważnością od 1 maja do 30 września.

3) Niedozwolony jest wyrób, ani sprzedaż wymienionych w art. 1 napojów bez wykupienia przepisanych patentów, a do czasu wykupienia patentu przedsiębiorstwo ulega zamknięciu.

Art. 16. Przepisy art. 11, 12 i 15 nie dotyczą wypadków, przewidzianych w art. 3 punkt a).

Art. 17. Minister Skarbu władny jest wydać szczegółowe przepisy o uruchomianiu wytwórni, wypuszczaniu do wolnego obrotu wina wszelkiego rodzaju i miodu, o kontroli i rachunkowości wytwórni, rozlewni i miejsc sprzedaży, tudzież ustalić wzory ksiąg, przystosowane do kontroli przedsiębiorstwa.

Art. 18. Zakłady, w których popełniono defraudację podatkową, mogą być poddane przez władze skarbowe II instancji specjalnej kontroli (stałemu nadzorowi) na koszt właściciela.

Władza skarbowa może zażądać usunięcia pracownika lub kierownika, który popełnił defraudację podatkową. W razie uchylania się przedsiębiorcy od spełnienia tego zarządzenia zakład ulegnie zamknięciu na mocy rozporządzenia izby skarbowej.

Przepisy przejściowe.

Art. 19. 1) Wino wszelkiego rodzaju, moszcz i miód sycony, znajdujące się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w posiadaniu sprzedawców, którzy na mocy obowiązujących przepisów podatku od zapasów jeszcze nie uiścili, podlegają opodatkowaniu, a to:

a) wino gronowe—po 1 zł., napoje, podobne do wina—po 80 gr., wino rodzynkowe — po 40 groszy, wino owocowe i miód sycony — po 20 groszy od litra;

b) moszcz winny — po 50 groszy, moszcz owocowy — po 10 groszy od litra;

c) wino musujące gronowe po 2 zł. 30 groszy od butelki, a po 1 zł. 15 groszy od półbutelki: takież wino owocowe — po 90 groszy od butelki, 45 groszy od półbutelki.

2) Ilość wina, miodu i moszczu w naczyniach szklanych obliczy się w ten sposób, że butelki poniżej 0,5 litra liczone będą za 0,5 litra, butelki powyżej 0,5 litra do 0,75 litra za 0,75 litra, powyżej 0,75 litra za litr. O ile butelki zawierają powyżej 1 litra, liczy się części do 0,5 za 0,5, a powyżej 0,5 litra za cały litr. Odnośnie do naczyń z winem musującem stosuje się art. 2 ust. 4.

3) Należność podatkowa od zapasów, o ileby przewyższała 100 zł., może być przez izbę skarbową zakredytowana na warunkach, które ustali Minister Skarbu.

Art. 20. Sprzedawcy, o których mowa w art. 19, są obowiązani zgłosić na piśmie w dwóch egzemplarzach w ciągu ośmiu dni po wejściu w życie niniejszej ustawy cały zapas obciążonego dodatkowym podatkiem wina, moszczu i miodu, który będą posiadali na składzie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, a to w b. zaborze rosyjskiem właściwemu urzędowi akcyz i monopolów skarbowych, zaś poza siedzibą tych urzędów właściwemu inspektorowi kontroli skarbowej, a w b. zaborach austrjacko-węgierskim i pruskim równorzędnym urzędom skarbowym.

Zgłoszenie ma zawierać dane co do ilości, tudzież co do miejsca przechowywania zapasów.

Przyjmujący zgłoszenia zbada ścisłość danych oraz potwierdzi na obu egzemplarzach dzień zgłoszenia. Jeden egzemplarz sprawdzonego zgłoszenia doręcza się przedsiębiorcy.

Art. 21. Przypadający od zapasów dodatkowy podatek ma być wpłacony w ciągu 14 dni po otrzymaniu sprawdzonego egzemplarza zgłoszenia bezpośrednio do właściwej kasy skarbowej, lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek kasy skarbowej.

Art. 22. Osoby, które zaniedbają zgłoszenia, przepisanego art. 20, lub zgłoszą mniejszą ilość wyrobów, ulegną karze pieniężnej w wysokości dziesięciokrotnej ilości zatajonego podatku.

Przepisy końcowe.

Art. 23. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 24. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 1 września 1925 r.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc dotychczas obowiązujące ustawy i rozporządzenia, dotyczące przedmiotu unormowanego niniejszą ustawą. Do czasu jednak wejścia w życie ogólnej ustawy karnej skarbowej należy stosować dotąd obowiązujące przepisy karne.

Dodatek do podatku od wina i win musujących, pobierany przez związki komunalne na zasadzie art. 10 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747), utrzymuje się w mocy.

Załącznik do art. 15 ustawy.

OPŁATY PATENTOWE.

A. Opłaty od patentów za wyrób:

1) od wytwórni wina musującego 400 zł.

2) od wytwórni wina gronowego, napojów podobnych do wina i wina rodzynkowego 60 zł.

3) od wytwórni wina owocowego i miodu syconego 30 zł.

B. Opłaty od zakładów sprzedaży:

1) od winiarni i piwiarni, uprawnionych do wyszynku wyłącznie wina, miodu i piwa:
w miejscowości I klasy 100 zł.
w miejscowości II klasy 50 zł
w miejscowości III klasy 25 zł.

2) od winiarni i piwiarni, uprawnionych do sprzedaży wyłącznie wina, miodu i piwa w naczyniach zamkniętych, bez prawa spożycia na miejscu:
w miejscowościach I klasy 50 zł.
w miejscowościach II klasy 25 zł.
w miejscowościach III klasy 15 zł.

3) od hurtowych składów wina, miodu i piwa:

w miejscowościach I klasy 100 zł.
w miejscowościach II klasy 50 zł.
w miejscowościach III klasy 25 zł.

Pod względem wymiaru opłat patentowych zalicza się do I klasy miejscowości miasta: Kraków, Lwów, Poznań, Warszawa i Wilno; do II klasy miejscowości miasta, liczące ponad 10.000 mieszkańców; do klasy III miejscowości — wszystkie inne miejscowości.

Zaliczanie miejscowości do klas poszczególnych porucza się na przyszłość Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sparw Wewnętrznych.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *S. Wojciechowski.*

Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu:
(—) *W. Grabski.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *W: Raczkiewicz.*

(Dz. U. R .P. z dnia 29 lipca 1925 r. Nr. 75 poz. 525).

Przepisy celne.

544.

SPROSTOWANIE.

W okólniku L. DC/13851/III/25 w sprawie stawek celnych konwencyjnych, ogłoszonym w Nr. 154 Monitora Polskiego (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 21 poz. 512) dostrzeżono błędy drukarskie, które niniejszem prostuje się:

Poz. tar. cel.	Wydrukowano:		
169 p. 10	przyrządy i aparaty ortopedyczne protezy	40%	510 zł.
z 215 z p. 3	celofan (cellophane) w arkuszach i kapslach		—
z 215 z p. 3	szczotki toaletowe i do odzieży	70%	300 zł.
z p. 6	a) lalki ubrane (tylko)	30%	700 zł.
z 216 z p. 1	gumy do wycierania (ołówków i atramentu)	10%	4500 zł.

Powinno być:

przyrządy i aparaty ortopedyczne protezy	40%	51 zł.
celofan (celophane) w arkuszach i kapslach	70%	300 zł.
szczotki toaletowe i do odzieży	30%	700 zł.
lalki ubrane (tylko)	10%	4500 zł.
gumy do wycierania ołówków i atramentu	10%	900 zł.

545.

OKÓLNIK L. DC. 7034/IV/25.

Do Dyrekcji Ceł i Urzędów Celnych.

Par. 21 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 marca 1925 r. w sprawie postępowania przy udzielaniu kredytów celnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 40, poz. 277) uzupełnia się przez włączenie urzędów celnych w Chorzowie, Chebziu, Mysłowicach i Rybniku do liczby tych urzędów, w których odprawy celne mogą się odbywać z zakredytowaniem należności celnych.

Warszawa, dnia 24 lipca 1925 r.

Za Ministra Skarbu:
(—) *Kutschera*
w z. Dyrektor Departamentu Ceł.

546.

KOMUNIKAT MINISTERSTWA SKARBU.

Podległy Dyrekcji Ceł we Lwowie polski urząd celny w Medzilaborci (Czechosłowacja) przeniesiony został z dniem 4 czerwca 1925 r. do Łupkowa (woj. Lwowskie).

Warszaw, dnia 28 lipca 1925 r.

Za Ministra Skarbu:
(—) *Kutschera*
w z. Dyrektor Departamentu Ceł.

547.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 16 lipca 1925 r.

o zmianie normy stawki celnej, do której wysokości wagę surową towarów można przyjąć według podania strony.

Na podstawie art. 21 rozporządzenia Ministrów: Skarbu oraz Prezmysłu i Handlu o taryfie celnej z dnia 11 czerwca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 314) zarządza się co następuje:

§ 1. Wymienioną w ustępie pierwszym § 23 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 13 grudnia 1920 r. o postępowaniu celnem (Dz. U. R. P. z r. 1921 Nr. 11 poz. 64) stawkę „10 marek w złocie", do której wagę surową towarów można przyjąć według podania strony, zamienia się na „10 złotych".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) *W. Grabski.*

(Dz. U. R. P. z dnia 29 lipca 1925 r. Nr. 75, poz. 531).

Przepisy rachunkowo-kasowe.

548.

WPŁYWY Z DANIN PUBLICZNYCH I MONOPOLI.

Oznaczenie wpływu (według paragrafów i pozycji preliminarza budżetowego na rok 1925)	w I kwartale 1925 r.		w kwieniu 1925 r.	
	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Daniny publiczne i Monopole	**303.464.813**	**64**	**134.422.255**	**93**
Dz. 6. Daniny publiczne (bez podatku majątkowego)	**204.779.063**	**68**	**94.739.667**	**39**
§ 10. Podatki bezpośrednie	**68.263.762**	**37**	**39.864.594**	**78**
poz. 1. Podatki gruntowe	5.293.030	55	8.574.419	80
„ 2. Podatki od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich.	5.325.578	31	1.170.744	23
„ 3. Podatek przemysłowy	40.573.711	49	24.118.583	88
„ 3a. „ wojew. od wyszynku i drobnej sprzedaży trunków.	779.058	87	630.820	79
„ 4. „ od skrzynek depozytowych	64.460	87	—	—
„ 5. „ dochodowy	9.789.011	47	3.292.821	94
„ 6. „ od kapitałów j rent	1.918.104	64	430.203	08
„ 7. Zaległości podatków zniesionych	5.554	36	4,981	96
„ 8. Odsetki zwłoki, kary, należytości egzekucyjne i grzywny	4,515.251	81	1.642.019	10
§ 11. Podatki pośrednie	**24.471.526**	**85**	**8.565.461**	**36**
poz. 1. Podatek od wina	713.308	72	208.374	22
„ 2. „ „ piwa	494.784	43	302.421	61
„ 3. „ „ cukru	10.830.958	27	4.995.500	45
„ 4. „ „ drożdży	1.622.430	79	705.353	61
„ 5. „ „ oleju skalnego	5.063.416	62	1.556.401	47
„ 6. „ „ zapałek	1.195.655	73	369.263	71
„ 7. „ „ kwasu octowego	76.589	59	27.117	68
„ 8. Akcyzowe opłaty patentowe	3.471.884	01	203.610	64
„ 9. Odsetki zwłoki, kary i grzywny	557.730	66	170.405	51
„ 10. Podatki zniesione	444.768	03	27.012	46
§ 12. Cło	**83.472.686**	**46**	**36.874.682**	**85**
„ 1. Cło przywozowe	75.509.405	20	34.142.623	67
„ 2. Wpływy uboczne cła przywozowego	6,063.912	74	2.040.465	78
„ 3. Cło wywozowe	1.670.498	68	611,870	50
„ 4. Wpływy uboczne cła wywozowego	228.869	84	79.722	90
§ 13. Opłaty stemplowe (należytości).	**28.571.088**	**—**	**9.434.928**	**40**
poz. 1. Podatek spadkowy.	749·299	41	264.085	23
„ 2. „ od darowizn	90.064	70	31.229	56
„ 3. Opłaty od ubezpieczeń	466.374	84	227.629	51
„ 4. „ „ weksli	5.783.598	85	1.900.380	69
„ 5. „ „ sprzedaży przedmiotów zbytku	830.109	43	226.491	56
„ 6. Podatek giełdowy	272.781	22	101.748	34
„ 7. Opłaty od dokumentów przewozowych	1,251.530	85	317.705	56
„ 8. „ „ kart do gry	50.123	70	10.584	80
„ 9. „ „ rachunków i poświadczeń odbioru	2.356.916	36	794.994	90
„ 10. Należytości sądowe	159.034	02	71.120	26
„ 11. Opłaty alienacyjne	3.460.667	95	1.216.160	83
„ 12. Opłaty (stemplowe, należytości stemplowe i bezpośr.) wyżej niewymienione	4,936 131	21	1.672.412	68
„ 13. Sprzedaż znaczków stemplowych	7.483.507	75	2.345.152	75
„ 14. Grzywny, koszty załatwień administrac., odsetki za zwłokę.	680.947	71	255.231	73
§ 14. Podatek majątkowy.	**20.575.836**	**06**	**5.004.860**	**56**
Monopole	**78.109.913**	**90**	**34.677.727**	**98**
Dz. 11. Monopol sacharyny	47.995	60	16.063	—
„ 12. „ soli	6.125.289	06	2.985.814	52
„ 13. „ tytoniowy	36.059.462	48	14.252.103	49
„ 14. „ spirytusowy	35.877.166	76	17.223.726	97
„ 15. Loterja Państwowa	—	—	200.000	—

Warszawa, dnia 19 lipca 1925 r.

ZESTAWIENIE OBROTÓW KASOW

PRZYCHODY	Wpłacono do kas skarbowych i kas specjalnych							
WYSZCZEGÓLNIENIE	Gotówka: Zwyczajne		Gotówka: Nadzwyczajne		Gotówka: RAZEM		Papierami procentowemi	WYSZCZEGÓLNIENIE
	Złote i grosze							
Pozostałość na 1-go kwietnia 1925 r								
Gotówka w kasach					59.693.444	47		
„ na r-ku w P. K. O.					7.108 765	22		
„ „ „ w B. P.					9.893 536	90		
Razem:	—		—		76.695.746	59		
Papiery procentowe							25.596.485.42	
								I. BUDŻETOWE:
								A. Administracja:
Prezydent Rzeczyposp.	26.658	32	—		26 658	32		Prezydent Rzeczyposp.
Sejm i Senat	1.342	83	—		1.342	83		Sejm i Senat
Kontrola Państwowa	—		—		—			Kontrola Państwowa
Prezydjum Rady Ministr.	4.220	32	—		4 220	32		Prezydjum Rady Ministr.
Min. Spraw Zagranicz	697.315	22	12.228	55	709 543	77		Min. Spraw Zagranicz.
„ „ Wojskowych	672.177	53	—		672.177	53		„ „ Wojskowych
„ „ Wewnętrz.	1.718 966	85	—		1.718.966	85		„ „ Wewnętrz.
„ Skarbu	99 830.335	19	23 278.682	60	123 109 017	79		„ Skarbu
„ Sprawiedliwości	2.608 289	17	—		2 608.289	17		„ Sprawiedliwości
„ Przemysłu i Handlu	326.835	33	—		326.835	33		„ Przemysłu i Handlu
Generalna Dyr. Poczt i Telegrafów	9.159.178	41	146.718	40	9.305.896	81		Generalna Dyr. Poczt i Telegrafów
Min. Kolei	9.258	83	—		9.258	83		Min. Kolei
„ Roln i Dóbr. Państ.	1.472.540	17	149	41	1.472.689	58		„ Rol i Dóbr Państw.
„ Wyznań Rel. i Ośw. Publiczn.	724.088	30	—		724.088	30		„ Wyznań Rel. i Ośw. Publiczn.
„ Robót Publicznych	366.253	51	973.979	99	1.340 233	50		„ Robót Publicznych
„ Pracy i Opieki Społ	32.637	69	—		32.637	69		„ Pracy i Opieki Społ.
„ Reform Rolnych	7 127	41	—		7.127	41		„ Reform Rolnych
Razem A	117.657 225	08	24.411.758	95	142.068.984	03		Razem A
								B. Przedsiębiorstwa:
Prezyd. Rady Ministrów:								Prezyd. Rady Ministrów:
a) Polska Ajencja Tel.	—		—		—			a) Polska Ajencja Tel.
b) Drukarnie Państ.	—		—		—			b) Drukarnie Państw.
c) Monitor Polski	10.000	—	—		10.000	—		c) Monitor Polski
Min. Spraw. Wojskowych Wytwórnie Wojskowe	—		—		—			Min. Spraw Wojskowych: Wytwórnie Wojskowe.
Min. Spraw Wewnętrz.: Zdrojowiska Państ.	3.933	71	—		3.933	71		Min. Spraw Wewnętrz.: Zdrojowiska Państw.
Min. Przemysłu i Handlu: a) Przedsiębiorstwa gór.-hutnicz. i przem.	136.462	42	—		136 462	42		Min. Przemysłu i Handlu: a) Przedsiębiorstwa górn.-hutn. i przem.
b) Wytwórnia aparat. telegraf. i telefon.	383	61	—		383	61		b) Wytwórnia aparat. telegraf. i telefon.
c) Radiotelegraf	24.895	78	—		24.895	78		c) Radjotelegraf
Min. Kolei—Koleje Żel.	—		—		—			Min. Kolei — Koleje Żel.
„ Roln. i Dóbr Państ: Polskie Lasy Państ.	2 000 000	—	—		2 000.000	—		Min. Roln i Dóbr Państ. Polskie Lasy Państw.
Min. Robót Publicznych: Państwowe Zakł. Wodociąg. na G. Śląsku	—		—		—			Min. Robót Publicznych: Państw. Zakłady Wodociąg. na G. Śląsku
Min. Pracy i Op Społecz. a) Państwowe Zakłady przem. — szkol. dla inwalidów w Piotrkowie	—		—		—			Min. Pracy i Op. Społecz.: a) Państwowe Zakłady przem. — szkolne dla inwalidów w Piotrkowie
b) Wytwórnia mechan.—stol. dla inwalidów wojen. w Warszawie	—		—		—			b) Wytwórnia mechan. stol. dla inwalidów wojen. w Warszawie
c) Etapy Urzędu Emigracyjnego	—		—		—			c) Etapy Urzędu Emigracyjnego.
Razem B.	2.175.675	52	—		2.175.675	52		Razem B.

YCH za miesiąc KWIECIEŃ 1925 r.

R o z c h o d y											
Wypłacono w kasach skarbowych i kasach specjalnych											UWAGI
Gotówką										Papierami procentowemi	
Zwyczajne				Nadzwyczajne				Wypłacono w kwietniu po potrąceniu kwot zwróconych			
Wypłacono		Zwrócono na wznowienie kredytu		Wypłacono		Zwrócono na wznowienie kredytu					
Złote	groszе	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze		
94.398	02	461	12	30.743	79	75	59	124.605	1		
669 885	61	7.971	23	6.000	—	—		667.914	3		
274 750	12	2 964	88	—		—		271 785	2		
131 909	80	497	11	—		—		131.412	6		
2.548.150	49	5.504	15	117.898	65	1.197	97	2.659 347	02		
47 443.140	55	972.314	55	11.521.244	03	109 576	67	57.882.493	36		
15 996.735	49	120 105	75	2.510 582	67	—		18 387 212	41		
26.094 844	58	208.362	88	1.866.799	19	1.202	14	27 752.078	75		
5.776.269	83	27.352	16	292 789	61	—	•	6.041 707	28		
527.423	24	9.800	51	42.311	10	70	—	559.863	83		
8.000.243	07	21.570	52	370 837	33	1.046	76	8.348 463	12		
243.292	51	1.309	89	—		—		241.982	62		
1.593.071	35	44.705	27	—		—		1.548.366	08		
23.059 363	99	140.837	01	680 916	10	—		23.599.443	08		
4 518 362	96	164 024	72	1.752 015	53	38.642	80	6.067.710	97		
4.146.821	10	43.010	28	—		—		4 103 810	82		
540.749	56	15.693	48	1.500.000	—	—		2.025.056	08		
141.659.412	27	1.786 485	51	20.692.138	—	151 811	93	160.413 252	83		
18.650	—	—		—		—		18 650	—		
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		1.400.000		—		1.400.000	—		
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
48.526	84	—		9 847	72	—		58 374	56		
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—				—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
67.176	84	—		1.409.847	72	—		1.477.024	56		

P R Z Y C H O D Y							
	Wpłacono do kas skarbowych i kas specjalnych						
	Gotówką						
WYSZCZEGÓLNIENIE	Zwyczajne		Nadzwyczajne		RAZEM		Papierami procentowemi
	Złote i grosze						
Ministerstwo Skarbu:							
Sacharyna	16.083	—	—		16.083	—	
Sól	2.985.814	52	—		2 985.814	52	
Tyton	14.252.103	49	—		14.252 103	49	
Spirytus	17.223.726	97	—		17.223.726	97	
Loterja Państwowa	200 000	—	—		200 000	—	
Razem C.	34.677.727	98	—		34.677.727	98	
Ogółem przychodów budżetowych	154.510.628	58	24.411.758	95	178.922.387	52	
II. Autonom. dochody budżetowe wojewódz. Śląsk.	4.462.868	07	20	61	4.462.868	68	
III. Wpływy ze sprzedaży państw. papier. proc.:							
z 5% prem. poż. dolar. 1924	—		2.094.215	45	2 094 215	45	
z 6% bonów złotych	—		—		—		
z 10% pożycz. kolej. 1924	—		210.140	—	210.140	—	
Razem III	—		2.304.355	45	2.304.355	45	
IV. Wpływy z Pożyczki:							
Amerykańskiej	—		—		—		
Włoskiej	—		1.047.455	27	1.047.455	27	
Razem IV	—		1.047.455	27	1.047.455	27	
Zwrot zaliczek na uposaż.	—		—		2.368.952	15	
Zwrot zaliczek specjal.	—		—		1.151.503	44	
Sumy niewłaściwie lub nadmier. wpłac. do sum skarbowych	—		—		358.959	79	
Przelew z r-ku kredytu bezprocentow. w B. P.	—		—		30.574.275	30	
Nadwyżki kasowe otrzymane przez Min. Skarbu od kas skar.	—		—		37.420.281	51	
Zasiłki pieniężne otrzymane przez Kasy zasilając. z r-ku Min Skar.	—		—		66.054 835	16	
Zasiłki pieniężne otrzymane przez kasy od kas zasilających	—		—		33 336 886	71	
Nadwyżka kas. otrzym. przez Kasy zasilające od kas zasilanych	—		—		23.869.990	89	
Nadw. kas. otrzym. przez K-y od kas Urz. Celn.	—		—		25.318 828	52	
Nadwyżki z tytułu wpłat podat. za pośr. B-ku P.	—		—		76.139	60	
Zasiłki pienięż. otrzym. przez Kasy Urzędów Celn. od Kas Skarb.	—		—		952 988	—	
Bezgotówkowe obroty	—		—		13 459.077	51	
Wszelkie inne obroty	—		—		151.836.374	28	
Rozrachunek Min. Skar. z Urzęd. Poczt i Tel.	—		—		—		
Razem V	—		—		386.779.092	86	
Rachunki bieżące	—		—		108.140.531	44	
Sumy depozytowe	—		—		3.902.198	51	
Fundusze specjalne	—		—		1.064.755	89	
Sumy komunalne	—		—		13.586 046	86	
Razem VI	—		—		126.693 532	70	
Wpływy w papierach procentowych:							
Obrotowe	—		—		—		277.881,59
Depozytowe	—		—		—		1.336.758,61
Specjalne	—		—		—		4.074,09
	—		—		776.905.459	08	27.215.199,71

WYSZCZEGÓLNIENIE
C. Monopole:
Ministerstwo Skarbu:
Sacharyna
Sól
Tytoń
Spirytus
Loterja Państwowa
Razem C.
Ogółem wydatk. budżet.
II Autonomiczne wydatki budżet. wojew. Śląsk.
III. Za wykupione państw. papiery procentowe:
5% prem. poż. dolar. 1924
8% bilety skarbowe
6% bony złote
5% bilety skarbowe
Bony podatkowe
Razem III
IV. Wypłaty z Pożyczki:
Amerykańskiej
Włoskiej
Razem IV
V. Sumy obrotowe:
Zaliczki na uposażenia
" specjalne
Zwroty kwot niewłaściwie lub nadm. wpłaconych do sum skarb.
Przelew na r-k bezprocentowy w B. P.
Nadwyż. kas. odesł. przez Kasy Sk. na r-k M. S-bu
Dotacje udzielone Kas. skarb. z r-ku Min. Skarb.
Dotacje udziel. przez kasy zasilaj. kasom zasilan.
Nadwyż. kas. odesł. przez kasy zasil. do kas zasilaj.
Nadwyż. kasowe odes. przez kasy Urz. Cel.
Nadwyż. z tytułu wpłat. za pośred. Ban. Polsk.
Dotacje udz. Urz. Cel.
Bezgotówkowe obroty
Przelano na r-k M. S-bu „Rezerwa B" (w B. P.)
Wszelkie inne obroty
Przewyżka dochod. nad rozchod. w Urz. Poczt.
Razem V
VI. Sumy obce:
Rachunki bieżące
Sumy depozytowe
Fundusze specjalne
Sumy komunalne
Razem VI
Wydatki w papier. proc.:
Obrotowe
Depozytowe
Specjalne
Pozostałość z końcem kwietnia 1925 r.
Gotówka w kasach
" na r-ku w P.K.O.
" " " w Ban. Pol.
Razem
W papierach proc.

R O Z C H O D Y											
Wypłacono w kasach skarbowych i kasach specjalnych											UWAGI
Gotówką										Papierami procentowemi	
Zwyczajne				Nadzwyczajne				Wypłacono w kwietniu po potrąceniu kwot zwróconych			
Wypłacono		Zwrócono na wznowienie kredytu		Wypłacono		Zwrócono na wznowienie kredytu					
Złotei	groszе	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze		
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—			
141.726.589	11	1.786.485	51	22.101.985	72	151.811	93	161.890.277	39		
4.421.984	83	23.521	16	—		—		4.398 463	67		
—		—		970.000	—	—		970.000	—		
—		—		9.388.625	—	—		9.388.625	—		
—		—		15.913	82	—		15.915	82		
—		—		7	48	—		7	48		
—		—		820	—	—		820	—		
—		—		10.375.366	30	—		10.375.366	30		
—		—		29.986.644	07	—		29.986.644	07		
—		—		—		—		—			
—		—		29.986.644	07	—		29.986.644	07		
—		—		—		—		2.035.753	42		
—		—		—		—		9.032.014	48		
—		—		—		—		381.061	30		
—		—		—		—		—			
—		—		—		—		39.314.677	14		
—		—		—		—		63.406.848	32		
—		—		—		—		33.549.424	23		
—		—		—		—		23.854.374	74		
—		—		—		—		24 994.108	35		
—		—		—		—		73.495	05		
—		—		—		—		921 208	—		
—		—		—		—		14.351.495	31		
—		—		—		—		5.740 058	19		
—		—		—		—		161.953.698	33		
—		—		—		—		2.508.767	47		
—		—		—		—		382.116.984	33		
—		—		—		—		105.480.783	26		
—		—		—		—		3.151 838	22		
—		—		—		—		1 499.346	—		
—		—		—		—		12 904.571	37		
—		—		—		—		123.036.538	85		
—		—		—		—		—		136.505,65	
—		—		—		—		—		636.128,70	
—		—		—		—		—		—	
—		—		—		—		49.669.689	13		
—		—		—		—		9.469 813	67		
—		—		—		—		5.961.681	67		
—		—		—				65.101.184	47		
—		—		—				—		26.442.565,36	
—		—		—		—		776.905.459	08	27.215.199,71	

UWAGI: I) Zestawieniem tem są objęte obroty Centralnej Kasy Państwowej, Kas Skarbowych i Kas specjalnych na całym obszarze Państwa.

II) Oprócz wykazanej z końcem kwietnia r. b. pozostałości kasowej znajduje się do dyspozycji Ministerstwa Skarbu:

1) w Banku Polskim:

a) wpłaty na 5% Premjową Pożyczkę Dolarową . . .	Dol amer.	107 383—84
b) rezerwa w funtach sterlingach „Relief Credit" . . .	Funt ang.	14.204 - 9—4
c) na rachunku Rezerwa A	Zł.	727 056—48
d) „ „ B	„	5 740 058 19

2) w Banku Gospodarstwa Krajowego: . . . . Zł. 28.912.149—96

a mianowicie:

a) conto separato sprzedaż komisowa 8% biletów skarbowych Ser. II	Zł	609.206 86
b) za otrzymane obligacje Pożyczki Kolejowej . . .	„	20.853.000,—
c) conto separato sprzedaż komisowa 8% biletów skarbowych Ser. III	„	6 027.794,70
d) conto separato fundusz mieszkaniowo-budowlany . . .	„	22.148 40
e) pożyczka na nadzwyczajną akcję kredytowo-gospodarczą .	„	1.000.000,—
f) pożyczka Państwowej fabryce związków azotowych w Chorzowie	„	400 000,—

3) w Państwowym Banku Rolnym:

pożyczka dla drobnych rolników oraz fundusz na zakup zboża siewnego . . . . Zł. 20.700 000,—

4) w Cuzohanie:

pożyczka . . . . Zł. 1.450.000,—

III) Z pożyczki Amerykańskiej r. 1925 otrzymano do dnia 30/IV r. b. sumę Zł. 113.927.000,—z której użyto:

A) na wypłatę Ministerstwu Kolei Żelaznych . . . . . . Zł 18 000.000,—

B) na Państwowy Fundusz Gospodarczy:

1) w Banku Gospodarstwa Krajowego:

a) pożyczki i lokaty	Zł.	54 736.644,07		
b) na wykupienie akcji II emisji Banku Śląskiego .	„	2 250 000,—		
c) zaliczka na zakup listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego . . .	„	3.000.000,—		
2) Za nabytą emisję listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego nominalnie Dol. 2.788 300,— na sumę Dol. N-tto 2 285.011,85 co czyni . .	„	11 832 933,87	Zł.	71 819.577,94
		Razem .	Zł.	89.819.577,94

Warszawa, dnia 20 lipca 1925 r.

Dyrektor Departamentu Kasowego
(—) R. Czauderna

w z. Naczelnika Centralnej Księgowości
(—) A. Elżanowski

Przepisy o państwowej służbie cywilnej.

549.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 15 lipca 1925 r.

o utworzeniu komisji weryfikacyjnej dla funkcjonarjuszów państwowych województwa śląskiego.

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. w przedmiocie stosowania na obszarze województwa śląskiego ustaw, dotyczących państwowej służby cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 224) w związku z art. 3 ustawy z dnia 18 marca 1925 r. zmieniającej niektóre postanowienia ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. w przedmiocie stosowania na obszarze województwa śląskiego ustaw, dotyczących państwowej służby cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 240) zarządza się co następuje:

§ 1. Dla ustalenia lat służby funkcjonarjuszów państwowych województwa śląskiego tworzy się komisję weryfikacyjną przy śląskim urzędzie wojewódzkim.

Komisja ta jest powołana do zaliczenia lat poprzedniej służby i pracy, wymienionej w art. 2 p. 1) — 4) ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 224).

Prawo do zaliczenia lat poprzedniej służby i pracy, wymienionej w art. 2 p. 1) — 4) wyżej powołanej ustawy, mają ci funkcjonarjusze, którzy wstąpili do służby państwowej w województwie śląskiem do dnia 10 kwietnia 1925 r., t. j. do dnia, w którym — zgodnie z postanowieniem art. 3 ustawy z dnia 18 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 240) — uzyskała na obszarze województwa śląskiego moc obowiązującą ustawa z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 224).

§ 2. Komisja weryfikacyjna obraduje i orzeka w kompletach, złożonych z przewodniczącego względnie jego zastępcy i czterech członków.

Jednym z członków komisji jest delegat Skarbu.

Przy weryfikowaniu funkcjonarjuszów z działów administracji państwowej niezespolonych w urzędzie wojewódzkim, jednym z człon-

ków komisji jest urzędnik z odnośnego działu administracji państwowej.

Przewodniczącego, zastępców przewodniczącego oraz odpowiednią ilość członków komisji, z wyjątkiem członków wymienionych w ustępie drugim i trzecim niniejszego paragrafu, powołuje Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek Wojewody. Członków komisji, występujących w charakterze delegatów Skarbu, powołuje Minister Skarbu na wniosek Wojewody. Członków komisji, o których mowa w ustępie trzecim niniejszego paragrafu, powołuje właściwy Minister na wniosek kierownika odnośnej władzy na obszarze województwa śląskiego.

§ 3. Uchwały komisji weryfikacyjnej zapadają bezwzględną większością głosów. Przewodniczący głosuje na końcu.

Członek komisji, będący delegatem Skarbu, może założyć protest przeciw uchwale komisji.

W razie protestu delegata Skarbu przeciw uchwale komisji decyduje w danej sprawie ostatecznie Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 4. Referentami sprawy są członkowie komisji; w razie nawału pracy mogą być przydani komisji referenci z grona urzędników urzędu wojewódzkiego; referenci przedstawiają sprawy i składają wnioski, nie mają jednak prawa głosowania, o ile nie są członkami komisji.

Z posiedzeń komisji spisuje się protokół.

Protokólanta i potrzebnych ewentualnie urzędników-referentów wyznacza Wojewoda.

§ 5. Funkcjonarjusze państwowi województwa śląskiego, którzy ubiegają się o zaliczenie poprzedniej służby i pracy w myśl art. 2 p. 1) — 4) ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 224), mają złożyć bezzwłocznie najpóźniej do dnia 31 października 1925 r., należycie udokumentowane podania na ręce swego bezpośredniego przełożonego, który je wraz ze swą opinją przesyła komisji weryfikacyjnej.

§ 6. Do podania dołączyć należy wszelkie potrzebne dokumenty w oryginale lub uwierzytelnionych notarjalnie albo sądownie odpisach, zawierające dowody pracy i służby, o której zaliczenie chodzi.

Za dowody pracy w organizacjach mających na celu przyłączenie ziem województwa śląskiego do Państwa Polskiego służą zaświadczenia tych organizacyj, względnie inne uznane przez komisję za wiarogodne dokumenty.

Za dowody służby państwowej (tak cywilnej, jak i wojskowej) i samorządowj w państwach zaborczych oraz pracy zawodowej uważane będą, obok oryginalnych dokumentów służbowych (pism nominacyjnych, wykazów stanu osobowego urzędów, instytucyj i korporacyj, wydane na urzędów, instytucyj i korporacyj, wydane na podstawie akt urzędowych, — w wyjątkowych zaś wypadkach, naprzykład, zaginienia lub zniszczenia akt, zastąpić je mogą poświadczenia przynajmniej dwóch wiarogodnych świadków, stwierdzające z największą ścisłością czas służby lub pracy, jej rodzaj i charakter. Podpisy świadków winy być legalizowane sądownie albo notarjalnie.

§ 7. Komisja weryfikacyjna bada złożone podania i dołączone dowody. W razie wątpliwości co do wiarogodności złożonych dowodów, a także, o ile uzna je za niewystarczające, komisja wzywa urzędnika za pośrednictwem jego władzy służbowej do przedłożenia dalszych dowodów, względnie uzupełnienia już złożonych. W razie potrzeby może komisja zwrócić się do urzędu wojewódzkiego o przeprowadzenie dochodzeń celem stwierdzenia lub wyjaśnienia pewnych okoliczności lub faktów.

§ 8. Praca zawodowa może być zaliczona tylko wówczas, jeżeli funkcjonarjusz państwowy wykonywał ją jako swój zawód główny, przyczem jest obojętnem, czy za pracę swą pobierał wynagrodzenie czy też nie.

Praca wykonywana ubocznie lub przejściowo obok zawodu głównego nie może być zaliczona do lat służby.

Czas pracy zawodowej można zaliczyć dopiero od chwili ukończenia 18 roku życia.

§ 9. Po zbadaniu złożonych dowodów oraz wyników ewentualnie przeprowadzonych dochodzeń komisja weryfikacyjna poweźmie uchwałę o zaliczeniu funkcjonarjuszowi poprzedniej służby i pracy.

Uchwały komisji są ostateczne, z wyjątkiem wypadku założenia przeciw uchwale protestu przez delegata Skarbu (§ 3).

Komisja weryfikacyjna podaje uchwały swe do wiadomości, o ile chodzi o funkcjonarjuszów działów administracji państwowej, zespolonych w urzędzie wojewódzkim, Wojewodzie, o ile zaś chodzi o funkcjonarjuszów innych działów administracji państwowej, kierownikowi odnośnej władzy na obszarze województwa śląskiego.

Władza po otrzymaniu uchwały komisji sporządza dla aktów odpisy dokumentów złożonych w oryginale lub zatrzymuje złożone odpisy wierzytelne i deklaracje świadków, a treść uchwały podaje do wiadomości funkcjonarjuszowi, zwracając mu oryginalne dokumenty i wydając równocześnie dalsze zarządzenia.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:

w z. (—) *Wł. Raczkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 29 lipca 1925 r. Nr. 75, poz. 526).

Wiadomości nieurzędowe.

SPRAWOZDANIE

Prezesa Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z działalności Prokuratorji Generalnej za r. 1924.

Uwagi ogólne.

W dniu 1 października 1924 r. minęło 5 lat od chwili, gdy powołana do życia naprzód dekretem Naczelnika Państwa z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 14, poz. 181), następnie zaś Ustawą z dnia 31 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 65, poz. 390) Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej na mocy Uchwały Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 75, poz. 435) rozpoczęła swoją działalność.

Okoliczność, iż w roku sprawozdawczym zamknięty został pewien okres w życiu tej instytucji, której przewodzę od początku jej istnienia skłania mnie do tego, bym na wstępie niniejszego sprawozdania — zanim przystąpię do omawiania działalności Prokuratorji Generalnej w roku 1924 — przedstawił krótki zarys historycznego rozwoju Prokuratorji od jej utworzenia do chwili zamknięcia poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Biorąc swój początek z istniejących już i po państwach zaborczych odziedziczonych instytucji, mianowicie o ile chodzi o były zabór rosyjski z Prokuratorji w Królestwie Polskiem, zaś o ile chodzi o b. zabór austrjacki z Galicyjskiej Prokuratorji Skarbu, stworzoną została Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej w roku 1919 gwoli objęcia:

1) obligatoryjnego zastępstwa sądowego i obrony prawno-prywatnej interesów Skarbu Państwa i podmiotów prawnych na równi ze Skarbem Państwa pod względem opieki prawnej stojących,

2) fakultatywnego zastępstwa sądowego interesów publicznych Państwa, oraz zastępstwa interesów majątkowych Skarbu Państwa i podmiotów prawnych z nim zrównanych przed sądami prawa publicznego, i

3) również fakultatywnego spełniania funkcji opinjodawczych w kwestjach prawnych dotyczących majątku Państwa oraz określonych wyżej ciał i funduszów publicznych, ważnych interesów administracji państwowej, projektów ustawodawczych i projektów rozporządzeń Władz Centralnych.

Narówni ze Skarbem Państwa postawione zostały instytucje i zakłady dotowane i finansowane przez Skarb Państwa, fundacje będące pod bezpośrednim zarządem państwowym, majątek kościelny, majątek beneficjów kościelnych i majątek istniejących duchownych zakładów i klasztorów.

Działalność i właściwość Prokuratorji Generalnej obejmować miała całe Państwo, funkcje zaś swe spełnia ona na mocy ustawowego pełnomocnictwa.

Stworzona w ten sposób instytucja skierowała zatem Polskę w szeregi tych państw konstytucyjnych, które — nie przyznając państwu większych uprawnień w dziedzinie prawa prywatnego, niż je posiadają poszczególni obywatele, — odczuwają jednak potrzebę posiadania stałej organizacji doradców i obrońców prawnych, któraby broniła interesów majątkowych państwa przed sądami prawa prywatnego, a która pozostawałyby doń w stosunku służbowym.

Instytucja ta, w skład której wchodzą prawnicy, stanowi zarazem obrońcę interesów Państwa przed sądami prawa publicznego i zajmuje się udzielaniem państwu w wypadkach, gdy wchodzi ono w stosunki obowiązkowe z kimkolwiek rad i wskazówek prawnych jak postępować należy, by jego interesa majątkowe nie były na szwank narażone; w końcu sama przez się nasuwać się musiała przy tworzeniu Prokuratorji Generalnej myśl, by obciążyć ją obowiązkiem fachowej współpracy przy wydawaniu przepisów ogólnie obowiązywać mających w tych wypadkach, gdy władza do wydawania tych przepisów powołana zechce się do tej współpracy odwołać.

W dniu 1 października 1919 r. rozpoczął równocześnie swą działalność Urząd Główny Prokuratorji Generalnej w Warszawie, tudzież Oddziały Prokuratorji Generalnej we Lwowie i Krakowie.

Między rozpoczęciem działalności przez Urząd Główny Prokuratorji Generalnej a jej Oddziały zachodziła pewna różnica. Placówki Prokuratorji Generalnej we Lwowie i Krakowie, które do chwili stworzenia Prokuratorji Generalnej działały bez przerwy jako była Galicyjska Prokuratorja Skarbu we Lwowie tudzież jej ekspozytura w Krakowie i przekształcone zostały na Oddziały Prokuratorji Generalnej, objęły z miejsca zastępstwo Skarbu Państwa w sprawach nowych kontynuując równocześnie dotychczasowe swoje czynności w sprawach, które prowadziły jako b. Galicyjska Prokuratorja Skarbu. W działalności Prokuratorji w Królestwie Polskiem natomiast zaszła przerwa, wywołana jej ewakuacją z Warszawy w 1915 r., co pociągnęło za sobą konieczność pracy organizacyjnej przy tworzeniu Urzędu Głównego Prokuratorji Generalnej od podstaw. Wobec braku ciągłości pracy, objął Urząd Główny Prokuratorji Generalnej w Warszawie sprawy w b. Prokuratorji w Królestwie Polskiem, wiszące dopiero na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1920 r. (Monitor Polski Nr. 20, poz. 48 z 1921 r.) z dniem 1 lutego 1921 r.

Przekształcenie b. Ekspozytury Galicyjskiej Prokuratorji Skarbu w Krakowie na samodzielny Oddział Prokuratorji Generalnej, podległy Prezesowi Prokuratorji Generalnej, pociągnęło za sobą konieczność wydania przepisów rozgraniczających terytorjalny zakres działania Oddziałów Prokuratorji Generalnej we Lwowie i w Krakowie, co uskuteczniło Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 73, poz. 504).

Stworzeniem powyższych Urzędów Prokuratorji Generalnej nie zakończoną została bynajmniej praca nad organizacją pomocy prawnej dla Państwa w kierunku na wstępie oznaczonym,

gdyż olbrzymie połacie kraju były ciągle jeszcze pozbawione tej pomocy. W pierwszej mierze cały b. zabór pruski, który do tej pory nie znał ani Prokuratorji Generalnej, ani zbliżonych do niej urzędów, i w którym b. rząd pruski posługiwał się prywatnymi zastępcami prawnymi, nie korzystał z nowo zorganizowanej jednostki urzędowej.

Brakowi temu zaradziła Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1920 r., ustalająca termin rozpoczęcia działalności Oddziału Prokuratorji Generalnej w Poznaniu z terytorjalnym zakresem działania, obejmującym całą b. dzielnicę pruską na dzień 1 października 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 73, poz. 503).

Następną czynnością, zmierzającą do poddania Prokuratorji Generalnej całego obszaru Rzeczypospolitej było czasowe rozszerzenie terytorjalnego zakresu działania Oddziału Prokuratorji Generalnej w Krakowie na ziemie Śląska Cieszyńskiego przynależne do Polski, co uskuteczniono Uchwałą Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 56, poz. 352) i faktycznem objęciem zastępstwa Skarbu Państwa na tym obszarze Śląska Cieszyńskiego przez Oddział Prokuratorji Generalnej w Krakowie.

Ustawa o utworzeniu Prokuratorji Generalnej została następnie Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1921 r. rozciągnięta na Województwa Nowogródzkie, Poleskie i Wołyńskie i na Powiaty Grodzieński, Wołkowyski, i Białostocki Województwa Białostockiego (Dz. Ust. Nr. 71, poz. 479), tudzież Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1922 r. na ziemię Wileńską (Dz. Ust. Nr. 77, poz. 689), konieczność wreszcie zapewnienia polskim organom państwowym, działającym na terenie W. M. Gdańska stałej, szybkiej a fachowej pomocy prawnej, wywołała potrzebę stworzenia na miejscu w Gdańsku placówki Prokuratorji Generalnej. Potrzebie tej uczyniło zadość ustanowienie przy Komisarjacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku stałego Delegata Prokuratorji Generalnej, który z dniem 1 stycznia 1922 r. objął agendy Wydziału prawnego tegoż Komisarjatu, spełniając równocześnie czynności prawne w swoim zakresie działania na rzecz Władz Polskich w Gdańsku.

W sposób powyższy kształtował się proces prac organizacyjnych, związanych i wypływających z uznanej przez czynniki rządzące Państwem konieczności istnienia Prokuratorji Generalnej w ciągu całego okresu poprzedzającego rok sprawozdawczy.

Jak z powyższego wynika obraz rozwoju organizacyjnego Prokuratorji Generalnej szedł w kierunku dekoncentracyjnym, któremu dały wyraz zarówno równocześnie z Głównym Urzędem kreowane Oddziały lwowski i krakowski jak i w ślad za niemi do życia powołane Oddział w Poznaniu i Urzad Delegata w Gdańsku.

Oddziały Prokuratorji Generalnej i jej Urzędy Delegatów — podobnie jak Urząd Główny Prokuratorji Generalnej — działają przy zachowaniu kolegjalności o ile chodzi o załatwianie spraw mogących nasuwać poważniejsze wątpliwości, a mając sobie wprawdzie pozostawioną jaknajdalej posuniętą swobodę działania, zachowują jednak konieczną łączność z Urzędem Głównym Prokuratorji Generalnej, z którym stanowią jednolity Urząd.

Zespolenie wszystkich placówek Prokuratorji w jedną jednostkę organizacyjną umożliwia im wzajemną pomoc prawną, wymianę opinji i stanowisk prawnych w kwestjach, mających doniosłe dla całego Państwa znaczenie, umożliwia zajęcie jednolitego frontu o ile chodzi o interes publiczny, tudzież ułatwia dzielenie się wzajemne zdobytem w praktyce doświadczeniem.

Korzyści, jakie płyną z tego zespolenia, mają szczególne uzasadnienie w stosunkach, istniejących na całym obszarze państwa, nie posiadającego jeszcze jednolitych urządzeń prawnych i zmuszonego kierować się przepisami prawnemi, w spadku po państwach zaborczych odziedziczonemi. W tym stanie rzeczy, ze stanowiska unifikacji życia prawnego w Polsce, doniosłe znaczenie jednolitości urzędowania placówek Prokuratorji Generalnej nie da się zaprzeczyć. Przez współpracę poszczególnych Urzędów Prokuratorji uzyskuje się zbliżenie praktyki prawniczej w poszczególnych b. dzielnicach i na poszczególnych przepisach prawnych wytworzonej, przygotowując tem samem teren dla przyszłego ogólno-polskiego ustawodawstwa.

Współpraca poszczególnych urzędów Prokuratorji Generalnej prócz powyższych moralnych, daje jednak także widoczne materjalne korzyści, gdyż jej głównie zawdzięczać należy, iż Prokuratorja Generalna pierwsza w okresie deprecjacji waluty i chaosu w życiu gospodarczem za zgodą Pana Ministra Skarbu zaczęła wprowadzać w czyn jeszcze w czerwcu 1923 r. zasadę waloryzacji w zastosowaniu do procesów sądowych, co miało dla Skarbu Państwa bardzo korzystne następstwa.

Przechodząc do omawiania rozwoju Prokuratorji Generalnej w roku sprawozdawczym, zaznaczyć wypada, że proces dekoncentracji, dość daleko z początkiem tego roku posunięty, nie był jednak bynajmniej wówczas ukończony. Z przyczyn głównie oszczędnościowych nie posiadały Województwa Wschodnie ani Oddziału Prokuratorji Generalnej ani Urzędu Delegata i były obsługiwane przez Urząd Główny Prokuratorji Generalnej, co przy znacznej odległości między Wilnem a Warszawą nie było rzeczą ani korzystną ani pożądaną.

Pragnąc rozwinąć wyrażoną powyżej zasadę dekocentracji i zarazem uczynić zadość piekącej potrzebie zapewnenia Skarbowi Państwa na terenie Województw Wschodnich sprawnej a rychłej obrony z możnością komunikowania się bezpośrednio na miejscu z organami władzy, postanowiłem w pierwszej połowie roku sprawozdawczego mimo przeszkód wyżej naprowadzonych uruchomić Urząd Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie. Uruchomienie tego Urzędu było rzeczą tem trudniejszą, że etaty osobowe, na rok 1923 dla Prokuratorji Generalnej na ogólną ilość 258 stanowisk ustalone, uległy wskutek polityki oszczędnościowej Rządu znacznej redukcji. Preliminarz budżetowy na rok 1924 przewidywał

219 stanowisk urzędniczych w Prokuratorji Generalnej; ilość ta zwiększona następnie do 225 stanowisk, a więc sumy o 33 stanowiska niższej niż na rok 1923 zmuszała mnie do zmniejszenia drogą redukcji stanu osobowego w Urzędzie Głównym i istniejących Oddziałach tem większej, że z tej ilości 225 etatów pokryć trzeba było obsadę osobową Urzędu Delegata w Wilnie i w Katowicach.

Prace przygotowawcze, zmierzające do otwarcia Delegatury Wileńskiej zakończono w pierwszej połowie roku sprawozdawczego i w ślad za tem rozpoczął Delegat Prokuratorji Generalnej w Wilnie swoje czynności z dniem 1 czerwca sprawozdawczego roku.

Zakończenie prac z otwarciem Urzędu Delegata w Wilnie połączonych umożliwiło tem usilniejszą pracę organizacyjną nad otwarciem Urzędu Delegata w Katowicach. Otwarcie Urzędu tego konieczne było nie tylko, by dać wyraz wyżej zaznaczonej zasadzie dekoncentracji, lecz też i głównie z tego powodu, iż Skarb Państwa na Śląsku, który nie był poddany żadnemu z istniejących Urzędów Prokuratorji Generalnej, pozbawiony był wogóle zastępstwa w trybie normalnym. Za otwarciem tego Urzędu przemawiały ponadto względy natury politycznej, które zalecały zrównanie urządzeń państwowych na Śląsku z urządzeniami istniejącemi na całym pozostałym obszarze Rzeczypospolitej.

Trudności, które wyłoniły się nie po stronie Prokuratorji Generalnej uniemożliwiły otwarcie Urzędu Delegata Prokuratorji w Katowicach w ciągu roku sprawozdawczego. Prace przygotowawcze do otwarcia tego urzędu ukończono wprawdzie w roku 1924, jego otwarcie jednak odwlekło się do początku roku 1925. Gdy jednak już z zamknięciem roku sprawozdawczego prace te dokonane zostały, z końcem roku 1924 zapewnione i przeprowadzone już było wykonanie zasady właściwości terytorjalnej Prokuratorji Generalnej na całym obszarze Rzeczypospolitej, przy ujednostajnieniu sposobu zastępstwa Skarbu Państwa.

Co do zależności służbowej Delegatów, to Urzędowi Głównemu, prócz Delegata w Gdańsku, poddany został bezpośrednio Delegat Wileński. Delegat Prokuratorji Generalnej w Katowicach podlegać ma Prezesowi Prokuratorji Generalnej pośrednio przez Prezesa Oddziału Prokuratorji Generalnej w Krakowie.

Wskutek redukcji etatów uruchomienia Urzędów Delegatów odbyć się mogło jedynie dzięki zwiększeniu wymagań, stawianych urzędnikom Prokuratorji Generalnej, którzy w zmniejszonym składzie musieli podołać nałożonym na nich obowiązkom, co tem było trudniejszem, że ilość spraw załatwianych — jak to niżej wykazanem będzie— nie uległa zmniejszeniu, jakościowo zaś sprawy mniejszej wagi dotychczas dochodzone, ustąpiły miejsca sprawom poważnym, bądź ze względu na wartość przedmiotów, bądź też na zasadniczość ich znaczenia.

Zmniejszenie etatów osobowych Prokuratorji Generalnej sparaliżowało niestety na pewien czas urzeczywistnienie dalszych dekoncentracyjnych dażeń, gdyż puszczenie w ruch przy nie zwiększonej ilości urzędników dalszych zamierzonych urzędów, musiałoby wywrzeć wpływ niekorzystny na sprawność urzędów już istniejących. Nie znaczy to bynajmniej, by plany dalszego powiększenia ilości Urzędów Prokuratorji Generalnej miały być zaniechane. Na czele postulatów przez Prokuratorję na najbliższą przyszłość w tym kierunku wysuwanych stoi obecnie sprawa utworzenia Urzędu Delegata lub Oddziału Prokuratorji Generalnej w Lublinie, tudzież przekształcenie Urzędu Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie na Oddział Prokuratorji Generalnej, przy równoczesnem znacznem powiększeniu etatów osobowych tej placówki. Konieczność przeprowadzenia powyższych ewolucji jest bowiem rzeczą ważną i piekącą.

Urząd Delegata w Wilnie wyposażony jest w zbyt małą ilość urzędników, by mógł sprostać zadaniu swemu na tak znacznem terytorjum, jakie obejmuje okręg Apelacji wileńskiej. Budowa stałych urządzeń państwowych na tem terytorjum rozpoczęła się znacznie później niż na innych obszarach wyzwolonej Rzeczypospolitej, wymaga ona zatem w wielu wypadkach jeszcze tej pomocy ze strony Prokuratorji Generalnej, która innym obszarom Rzeczypospolitej nie jest już potrzebna.

Wśród wielu przyczyn, które przemawiają za wydatnem rozszerzeniem Urzędu wileńskiego, nie-ostatnią wreszcie rolę odgrywa ta, iż cała masa objektów nieruchomych na obszarze tym położonych, stanowiących własność państwową, a które bezprawnie znajdują się w rękach prywatnych, domaga się rewindykacji, zaś dotychczasową ilością urzędników rewindykacja ta wraz z połączoną z nią koniecznością żmudnych dociekań i badań akt hipotecznych i archiwalnych nie da się przeprowadzić. Konieczność zmiany niniejszem projektowanej znajduje uzasadnienie również w dalszej części sprawozdania przy szczegółowem omawianiu działalności Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie.

Ważne są również przyczyny, które przemawiają za utworzeniem Urzędu Delegata lub Oddziału Prokuratorji Generalnej w Lublinie, jako siedzibie Sądu Apelacyjnego i Władz państwowych II instancji. Utworzenie Oddziału w Lublinie odciążyłoby nieco Urząd Główny Prokuratorji Generalnej, zmniejszyłoby wydatki na koszta zastępstwa sądowego, a zapewniwszy skuteczną obronę Skarbowi Państwa na miejscu, dałoby Władzom administracyjnym pożytecznego a rychłego doradcę prawnego w osobie powstać mającego Urzędu.

Jak to wyżej zaznaczono przez tworzenie nowych Urzędów Prokuratorji Generalnej, względnie przygotowania do ich stworzenia przy równoczesnem zmniejszeniu etatów Prokuratorji na rok 1924, obsada osobowa istniejących urzędów uległa redukcji, która cyfrowo przedstawiona będzie poniżej. Ze zmniejszeniem się obsady osobowej nie poszło w parze zmniejszenie się wpływów i załatwień zarówno w obrębie całej Prokuratorji Generalnej, jak i poszczególnych jej Urzędów. Przeciwnie, cyfry które poniżej przytoczę

wykazują, że agendy Prokuratorji już o ile chodzi tylko o liczbową ilość wpływów i załatwień nie mają tendencji zniżkowej w stosunku do roku poprzedzającego rok sprawozdawczy, same zaś sprawy zmieniły swój charakter w tym kierunku, że błache częstokroć pod względem wartości przedmiotu sporu procesy, ze względu na dewaluację, która następowała między chwilą wytoczenia sporu, a chwilą jego zakończenia, ustąpiły miejsca procesom poważnym zarówno ze względu na wartość, jak na kwestje prawne nasuwające się do rozstrzygnienia, jak wreszcie ze względu na zasadniczość znaczenia uzyskiwanych wyroków przy tworzącej się dopiero judykaturze Sądu Kasacyjnego.

Jak wyżej zaznaczono ilość spraw w Prokuratorji Generalnej traktowanych nie ma tendencji zniżkowej. Powyższe twierdzenie spotyka się z potwierdzeniem liczb przedstawionych w sposób porównawczy. W szczególności dał rok sprawozdawczy cyfry następujące:

Ilość wpływu dziennika podawczego we wszystkich Oddziałach i urzędach Prokuratorji Generalnej w roku 1924 wyniosła 124.496. Liczba ta w stosunku do r. 1923 jest niższą o 8.712, natomiast w stosunku do roku 1920 wyższą o 67.751.

Z umieszczonych poniżej liczb sumarycznych, zwłaszcza zaś z tablic orjentacyjnych, znajdujących się w szczegółowej części sprawozdania jest widoczne, że mimo zmniejszonej nieco w stosunku do roku poprzedzającego ilości wpływów dziennika podawczego, ilość załatwień i to zarówno w kierunku opinjodawczym jak i procesowym w roku 1924 wykazała dość znaczną zwyżkę. Zwyżka załatwień nie idąca w parze ze zwyżką wpływów dziennika tłomaczy się tem, że nabywszy z biegiem lat większej rutyny i zaznajomiwszy się z poziomem wymagań Prokuratorji Generalnej, odnoszące się do niej Urzędy udzielają jej obecnie przy pierwszem piśmie dostatecznych informacji tak, iż uzupełnianie tych informacji drogą pism dodatkowych staje się zbytecznem, co powoduje pewną, nie wpływającą zresztą na nawał pracy redukcję ilości wpływów dziennika podawczego.

Opinji prawnych wydała Prokuratorja Generalna w ciągu roku sprawozdawczego 3.799, w tej liczbie 146 opinji o projektach ustaw i rozporządzeń. Jeśli sięgniemy do cyfr sprawozdania zeszłorocznego, to zobaczymy, że ilość wydanych opinji wzrosła o 320 opinji prawnych, że zatem ten ważny dział zajęć w Prokuratorji Generalnej znakomicie się powiększył.

Ilość opinji udzielonych na żądanie Władz przez Prokuratorję Generalną o projektach kontraktów wyniosła w roku sprawozdawczym 1.308, a więc o 205 mniej niż w roku poprzedzającym. Zmniejszenie się powyższych agend przypisać należy faktowi, że w ciągu kilkoletniej działalności Władz administracyjnych wytworzone zostały już pewne wzory kontraktów, co tem samem uwalnia Władze od potrzeby uciekania się do pomocy Prokuratorji Generalnej przy zawieraniu kontraktów szablonowych.

Charakter spraw w Prokuratorji Generalnej w roku sprawozdawczym prowadzonych nosi wybitne cechy okresu sanacyjnego. Cechy te widoczne w znacznej ilości procesów, w których petitum skargi opierało się na wydanych w ciągu roku przepisach waloryzacyjnych, odbijają się w działalności opinjodawczej Prokuratorji Generalnej w sposób widoczny. Jest rzeczą notorycznie znaną, że Prokuratorja Generalna brała udział we wszystkich niemal pracach przygotowawczych zmierzających do doprowadzenia do skutku wcześniej już rozpoczętego dzieła sanacji Skarbu, wydając opinje prawne o całym szeregu projektów, ustaw i rozporządzeń, które w tej materji w okresie sprawozdawczym się okazały, tudzież współpracując w przygotowaniu tych projektów zarówno pisemnie, jak ustnie na zwoływanych konferencjach. Z ogólnej liczby 608 konferencji obesłanych przez Prokuratorję Generalną w ciągu roku sprawozdawczego znaczny odsetek stanowiły te właśnie konferencje, na których przedmiotem obrad były sprawy sanacyjne.

Na pierwszy plan w omawianych obecnie czynnościach wysuwa się z natury rzeczy działalność Urzędu Głównego Prokuratorji Generalnej, w łonie zaś tego Urzędu Wydziału II-go jako Skarbowego, którego urzędnicy referendarscy a zwłaszcza Kierownik St. Radca Prokuratorji Generalnej Tadeusz Werner brali osobiście udział w licznych konferencjach przez Pana Ministra Skarbu w związku z dziełem sanacji zwoływanych, wykonując ponadto prace pisemne, o których wyżej była mowa.

Wyliczanie ustaw i rozporządzeń, przy których wydaniu współdziałała Prokuratorja Generalna, zajęłoby zbyt wiele miejsca, poprzestać zatem należy na wyszczególnieniu niektórych z nich. I tak, prócz wybitnego współudziału Prokuratorji Generalnej w pracach przygotowawczych do wydania Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno - prawnych (Dz. Ust. Nr. 43, poz. 441) zaznaczył się m. in. współudział Prokuratorji przy układaniu projektów ustaw o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej, o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego, o zmianie statutu Ordynacji Zamojskiej w celu umożliwienia jej uiszczenia podatku majątkowego, tudzież licznych a bardzo ważnych rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, o których mowa będzie w części szczegółowej przy omawianiu działalności poszczególnych Urzędów Prokuratorji zwłaszcza zaś Wydziału II-go Urzędu Głównego.

Równocześnie z działalnością Prokuratorji Generalnej w powyższym kierunku rozwijała się w roku sprawozdawczym jej działalność na terenie międzynarodowym, polegająca bądź na bezpośredniem wystąpieniu urzędników Prokuratorji Generalnej w charakterze członków konferencji, delegatów, lub konsulentów, bądź na udzielaniu opinji i rad. Działalność ta była w roku sprawozdawczym bardzo ożywiona, Prokuratorja Generalna w tym czasie brała udział przez swego delegata w konferencjach i pertraktacjach z Senatem W. M. Gdańska, tudzież opracowała kilka memorjałów w sprawach dotyczących stosunku Polski do W. M. Gdańska,

przygotowywała materjały do spraw, toczących się w Mieszanym Trybunale Rozjemczym w Paryżu, tudzież materjały do rokowań polsko-niemieckich w Wiedniu. W tych ostatnich rokowaniach brali wybitny udział po stronie polskiej urzędnicy Pokuratorji Generalnej, w szczególności Prezes Oddziału Prokuratorji Generalnej w Poznaniu Dr. Witold Prądzyński i Radca Prokuratorji Generalnej w Warszawie Dr. Stanisław Hillbricht.

Jeden z urzędników Prokuratorji Generalnej pełni od szeregu lat obowiązki Agenta Rządu Polskiego przy Mieszanym Trybunale Rozjemczym polsko-niemieckim w Paryżu.

Podkreślić wypada w tem miejscu udział Prokuratorji Generalnej w przygotowaniu projektów umowy arbitrażowej z Austrją, polsko-włoskiej w sprawie wierzytelności i długów przedwojennych i w załatwieniu innych spraw, które przykładowo tylko wyliczone będą przy szczegółowem sprawozdaniu z działalności poszczególnych Wydziałów i Urzędów Prokuratorji Generalnej.

Na osobna wzmiankę zasługuje wreszcie przewłaszczenie całego szeregu objektów państwowych na terenie W. M. Gdańska, omówione w części szczegółowej przy sprawozdaniu z działalności Delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańsku.

Dział procesowy, który jak to wyżej zaznaczono w roku sprawozdawczym wzrósł znacznie, zbyt jest obszerny i różnoraki, by mógł być naszkicowany drogą przykładowego wyliczenia ważniejszych sporów. Poprzestać wobec tego wypada na określaniu charakteru tego działu. Lata poprzednie dały Prokuratorji Generalnej masę procesów o bagatelarnej wartości sporu, która do tego z terminu sądowego na termin malała niepomiernie. Zastosowana w roku ubiegłym waloryzacja nie zupełnie zabezpieczała Skarb Państwa od strat dewaluacją wywołanych, gdyż zwłaszcza z początku, obejmowała ona conajwyżej okres do chwili wydania wyroku, nie chroniła natomiast przed stratami powstałemi wskutek dalszej dewaluacji między wydaniem wyroku, jego uprawomocnieniem i ściągnięciem należytości. W tych warunkach prowadzenie procesów drobiazgowych pod względem materjalnym często się wprost nie opłacało. Rok sprawozdawczy przyniósł pod tym względem zasadniczą zmianę. Bardziej sprzężysta administracja państwowa, tudzież szereg ustaw i rozporządzeń administracyjnych, przewidujących ściągane w drodze administracyjnej kary za przekroczenie uregulowanych ustawami temi przepisów, zapobiega obecnie potrzebie wytaczania całego szeregu procesów drobiazgowych, wprowadzenie zaś złotego jako stałej a ustabilizowanej waluty, nie podlegającej dewaluacji, uprościło sprawę ściągania pretensji skarbowych.

Wielka ilość procesów czynnych zasadzała się na przerachowaniu bezspornie już Skarbowi Państwa należnych wierzytelności pieniężnych, inne zaś dotyczyły wykonania zobowiązań z umów o dostawę, zapłaty czynszów dzierżawnych, zwrotu bezprawnie dzierżonych objektów państwowych o wartości nieraz bardzo znacznej; dość znaczną grupę procesów stanowią procesy wytoczone b. dostawcom skarbowym o zwrot zwaloryzowanej zaliczki na rachunek dostawy, sprawy o eksmisję z budynków rządowych, procesy o utrzymanie w mocy zapisów testamentarnych na rzecz Skarbu Państwa i instytucji z nim narówni postawionych uczynionych, tudzież o przyznanie Skarbowi Państwa spadków jure caduco mu przypadających (spadków wakujących), szereg procesów związanych z wykonywaniem reformy rolnej. Z procesów biernych na pierwszy plan wysuwają się skargi wnoszone przeciw Skarbowi Państwa z powodu wypadków kolejowych, dalej procesy o wyłączenie ruchomości z pod egzekucji, których ilość zwiększa się w miarę energiczniejszego ściągania podatków, przedewszystkiem podatku majątkowego, procesy o eksmisję urzędów z budynków prywatnych, w przeważnej ilości zakończone korzystnym dla Skarbu wyrokiem.

W roku sprawozdawczym zwiększyła się znakomicie ilość zastępstw Skarbu Państwa przed Trybunałem Administracyjnym, przed którym z korzystnym na ogół skutkiem stawali urzednicy Prokuratorji Generalnej.

Ilość traktowanych przez Prokuratorję Generalną procesów zamknieto w roku sprawozdawczym rekordową liczba 17.090, wyższą o 1.724 od liczby procesów z roku 1923, i o 2.143 od ilości procesów prowadzonych przez Prokuratorję Generalną w ciągu roku 1922. Jak w latach poprzednich tak i w roku sprawozdawczym przeważają procesy czynne, których prowadziła Prokuratorja Generalna w roku sprawozdawczym 10.831 (9.685 w roku poprzednim). Procesów biernych prowadziła Prokuratorja Generalna w roku sprawozdawczym 6.259 (5.581 w roku poprzednim). Wyniki przeprowadzonych procesów były dla Skarbu Państwa nader korzystne. Z ogólnej ilości prowadzonych procesów zakończono w roku sprawozdawczym 7.226 i z liczby tej wygrano 4.069, ugodzono lub w inny sposób polubownie ukończono 2.611, przegrano zaledwie 546.

Lepszy obraz korzystnego dla Skarbu Państwa wyniku prowadzonych przez Prokuratorję Generalną procesów daje zestawienie liczbowe, które wykazuje iż w drodze sporów sądowych wygrała Prokuratorja dla Skarbu Państwa w roku sprawozdawczym kwotę 20.578.358 zł. w gotówce i kwotę 9.700.000 zł. w szacunkowej wartości objektów dla Skarbu wywalczonych, łącznie zatem wywalczyła Prokuratorja dla Skarbu Państwa kwotę 30.278.258 złotych, nie wspominając o znaczeniu i korzyściach wypływających z jej działalności opiniodawczej i projektodawczej, tudzież z jej współudziału przy zawieraniu kontraktów. Zauważyć przytem należy, że prócz powyższej kwoty, dzięki działalności Prokuratorji Generalnej w wielu wypadkach uległy zmniejszeniu wydatki Skarbu Państwa, jak to miało miejsce przy wydatkowaniu kredytów na przewłaszczenie objektów rządowych w Gdańsku, przy którem

dzięki zapobiegliwości Delegata Prokuratorji Generalnej zaoszczędzono kwotę około 200.000 zł.

Na ogólną ilość 16.901 terminów sądowych, wyznaczonych w roku sprawozdawczym, występowali urzędnicy referendarscy Prokuratorji Generalnej w 9.274 wypadkach, w 653 wypadkach zastępstwo powierzono adwokatom, na pozostałych — mniej ważnych — terminach, występowali w charakterze zastępcy Skarbu Państwa przeważnie upoważnieni do tego przez Prokuratorję Generalną urzędnicy Władz administracyjnych, zaopatrzeni przez Prokuratorję Generalną w instrukcję. Ciasne ramy budżetu zmuszały Prokuratorję Generalną w przeważającej ilości procesów toczących się poza siedzibą odnośnego jej urzędu odwoływać się do pomocy urzędników administracyjnych, urzedujących w siedzibie sądu, przed którym spór dany się toczył. Wyjazdy urzędników Prokuratorji na zamiejscowe rozprawy sądowe zostały ograniczone do tych wypadków, w których czy to ze względu na ważność sprawy, czy na jej skomplikowany charakter, powierzenie zastępstwa osobie ze sprawą dokładnie i wszechstronnie nie obznajomionej mogłoby odbić się niekorzystnie na wyniku procesu. Z przyczyn powyższych ilość wyjazdów służbowych urzędników Prokuratorji Generalnej wynosiła w roku sprawozdawczym zaledwie 827 i przypadła głównie na Oddziały prowincjonalne, które obesłały swoimi urzednikami 698 terminów zamiejscowych, gdy Urząd Główny tylko w 129 wypadkach zmuszony był wysyłać swych urzędników na zamiejscowe rozprawy sądowe.

W sposób wyżej w ogólnych zarysach nakreślony kształtowała się działalność Prokuratorji Generalnej w ciągu roku sprawozdawczego. Działalność ta jak widzimy z niniejszego sprawodania, obejmując wszystkie najważniejsze dziedziny życia państwowego była ożywiona i wymagała znacznych wysiłków. Wysiłki te zresztą nagrodzone zostały licznemi pisemnemi podziekowaniami, które tak Prokuratorja Generalna jako całość jak i poszczególni jej urzędnicy otrzymali w roku sprawozdawczym od Władz i Urzędów, z któremi Prokuratorja współdziałała.

Dla zaokrąglenia części ogólnej sprawozdania niniejszego nie od rzeczy będzie poświęcić w tem miejscu kilka słów budżetowi Prokuratorji Generalnej na rok 1924.

Budżet ten był budżetem realnym w całym tego słowa znaczeniu. Przyznane w budżecie zwyczajne i nadzwyczajne kredyty, które na wydatki z § 1 przeznaczały 752.902 zł. 86 gr., zaś na wydatki z innych § § 397.365 zł. 25 gr. przekroczone zostały tylko w § 1 (uposażenie) o drobną w stosunku do całokształtu budżetu kwotę 76.098 zł. 38 gr., zatem o około 6½%, a więc o mniejszą kwotę niż wyniosło zwiększenie uposażenia urzędniczego, dla którego z początkiem wprowadzenia płac złotowych mnożna wynosiła 36 gr., zaś przy końcu roku sprawozdawczego już 42 gr., czyli że płace w tym okresie wzrosły o 15%. Ponieważ podwyżka płac zależną była od decyzji Rady Ministrów, powodowanych wzrostem drożyzny, Prokuratorja Generalna poza tą nakazaną podwyżką nie tylko nie przekroczyła budżetu, lecz poczyniła jeszcze pewne oszczędności. Oszczędności te poczynione jednak pod hasłem sanacji Skarbu, mogły powstać dzięki chwilowemu tylko zrzeczeniu się tych koniecznych wydatków, które w przyszłości powinny i muszą w budżecie Prokuratorji Generalnej znaleźć pokrycie.

O kwestji uposażeń i postulatach w tym kierunku mowa będzie przy omawianiu spraw osobowych poniżej, w tem miejscu zaznaczyć jednak należy, że stan inwentarza Prokuratorji Generalnej, a więc urządzeń biurowych, maszyn do pisania i t. p. przedstawia się nader opłakanie i wymaga koniecznego uzupełnienia. Podobnie ma się rzecz z wydatkami bibljotecznemi. Wydatek na bibljotekę jest wydatkiem rentującym się w każdym kierunku, bo ułatwia tudzież udoskonala pracę urzędnika referendarskiego i zwraca się Skarbowi Państwa w zbiorach bibljotecznych, które nie tracąc swej wartości stanowią majątek państwowy.

Jednym z ważnych postulatów Prokuratorji Generalnej jest również sprawa jej odpowiedniego pomieszczenia.

Urząd Główny Prokuratorji, mieszczący się w oficynie gmachu Ministerstwa Skarbu ma lokale absolutnie za szczupłe i nie odpowiednie. Podobnie ma się rzecz z lokalami Oddziałów z wyjątkiem Oddziału lwowskiego, który mieści się w odpowiednim gmachu. Sprawa budowy gmachu dla Urzędu Głównego Prokuratorji Generalnej powinna mojem zdaniem być w najbliższej przyszłości wzięta pod poważną uwagę i załatwiona pomyślnie tak, by w gmachu tym znalazł pomieszczenie i Urząd i by w nim znalazły się mieszkania służbowe dla urzędników. Brak bowiem tych mieszkań uniemożliwia niejednokrotnie i przyjęcie odpowiedniej potrzebnej Prokuratorji Generalnej siły do służby i przeniesienie urzędnika podyktowane interesami służby w Prokuratorji Generalnej, brak zaś odpowiednich warunków pracy — zwłaszcza dla urzedników referendarskich — odbić się może niekorzystnie na jakości i wydatności tejże.

Organizacja Urzędu.

Zorganizowana Dekretem Naczelnika Państwa z dnia 7 lutego 1919 r. i Ustawą z dnia 31 lipca 1919 r. Prokuratorja Generalna przetrwała oparta na nich przez lat 5 z górą, by z początkiem roku 1925 na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r (Dz. Ust. Nr. 107, poz. 967) wejść w nową fazę swego istnienia opierając je na temże Rozporządzeniu.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej zasady zastępstwa Skarbu Państwa dotychczas istniejącej nie zmieniło podobnie jak nie przyniosło ono zasadniczych zmian ustrojowych. Odmiennie od dotychczasowego stanu rzeczy, zgodnie z § 1 tego Rozporządzenia, uzależnioną została Prokuratorja Generalna od Pana Ministra Skarbu w miejsce dotychczasowej swej zależności od Pana Prezesa Rady Ministrów. Zmiana w stosunku zależności służbowej wobec postanowienia § 8 ust. 3 cytowanego Rozporządzenia nie łamie jednak tej zasady, że w swej działalności opinjodawczej jest Prokuratorja Generalna zależną jedynie od swego przekonania prawnego.

Ważniejszą i jedynie zasadniczą różnicą między dotychczasową ustawą o Prokuratorji Generalnej a nowem rozporządzeniem jest zakres działania Prokuratorji. W myśl dotychczasowej ustawy była Prokuratorja Generalna powołana do obowiązkowego i bezwarunkowego zastępstwa Skarbu Państwa, bez względu na to, czy chodziło o ten Skarb w ścisłem tego słowa znaczeniu, czy o te instytucje i przedsiębiorstwa, które urządzone były na zasadzie samodzielnej gospodarki budżetowej, nadto do zastępstwa i tych instytucji, które są odrębnemi od Skarbu Państwa osobami prawnemi.

Pojawiające się w roku sprawozdawczym projekty zmiany ustroju Prokuratorji Generalnej szły w kierunku zwężenia jej zakresu działania, w szczególności w kierunku odjęcia jej zastępstwa tych instytucji i przedsiębiorstw państwowych, które prowadzone są na zasadzie samodzielnej gospodarki budżetowej, tudzież tych instytucji, które są odrębnemi od Skarbu Państwa osobami prawnemi.

Próby zwężenia zakresu działania Prokuratorji Generalnej okazały się jednak na razie nie do przeprowadzenia. O ile chodzi o instytucje mające odrebność budżetową, lecz pozbawione osobnej osobowości prawnej, to uchylenie co do nich zastępstwa przez Prokuratorję Generalną umniejszyłoby użyteczność Prokuratorji, tudzież mogłoby łatwo wprowadzić chaos w dziedzinie zastępstwa interesów Skarbu Państwa, prowadzonego przez Prokuratorję Generalną dotychczas niepodzielnie. Inaczej rzecz się przedstawia odnośnie oddzielnych od Skarbu Państwa osób prawnych. Wyłączenie tych osób odbyłoby się z korzyścią dla Prokuratorji Generalnej, która uzyskałaby przez to tem stalszy im wyłączniejszy charakter zastępcy i obrońcy prawnego Skarbu Państwa i tylko Skarbu Państwa i obowiązkom z tego charakteru wypływającym oddaćby się mogła niepodzielnie, bez obawy o kolizje interesów, jakie wyniknąć mogą między jedną a innemi osobami prawnemi przez Prokuratorję zastępowanemi.

Projekty, o których mowa powyżej, znalazły do pewnego stopnia wyraz w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej, które nakłada wprawdzie na Prokuratorję Generalną obowiązek kontynuowania zastępstwa zarówno odrębnych jednostek gospodarczych jak i odrębnych podmiotów prawnych jednak przewiduje ewentualność uregulowania tego zastępstwa na odmiennych zasadach przez Radę Ministrów.

Poza temi najistotniejszemi postanowieniami nie wprowadza Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej większych zmian zasadniczych w dotychczasowy organizm Prokuratorji Generalnej, a odnośne paragrafy Rozporządzenia przewidujące egzamina zawodowe, odpowiedzialność urzędników Prokuratorji Generalnej, nadające im pewne prawa i t. p. są naturalną konsekwencją, wypływającą z doświadczenia zdobytego w czasie dotychczasowego istnienia Prokuratorji Generalnej.

Z Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej wynika konieczność unormowania w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów kwestji egzaminów referendarskich i wydania nowej instrukcji służbowej. Projekt Rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie aplikacji i egzaminów referendarskich złożony został już po upływie roku sprawozdawczego na ręce Pana Ministra Skarbu i przez Radę Ministrów uchwalony, a projekt nowej instrukcji służbowej jest również złożony Panu Ministrowi Skarbu.

W wewnętrznej organizacji Urzędu nie zaszły w roku sprawozdawczym żadne zasadnicze zmiany. Dokończony w roku 1923 podział Urzędów Prokuratorji Generalnej na Wydziały utrzymał się bez zmian w roku sprawozdawczym. Zamierzone i celowe zmiany polegające na tem, by przez powiększenie ilości wydziałów osiągnąć większe udoskonalenie i ułatwienie w pracy nie mogło być przeprowadzone z powodu braku personelu referendarskiego, a zwłaszcza odpowiedniej ilości starszych urzędników referendarskich, którym mogłyby być powierzone funkcje kierowników wydziałów.

Utrzymana w roku sprawozdawczym zasada kolegjalności w załatwianiu spraw ważniejszych oddawała dobre usługi. Kolegjalność, zwłaszcza w Prokuratorji Generalnej, która ma do załatwienia zawiłe częstokroć kwestje prawne, przy których wzajemna wymiana zdań znakomicie przyczynić się może do ich wyświetlenia, jest ze wszech miar rzeczą wskazaną. W ciągu roku 1924 w Urzędzie Głównym odbyło się 39 posiedzeń Prezydjum Prokuratorji Generalnej, ilość zaś posiedzeń wydziałowych w Urzędzie Głównym oarz posiedzeń Prezydjum i wydziałów w Oddziałach wyniosła 620.

Skład osobowy.

Jedną z najbardziej bolących kwestji dla Prokuratorji Generalnej w roku sprawozdawczym były niedomagania pod względem składu osobowego. Niedomagania te wprawdzie na szczęście nie dotyczą jakościowego stanu tego składu, który z roku na rok ulega znacznej poprawie, lecz braków ilościowych. Prokuratorja Generalna nie może poprostu znaleźć dostatecznej ilości kandydatów na wakujące i konieczne do obsadzenia stanowiska, którzyby odpowiadając wysokim wymogom moralnym i naukowym im stawianym do służby w Prokuratorji się garnęli.

Brak personelu referendarskiego daje się Prokuratorji Generalnej szczególnie odczuwać na tych terenach Rzeczypospolitej, gdzie nienasycone jeszcze etaty sądowe i rynek adwokacki dają prawnikom możność uzyskania bardziej popłatnego warsztatu pracy, co sprawia, iż Oddział Prokuratorji Generalnej w Poznaniu np., pozbawiony w niektórych Wydziałach zupełnie po za ich kierownikami stałych urzędników referendarskich, załatwia swe czynności przy pomocy aplikantów dorywczo z sądów miejscowych przydzielanych i urzędników 2-giej kategorji.

Dalszym powodem braków w składzie osobowym poszczególnych urzędów Prokuratorji jest kwestja mieszkaniowa. Pragnąc pozyskać do służby w którymś z urzędów Prokuratorji Generalnej urzędników musi Urząd zapewnić im

dach nad głową, czego w żadnym wypadku uczynić nie może.

Oddanie do dyspozycji Prezesa Prokuratorji Generalnej pewnej znacznej ilości mieszkań służbowych dla urzędników teiże Prokuratorji, umożliwiłoby wyrównanie poważnych braków w składzie osobowym jednego Oddziału kosztem mniej upośledzonego innego Oddziału, co w ciągu roku sprawozdawczego było rzeczą nie do przeprowadzenia.

Stan liczebny kształtował się w Prokuratorji Generalnej w roku 1924 w sposób następujący:

Z początkiem okresu sprawozdawczego posiadał:

1) Urząd Główny Prokuratorji Generalnej 51 urzędników referendarskich i 40 urzędników kancelaryjnych tudzież 9 funkcjonarjuszów niższych. Personel ten był w stosunku do tego samego terminu roku poprzedzającego uszczuplony o jednego urzędnika referendarskiego i trzech urzędników kancelaryjnych, a to ze względu na redukcję etatów osobowych na rok 1924. Z końcem roku sprawozdawczego było w Urzędzie Głównym Prokuratorji Generalnej w Warszawie zatrudnionych 53 urzędników I-szej kategorji, 4-ch II-giej kategorji i 37 urzędników III-ej kategorji, tudzież 9 funkcjonarjuszów niższych.

2) Oddział Prokuratorji Generalnej we Lwowie posiadał z początkiem okresu sprawozdawczego 30 urzędników referendarskich, 21 kancelaryjnych, tudzież 8 funkcjonarjuszów niższych. W porównaniu z rokiem 1923 stan ten był niższy o 2 urzędników referendarskich, 3 kancelaryjnych tudzież 1 funkcjonarjusza niższego, również z powodu uszczuplenia etatów osobowych na rok sprawozdawczy. Przy końcu okresu sprawozdawczego ilość urzędników I-szej kategorji w Oddziale Prokuratorji Generalnej we Lwowie wynosiła 28, II-giej kategorji 5, III-ej kategorji 15; ponadto było funkcjonarjuszów niższych 8.

W etatach Oddziału Prokuratorji Generalnej we Lwowie zajmował jedno miejsce Agent Rządu do Mieszanego Trybunału polsko-niemieckiego w Paryżu, dla którego dopiero na rok 1925 stworzono oddzielny etat.

3) Oddział Prokuratorji Generalnej w Krakowie składał się z początkiem roku sprawozdawczego z 18 urzędników referendarskich, z 13 urzędników kancelaryjnych i z 4 funkcjonarjuszów niższych. Ilość ta, o jednego urzędnika referendarskiego w stosunku do roku poprzedzającego większa, zmalała w ciągu sprawozdawczego i wyniosła z chwilą zamknięcia okresu sprawozdawczego 18 urzędników I-szej kategorji, 1 II-giej kategorji, 11 III-ciej kategorji i 4 funkcjonarjuszów niższych.

4) Oddział Prokuratorji Generalnej w Poznaniu, który z początkiem okresu sprawozdawczego liczył urzędników referendarskich 15, a więc tyle co w okresie poprzednim, kancelaryjnych 22, a więc o 1 więcej niż w roku poprzednim i 4 niższych funkcjonarjuszów, ucierpiał znacznie w roku sprawozdawczym.

Przy zamknięciu okresu sprawozdawczego było w Poznaniu 13 urzędników I-szej kategorji, 8 II-giej kategorji, 15 III-ej kategorji, tudzież 3 funkcjonarjuszów niższych.

Stan ten pogorszył się nadto już po upływie okresu sprawozdawczego, tembardziej, iż 2 urzędnicy I-szej kategorji i 1 kancelaryjny przeniesieni zostali do Katowic, co znów koniecznem było ze względu na ich znajomość ustawodawstwa niemieckiego.

W tem miejscu zaznaczyć należy, że Prezes Oddziału Prokuratorji Generalnej w Poznaniu Dr. Witold Prądzyński przez długi czas był w Oddziale nieobecny, gdyż powoływany był przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych do rokowań na polu międzynarodowem tak, iż jeden z urzędników Oddziału trwale niemal pełnił zań służbę zastępczą.

5) Urząd Delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańku z początkiem roku sprawozdawczego posiadał 3 urzędników referendarskich, 2 kancelaryjnych i 1 funkcjonarjusza niższego, a więc mniej niż w tym samym czasie okresu poprzedzającego o 1 urzędnika referendarskiego, o 3 urzędników kancelaryjnych i o 1 funkcjonarjusza niższego. Stan liczebny tego Urzędu spadł w ciągu roku sprawozdawczego do zupełnie już nie wystarczającej liczby 2 urzędników I-szej kategorji, 1 urzędnika III-ej kategorji i 1 funkcjonarjusza niższego.

Uzupełnienie etatów, a tem samem powiększenie faktyczne ilości urzędników Prokuratorji w Gdańsku, za którem opowiadał się niejednokrotnie p. Komisarz Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, a na co nawet zgodził się p. Nadzwyczajny Komisarz Oszczędnościowy nastąpi niezawodnie w najbliższej przyszłości.

O konieczności utrzymania tego urzędu i powiększenie jego liczebności wspomina już niniejsze sprawozdanie w innem miejscu.

6) Urząd Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie powstał dopiero w ciągu roku sprawozdawczego. Urząd ten, dla którego etaty na rok 1924 nie stwarzały nowych stanowisk, przy równoczesnem zmniejszeniu, jak to wyżej wykazano dotychczasowych ogólnych etatów, zatrudniał u schyłku roku sprawozdawczego 6 urzędników I-szej kategorji, 1 II-giej kat., 3 III-ej kat. i 1 funkcjonarjusza niższego.

Ogółem z początkiem roku sprawozdawczego posiadała Prokuratorja Generalna 117 urzędników referendarskich, 98 kancelaryjnych i 26 funkcjonarjuszów niższych, mniej niż z początkiem roku 1923 o 3 urzędników referendarskich, 6 urzędników kancelaryjnych i o 1 funkcjonarjusza niższego.

Stworzywszy w roku sprawozdawczym nowy Urząd w Wilnie, zatrudniający 10 urzędników i 1 funkcjonarjusza niższego posiadała Prokuratorja Generalna przy końcu tego roku 120 urzędników I-szej kat., 19 urzędników II-ej kat., 82 urzędników III-ej kat. i 26 funkcjonarjuszów niższych.

Z ogólnej liczby 120 urzędników I-szej kat. posiadał stopień służbowy 2-gi (ad personam) Prezes Prokuratorji Generalnej, stopień służbowy 4-ty 10 urzędników w szczególności Wiceprezes

Prokuratorji Generalnej, 3 Prezesów Oddziałów i 6 Starszych Radców, stopień służbowy 5-ty 26 Starszych Radców i Radców, stopień służbowy 6-ty 25 Radców, stopień służbowy 7-my 16 i stopień służbowy 8-my 22 referendarzy Prokuratorji Generalnej.

Z 19 urzędników II-ej kategorji było 2-ch urzędników w 7-ym, 9 w 8-mym, 6 w 9-tym i 2-ch w 10 st. służbowym, zaś 82 urzędników III-ej kategorji było 1 w 7-mym, 11 w 8-mym, 14 w 9-tym, 18 w 10-tym, 24 w 11-tym i 14 w 12-tym stopniu służbowym.

Z 26 funkcjonarjuszów niższych 1 posiadał 10 st. służbowy, 1—13 st. służbowy, 17—15 st. służbowy i 7—16 st. służbowy.

W ciągu roku sprawozdawczego ustąpili z grona urzędników Prokuratorji Generalnej przeniesieni w stan spoczynku Radca Prokuratorji Generalnej w 5-tym st. służb. Dr. Zygmunt Kulczycki z Oddziału Prokuratorji Generalnej we Lwowie, Naczelnik Kanc. tego Oddziału w 7-mym st .służb. Aleksander Wysokiński i Naczelnik Kancelarji Urzędu Głównego Prokuratorji Generalnej w 7-mym st. służbowym Seweryn Orłożeński, wszyscy urzędnicy zasłużeni na polu pracy urzędowej w Prokuratorji Generalnej.

Zmarli w roku sprawozdawczym w Urzędzie Głównym Radca Prokuratorji Generalnej Józef Szteyner, zasłużony i ceniony prawnik, w Oddziale Prokuratorji Generalnej w Krakowie, Sekretarz Jan Świątnicki, który cały czas pracy zawodowej spędził w Służbie Prokuratorji.

Zmarł również w roku sprawozdawczym b. urzędnik i Wiceprezes Prokuratorji Generalnej Dr. Jan Waygart, który przeszedł po opuszczeniu służby w Prokuratorji na stanowiski Wiceministra Spraw Wojskowych; śmierć ta dotknęła głęboko Urząd Prokuratorji Generalnej ze względu na dobrą pamięć, jaką zmarły z czasów pełnienia służby po sobie pozostawił.

Na tem miejscu wspomnieć wreszcie należy o odznaczeniach, które w roku sprawozdawczym otrzymali urzędnicy Prokuratorji Generalnej.

Odznaczeni zostali Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta Starsi Radcowie Dr. Józef Windakiewicz i Tadeusz Werner. Krzyżem Oficerskim Orderu Polonia Restituta Starsi Radcowie Kazimierz Kierski, Dr. Tomasz Marynowski i Radca Dr. Tadeusz Sobolewski

Pogląd na działalność poszczególnych urzędów Prokuratorji Generalnej w roku 1924.

I. Urząd Główny w Warszawie.

Zestawienia sporządzone poniżej wykazują, iż agendy Urzędu Głównego Prokuratorji Generalnej w roku sprawozdawczym nie miały tendencji malejącej, przeciwnie w wielu kierunkach wzrosły one znacznie.

W szczególności, przy niezmienionej prawie ilości wpływów, zwiększyła się znacznie ilość opinji prawnych przez Prokuratorję Generalną w ciągu roku udzielonych i to zarówno opinji o kwestjach prawnych, jak i o projektach ustaw i rozporządzeń, nie mniej konferencji, w których Prokuratorja Generalna brała udział.

Inne agendy Prokuratorji Generalnej w roku 1924 przy uwzględnieniu wahań normalnych nie uległy większym zmianom.

Oznaczona Nr. 1-szym tablica podaje sumaryczne wyniki, ujmując równocześnie wydajność pracy urzędnika referendarskiego w Urzędzie Głównym Prokuratorji Generalnej w roku sprawozdawczym. Cyfry umieszczone w nawiasach, dla celów porównawczych podają te same wyniki z roku 1923. Charakterystycznym dla Prokuratorji Generalnej, tudzież jej urzędników chwalebnym jest fakt, iż ilość spraw przy zamknięciu roku sprawozdawczego nie załatwionych wynosi zaledwie 684 przy 1.027 takich spraw w roku 1923 co świadczy, iż sprawność Urzędu zyskała wiele w roku sprawozdawczym. Zaznaczyć przecież należy, iż ilość ta stanowi wpływ Prokuratorji Generalnej w ciągu dni 10 mniej więcej i że w tej liczbie spraw nie załatwionych mieszczą się termina sądowe w roku 1924 na rok 1925 wyznaczone.

Tab. 1. Ogólne zestawienie czynności.

Wydział	Ilość wpływów	Ilość zaległości z poprzedniego roku	Ilość liczb Dz. Gl. załatwionych	Zaległość na rok następny	Przeciętna cyfra załatwion. przez urz. ref. liczb	Ilość urz. ref. z końcem roku
I	4.713 (4.025)	55 (167)	4.739 (4.137)	29 (55)	477	10 (10)
II	5 316 (8 520)	233 (207)	5.341 (8.494)	76 (233)	594	9 (10)
III	6.478 (5 289)	149 (254)	6.251 (5 394)	227 (149)	552	12 (11)
IV/V I	8 246 (7.848)	332 (434)	8 296 (7.950)	250 (332)	1 037	8 (8)
V	7 308 (6.860)	258 (267)	7.464 (6.869)	102 (258)	830	9 (8)
Sekr. Nacz.	4 844	—	4.844	—	Sekret. Nacz. obejmuje biura kancelar. i dział rachunnkowy	
Ogólem	36.905 (36 871)	1.027 (1 329)	36.935 (37.170)	684 (1.027)		

Tablica 2-ga daje obraz wyników sumarycznych, przy uwzględnieniu poszczególnych działów agend Prokuratorji Generalnej. Wykazując znaczny wzrost opinji przez Urząd Główny udzielonych, tudzież ilości spraw sądownictwa niespornego świadczy ona zarazem, że w roku sprawozdawczym w znacznie mniejszym rozmiarze uciekała się Prokuratorja Generalna do korzystania z płatnego zastępstwa adwokackiego w procesach przez się na prowincji prowadzonych posługując się natomiast w znaczniejszej mierze zastępstwem miejscowych organów rządowych, którym udzielane być musiały szczegółowe instrukcje.

Tablica 2. Zestawienie czynności typowych:

Wydział	Udzielono opinji a) W kwestjach prawnych	Udzielono opinji b) O projektach ustaw i rozporządzeń	Udział przy zawieraniu umów	Ilość traktowanych procesów sądowych	Załatwiono spraw sądownictwa niespornego i egzekucji sądowych	Ilość terminów sądowych a) Wyznaczonych	Ilość terminów sądowych b) Zastąpionych przez urzędników Prokuratorji Generalnej	Ilość zastępstw poruczonych adwokatom	Ilość konferencji poza urzędem	Ilość wyjazdów służbowych urzędników	Ilość posiedzeń prezydjalnych i ogólnych
I	371 [339]	8 [6]	27 [23]	482 [275]	21 [35]	636 [443]	384 [257]	26 [28]	90 [85]	28 [11]	— —
II.	573 [534]	63 [28]	37 [63]	1.172 [2.712]	2.098 [1.891]	485 [765]	171 [247]	2 [1]	103 [70]	22 [27]	— —
III.	153 [139]	10 [14]	42 [53]	808 [703]	108 [82]	761 [577]	320 [235]	48 [122]	19 [15]	24 [27]	— —
IV/VI.	260 [257]	7 [4]	96 [121]	1.621 [1.474]	19 [22]	1.787 [1 490]	576 [905]	12 [9]	42 [38]	34 [21]	— —
V.	135 [102]	14 [11]	11 [9]	1.579 [1.067]	172 [143]	1203 [677]	293 [162]	9 [7]	35 [31]	21 [25]	— —
Ogółem	1.492 [1.371]	102 [63]	213 [269]	5.662 [6.231]	2.418 [2.173]	4.872 [3.952]	1.744 [1 806]	97 [167]	289 [239]	129 [111]	39 [40]

Tablica 3-cia daje obraz czynności procesowych w roku sprawozdawczym, obraz dla Prokuratorji Generalnej bardzo korzystny. Z ogólnej ilośc ukończonych w roku 1924 procesów w sumie 2.057, było zaledwie 118 procesów przegranych przy 1.432 wygranych i 507 ugodzonych.

Widoczna w roku 1923 przewaga procesów czynnych nad biernymi utrzymywała się i w roku sprawozdawczym.

Tab. 3. Statystyka procesów sądowych.

Wydział	Ogólna ilość traktowanych procesów sądowych	W tem procesów: biernych	czynnych	przegranych	ugodzonych lub z innych powodów umorzonych	wygranych i w przeważnej części wygranych
I.	482 [275]	218 [141]	264 [134]	8 [6]	33 [45]	97 [58]
II.	1.172 [2.712]	163 [379]	1.009 [2.333]	3 [3]	127 [122]	141 [796]
III.	808 [703]	396 [285]	412 [418]	21 [8]	49 [48]	67 [43]
IV/VI.	1.621 [1.474]	224 [264]	1.397 [1.210]	74 [49]	115 [146]	775 [676]
V.	1.579 [1 067]	187 [79]	1.392 [988]	12 [10]	183 [157]	352 [162]
Ogółem	5.662 [6 231]	1.188 [1.148]	4.474 [5.083]	118 [76]	507 [518]	1.432 [1.735]

Przegląd czynności w poszczególnych Wydziałach Urzędu Głównego uzupełni powyższe tablice:

Wydział I (sprawy administracyjno-polityczne i wojskowe) kierowany przez St. Radcę Prokuratorji Generalnej Dr. Witolda Starzyńskiego, przy niezmienionej ilości urzędników referendarskich wykazał znaczny stosunkowo wzrost agend, który głównie przypada na zwiększeniu ilości spraw procesowych przy małym tylko wzroście agend opinjodawczych. Wydział ten, którego praca odbijała się na terenie rokowań międzynarodowych ze względu na jego działalność opinjodawczą w sprawach politycznych, zdołał w roku sprawozdawczym wyjść obronną ręką z nałożonych nań obowiązków, zmniejszając znakomicie ilość zaległości na rok 1925 pozostawionych mimo, iż rok 1924 nie tylko ze względu na ilość wpływów, ale i na jakość był dla tego Wydziału szczególnie ciężki.

W działalności Wydziału I-go na plan pierwszy ze względu na ich znaczenie wysuwają się sprawy z dziedziny prawa i stosunków międzynarodowych, wśród których na przykładowe zaakcentowanie zasługuje współudział Wydziału I-go w ułożeniu projektu umowy arbitrażowej z Austrją, projektu umowy polsko-włoskiej w sprawie wierzytelności i długów przedwojennych, projektu układu wykonawczego do umowy polsko-włoskiej w sprawie dostawy nafty i t. p. tudzież wydanie szeregu opinji, dotyczących kompetencji polsko-niemieckiego Trybunału Rozjemczego w Paryżu i spraw przed tym Trybunałem zawisłych, szeregu opinji w szczegółowych kwestjach prawnych, dotyczących kolonistów niemieckich oraz dzierżawców domenowych w b. zaborze pruskim, szeregu opinji dotyczących likwidacji mienia niemieckiego, kilku opinji dotyczących nabycia prawa obywatelstwa polskiego przez cudzoziemców, wykładni przepisów Konwencji Genewskiej dotyczących Śląska i t. d.

Poprzestając na powyższych przykładach zaznaczyć należy, że specjalnie w roku 1924 opinje Wydziału I-szego obejmowały poważne czynności, na terenie międzynarodowym przez Polskę podejmowane, wypracowywane były na podstawie długich i żmudnych badań i dociekań i stanowiły niejednokrotnie podstawę i punkt wyjścia przy rokowaniach i zarządzeniach rządowych.

Nie mniej płodną była działalność Wydziału I-go w zakresie prawa politycznego i administracyjnego. W sprawozdawczym okresie Wydział I-szy opracował w tej dziedzinie cały szereg opinji, zawierających interpretację Konstytucji, przepisów o służbie państwowej, o zaopatrzeniu inwalidów, i funkcjonarjuszów państwowych i t. p.

W sposób normalny rozwijała się działalność Wydziału I-szego w kierunku prac z zakresu prawa prywatnego i obejmowała zarówno wiele ważnych opinji, jak szereg wzorowych kontraktów przez Wydział Iszy w zakresie swego działania sporządzonych.

Dział procesowy Wydziału I-szego obracał się głównie około procesów czynnych, dotyczących wykonania umów o dostawy, zawartych przez Zarząd Wojskowy. Widoczny z umieszczonej powyżej tablicy Nr. 3 minimalny odsetek procesów przegranych w stosunku do wygranych, wyrażony liczbowo jak 1 : 12 bez spraw ugodzonych, świadczy dowodnie, że i w tym kierunku swej działalności Wydział I-szy odpowiedział swemu zadaniu.

W wykazie ilości procesów mieszczą się już sprawy przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym przez Wydział I-szy Prokuratorji Generalnej popierane.

Ze składu swych sił referendarskich wysyłał Wydział I-szy w ciągu roku sprawozdawczego stałego Delegata na posiedzenia Komitetu Likwidacyjnego przy Głównym Urzędzie Likwidacyjnym; należący również do składu tego Wydziału Radca Prokuratorji Dr. Stanisław Hillbricht brał udział w chrakterze doradcy prawnego w rokowaniach polsko-niemieckich w Wiedniu w czasie od 28.IV do 16.VI i od 8.VIII do 10.IX-24 r.

Wydział II (spraw administracji skarbowej) pod kierownictwem St. Radcy Prokuratorji Generalnej Tadeusza Wernera przy końcu zeszłego okresu sprawozdawczego oddał na rzecz Wydziałów I-go i V-go niektóre kategorje drobnych spraw (sprawy o odszkodowanie za bezprawny wypas bydła, tudzież sprawy o zwrot umundurowania i zaliczek pobranych przez funkcjonarjuszów policji państwowej) wykazał w roku sprawozdawczym o 3.124 mniejszą niż w poprzednim ilość wpływów. Zmniejszenie to odbiło się w głównej mierze na zmniejszonej ilości traktowanych procesów, nie wpłynęło natomiast wcale na ilość opinji o kwestjach prawnych, która w roku sprawozdawczym wzrosła. Znaczny wzrost wykazuje również ilość opinji o projektach ustaw i rozporządzeń przygotowanych przez II-gi Wydział w ciągu 1924 r., nie mniej powiększyła się ilość czynności pozabiurowych przez liczniejszy niż w latach poprzednich udział w konferencjach zwoływanych przez Władze Centralne. Znakomicie zmniejszyła się w Wydziale tym ilość zaległości pozostałych na okres po sprawozdawczy.

Stosunek procesów przegranych do procesów wygranych przedstawia się jak 1 : 47.

Na pierwszy plan działalności Wydziału II-go w okresie sprawozdawczym wysuwają się prace związane z sanacją Skarbu. W tej dziedzinie ma Wydział II-gi prócz wymienionych w części ogólnej do zanotowania cały szereg projektów ustaw i rozporządzeń, przy których wydawaniu współdziałał, a z których ważniejsze są następujące: projekt Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o określeniu wartości przedmiotów majątkowych oraz zaciąganiu i dochodzeniu zobowiązań w złotych, o wypuszczeniu zagranicznej 7% pożyczki w lirach włoskich o zmianie ustroju pieniężnego, o wierzytelnościach w walutach obcych i w złotych w złocie hipotecznie zabezpieczanych, o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych, o udzielaniu poręki państwowej na listy zastawne, obligacje i inne zobowiązania, o wysokości odsetek prawnych, o prawie wekslowem, o prawie czekowem, o sposobie trwałego lokowania kapitałów przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne oraz o sposobie lokowania kaucji, o fuzji spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, o warunkach wykonywania czynności bankowych i nadzorze nad tymi czynnościami, o zmianie niektórych postanowień Rozporządzenia o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych.

Oprócz wskazanych powyżej zwrócić wypada uwagę na opinje w przedmiocie projektów: ustawy o likwidacji majątku b. rosyjskich osób prawnych, ustawy o reorganizacji Najwyższej Izby Kontroli, rozporządzenia Ministra Skarbu o udzieleniu państwowej poręki na spłatę kapitału i odsetek obligacji Spółek Akcyjnych Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem i Kolej Dojazdowa Warszawa — Grodzisk, rozporządzenia Ministra Reform Rolnych, o państwowej pomocy kredytowej przy scalaniu gruntów i t. d.

Z zakresu administracji skarbowej na zaznaczenie zasługują opinje Wydziału II-go w przedmiocie waloryzacji zaległych i bieżących podatków i sposobu ich zabezpieczenia, ustepowania pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczek dolarowych zaciągniętych na spłatę podatku majątkowego, należności z tytułu podatku emisyjnego i giełdowego przypadającej od Banku Polskiego i wiele innych. Z zakresu administracji skarbowej zasługują również na wzmiankę opinje Wydziału II-go w przedmiocie należności opłat stemplowych, interpretacji ustaw uposażeniowej i emerytalnej, świadczeń rzeczowych nakładanych przez gminy na majątek skarbowy i t. d.

Sanacja Skarbu odbiła się również na charakterze spraw z zakresu prawa prywatnego, należących do Wydziału II-go, wywołując szereg opinji w przedmiocie waloryzacji rozmaitych roszczeń prywatno-prawnych z tytułu sum hipotecznych, należytości wekslowych i t. d. Do tej kategorji spraw należy między innemi opinja w przedmiocie przerachowania obligacji b. Krajowego Związku Komunalnego Prowincji Poznańskiej, opinja w przedmiocie sposobu zarachowania

i przeliczenia sum wpłaconych przez Tow. Anonimowe Przemysłu Włóknistego, współudział przy zawieraniu umowy w sprawie sprzedaży brylantów, wydanych przez Rząd Sowiecki na zabezpieczenie należności za tabor kolejowy, tudzież umów o dostawę monet srebrnych oraz bilonu z mennic zagranicznych, nie mniej szeregu umów o skup prywatnych fabryk tytoniu, zawartych przy wprowadzaniu Monopolu Tytoniowego.

Przy czynnym współudziale Wydziału II-go nastąpiło w roku 1924 przepisanie na rzecz Skarbu Państwa prawa własności skupionych fabryk tytoniowych i szeregu objektów nieruchomych z tytułu spadków bezdziedzicznych i zapisów na rzecz Skarbu Państwa uskutecznionych, zabezpieczenie pożyczki włoskiej na nieruchomościach Monopolu Tytoniowego i zabezpieczenie w wielu wypadkach pretensji Skarbu Państwa do popadłych w upadłość firm handlowych.

Wśród czynności procesowych w roku sprawozdawczym zaznaczył się pewien wzrost ilości procesów o wyłączenie ruchomości z pod egzekucji. Z pozostałych na uwagę zasługują spory o niewykonanie dostaw, o eksmisję, o karę konwencjonalną i t. p. Na osobną wzmiankę zasługuje spór z Towarzystwem Akcyjnym „Zakłady Żyrardowskie" w przedmiocie wykonania przez Skarb Państwa poboru akcji II-giej emisji (wartość przedmiotu sporu 600.000 zł) tudzież przeciw Sobańskiemu o zwrot pożyczki 8.000 zł.

Zaznaczyć należy, że mimo zmniejszonej ilości wpływów Wydział II-gi w roku sprawozdawczym jak nigdy był przeciążony pracą, która wymagała wielu studjów i wysiłków i w licznych wypadkach nie była ograniczona godzinami urzędowemi. Prócz pracy opinjodawczej, pisemnej pociągany był Wydział II-gi do udziału w licznych konferencjach, z których 107 obesłał własnymi urzędnikami.

Wydział III (sprawy majątków nieruchomych) kierowany przez Wiceprezesa Prokuratorji Generalnej Kazimierza Rakowieckiego zamknął rok sprawozdawczy zwiększoną o 1.189 spraw ilością wpływów, które równomiernie nieomal obciążyły wszystkie dziedziny działalności tego Wydziału, wywołując zarówno zwiększenie się ilości wydanych opinji, jak i ilości traktowanych procesów, co przy niezwiększonym personelu referendarskim spowodowało drobne zwiększenie liczby spraw niezałatwionych w porównaniu z rokiem poprzednim.

Działalność Wydziału III-go rozwijała się w roku sprawozdawczym zarówno w kierunku opinjodawczym jak i procesowym normalnie i poprawnie.

Mnogość wydanych przez Wydział III-ci opinji pozwala zaledwie na urywkowe wyliczenie niektórych z nich, więc na zaakceptowanie zasługują między innemi: opinja w sprawie sprzedaży części dóbr Tynieckich, w sprawie przepisania tytułu własności nieruchomości Lubliniec na rzecz Skarbu Państwa, w sprawie obliczenia i waloryzacji czynszu dzierżawy ustalonego w kontrakcie wedle ceny żyta, w sprawie szematu umów o wieczystą dzierżawę gruntów pod budowę domów mieszkalnych przez spółdzielnie i opinja w sprawie stosunku Państwa do szkoły Im. Błudowa.

Podobnie jak w latach poprzednich brał Wydział III-ci w roku 1924 udział przy zawieraniu umów o nabycie przez Skarb Państwa nieruchomości i o wydzierżawienie współdzielniom nieruchomości skarbowych, dokonując równocześnie czynności hipoteczne, mające na celu przepisanie na rzecz Skarbu Państwa przypadających mu nieruchomości.

Działalność procesowa Wydziału III-go była w roku sprawozdawczym również ożywioną i różnorodną. Wydział III-ci kontynuował z pomyślnym skutkiem proces, a raczej kompleks procesów z M. Luxemburgiem, dotyczących nieruchomości pod nazwą „Galerja Luxemburga" w Warszawie, tocząc ponadto wiele sporów o eksmisję, odszkodowawczych, o zapłatę zaległego czynszu, o własność różnych nieruchomości i o naruszenie w posiadaniu.

Stosunek procesów czynnych do biernych przedstawiał się prawie jak 1:1 przegranych zaś do wygranych jak 1:3.

Wydział IV/VI (sprawy kolejowe i pocztowe, tudzież kultury) pod kierownictwem St. Radcy Prokuratorji Generalnej Jana Sukiennickiego podobnie jak w roku zeszłym wykazał znaczną stosunkowo bo o 408 spraw zwiększoną ilość agend, co tem silniej odbić się musiało na niezwiększonej ilości personelu referendarskiego, iż sprawy mniejszej wagi o typie szablonowym znikły prawie zupełnie z programu prac Wydziału, zwiększyła się natomiast ilość wydanych opinji i ilość poważnych procesów z bardzo wielką przewagą procesów czynnych nad biernymi.

Stosunek procesów biernych do czynnych wyglądał jak 1:6 przegranych zaś do wygranych jak 1:10.

Działalność opinjodawcza wyraziła się w wydaniu 267 opinji z których wybitniejsze są następujące: opinja w sprawie obowiązku Państwa dostarczania pomieszczeń dla konsystorzy ewangelickich, w sprawie obowiązku dostarczenia lokalu dla Prymasa w Polsce, zasadnicza opinja w sprawie prawnego określenia podmiotu prawa własności dóbr Kościelnych w poszczególnych częściach Państwa, w sprawie osobowości prawnej Arcybiskupstwa Ormiańskiego, w sprawie odpowiedzi rządowej na interpelację w kwesji ustawowych ograniczeń praw żydów, w spawie egzekucji świadczeń pieniężnych na rzecz gmin wyznaniowych i t. d. Równie obfitą była czynność konsultacyjno - prawna w zakresie administracji szkolnej. Tu wymienić należy opinje: w sprawie własności budynków b. szkół „przychodsko - cerkiewnych", w sprawie trybu nominacji personelu administracyjnego w państwowych szkołach akademickich, w sprawie umowy o najem budynku na Uniwersytet Ukraiński, wreszcie szereg opinji w sprawach natury majątkowej, wynikłych z czynności gospodarczych Władz Szkolnych.

Ze spraw fundacyjnych wymienić należy jako najważniejsze: opinje w sprawie statutu fundacyjnej Kórnickiej im. Wł. i M. Zamojskich, przy którego opracowaniu Prokuratorja Gene-

ralna czynnie współdziałała w bezpośrednim kontakcie z fundatorem, opinję w sprawie ukonstytuowania fundacji zbiorów artystycznych im. Krosnowskich, udział w naradach nad uregulowaniem stosunków prawnych fundacji Radzyńskiej i sprawa fundacji Hutten-Czapskiego.

W zakresie administracji kolejowej wspomnieć należy między innemi o następujących opinjach: w sprawie umowy ramowej o naprawę parowozów, w sprawie takiej samej umowy o dostawę podkładów kolejowych, w sprawie rekwizycji na potrzeby kolei, dokonanych przez Władze okupacyjne, umów ramowych o dostawę ropy dla potrzeb kolei i t. d.

W tem miejscu wspomnieć również wypada o projektach rozporządzeń wykonawczych do ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Na osobne zaznaczenie zasługuje udział Delegatów Wydziału IV/VI w konferencjach, mających na celu uregulowanie stosunku wyznań do Państwa, tudzież w ten sam sposób dokonywany współudział w pracach przygotowawczych do zawarcia konkordatu.

Dział procesowy Wydziału IV/VI, zasilany był prawie wyłącznie sporami wynikłemi z administracji kolejowej i obejmował po stronie biernej roszczenia odszkodowawcze do Skarbu Państwa z tytułu zaginięcia przesyłek, nieszczęśliwych wypadków i pożarów przy plancie kolejowym. Z tych ostatnich na zaakcentowanie zasługuje zakończony korzystnym dla Skarbu Państwa wyrokiem spór o pożar 70 morgów lasu w Jabłonnie,—zaś po stronie czynnej liczny zastęp procesów o dostawy kolejowe i o rewindykacje materjału kolejowego z rąk prywatnych. Z czynnych procesów na specjalną wzmiankę zasługuje spór, dotyczący uprawnień posiadaczy t. zw. żetonów, dających prawo do bezpłatnej jazdy koleją i drugi dotyczący ustalenia terminu skupu kolei prywatnej. Oba te spory zakończone zostały korzystnymi dla Skarbu Państwa wyrokami.

Z zakresu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wzmiankę zasługują spory o realizację majątków fundacji, o wykonanie darowizn i o majątek rozwiązanych Gmin Ewangelickich w b. zaborze pruskim zakończony korzystnymi dla Skarbu Państwa wyrokami.

Wydział V (sprawy przemysłowo-handlowe, robót publicznych i sprawy leśne) kierowany przez St. Radcę Prokuratorji Generalnej Dr. Tomasza Marynowskiego powiększył podobnie jak Wydział IV-ty ilość wpływów o 478 liczb, który to wzrost pociągnął za sobą wydatne zwiększenie się ilości opinji i procesów zarówno czynnych jak i biernych.

Ilość terminów sądowych i terminów na których zastępstwo spoczywało w ręku urzędników Wydziału powiększyła się prawie dwukrotnie.

Praca opinjodawcza Wydziału V-tego obejmowała w zakresie spraw leśnych współudział przy opracowywaniu umów eksploatacyjnych, zarówno w drodze pisemnych opinji jak i udziału w zwoływanych konferencjach. Najważniejszą z tych umów była opinjowana przez Prokuratorję Generalną umowa o eksploatację Puszczy Białowieskiej przez Century Trust, z innych opracowanych przez Wydział V-ty w tej dziedzinie opinji na wzmiankę zasługują: opinja w sprawie majątków b. ziemstw rosyjskich, w sprawie tytułu własności dóbr Żywieckich, w sprawie praw państwowych do dóbr Komory Cieszyńskiej, szereg opinji w przedmiocie deputatów drzewnych na rzecz parafji i klasztorów katolickich, opinja w sprawie wywłaszczenia gruntów prywatnych pod budowę kolejek leśnych, opinja w sprawie formalnego przejęcia na rzecz Skarbu objektów leśnych w myśl Traktatu Leśnego z dnia 18 marca 1921 r.

Z licznych opinji wydanych w zakresie spraw przemysłowo - handlowych na wyszczególnienie zasługują: opinja w sprawie sporu kompetencyjnego pomiędzy Ministerstwem Przemysłu i Handlu, a Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej w przedmiocie zatrudnienia uczniów rzemieślniczych ponad 8 godzin dziennie, opinja w sprawie projektu umowy o budowę portu w Gdyni i opinja w sprawie opłat przewozowych przy eksporcie jaj zagranicę.

Z zakresu spraw komunikacji przykładowo wyliczyć można opinję w przedmiocie szosy Nieszawa—Ciechocinek.

Ponadto wydał Wydział V-ty w zakresie spraw górniczych wiele opinji, a wśród nich: opinję w sprawie zwaloryzowania pretensji państwowych przedsiębiorstw przemysłowych, w sprawie wyłączenia z pod parcelacji terenów, zawierających bogactwa mineralne, w sprawie przepisania prawa własności akcji polskich kopalń skarbowych Banku Gospodarstwa Krajowego na Ministerstwo Skarbu, w sprawie projektu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o sprzedaży państwowej Huty Blachownia.

Z działu procesowego w powyższych zakresach na zaakceptowanie zasługuje proces o własność Uroczysk Podosuche, Wiedźmienka i innych, liczne procesy o własność i posiadanie parcel leśnych, tudzież o eksmisję z budynków rządowych, sprawy z interesów „Dematu" tudzież spory z zakresu Ministerstwa Robót Publicznych o dostawę i kary konwencjonalne.

Stosunek procesów biernych do czynnych kształtował się jak 1 : 8 przegranych, zaś do wygranych jak 1 : 30.

II. Urząd Delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańsku.

Delegat: Radca Prokuratorji Generalnej

Kaziemierz Unruh.

Rok 1924 był szczególnie ciężki dla Delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańsku, a to zarówno ze względu na ważność spraw przez niego w tym roku podejmowanych i przeprowadzonych, jak i ze względu na opłakany wprost pod względem liczebnym skład osobowy Urzędu, który w roku 1923 posiadał jeszcze 4 urzędników referendarskich, z której to liczby wskutek redukcji już w pierwszych miesiącach roku sprawozdawczego

pozostało zaledwie 2 urzędników referendarskich i to łącznie z samym Delegatem.

Wykaz czynności Delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańsku w roku 1924 wynika z poniższych tablic:

Tab. 1. Ogólne zestawienie czynności:

Ilość liczb dz. gł.	Ilość zaległości z poprzedniego okresu	Ilość liczb dz. główn. załatw.	Zaległość na rok 1925	Przeciętna ilość załatwień przez 1 urz. ref.	Ilość personelu ref.
2 901 (3.087)	87	2.166 (3 000)	16	1.000	2

Tab. 2. Zestawienie czynności typowych:

Udzielono opinji		Udział przy zawieraniu umów	Ilość traktowanych procesów sądowych	Załatwiono spraw sądownictwa niespornego i egzekucji sądowych	Ilość terminów sądow.		Ilość zastępstw poruczonych adwokatom	Ilość konferencji poze urzędem	Ilość wyjazdów służbowych urzędników
a) W kwestjach prawnych	b) O projektach ustaw i rozporz.				a) wyznaczonych	b) zastąpionych przez urzędn. Prok. General.			
264 (194)	36 (27)	390 (4)	776 (630)	98 (56)	538 (444)	394 (275)	206 (385)	48 (106)	16 (20)

Tab. 3. Statystyka procesów sądowych:

Ogólna ilość traktowanych procesów	W tem procesów					
	biernych	czynnych	przegranych	wygranych	ugodzonych lub w inny sposób umorzonych	zostaje na rok 1925
776 (630)	460 (420)	316 (210)	34 (26)	118 (52)	26 (73)	598

Stosunek procesów czynnych do biernych przedstawia się jak 1 : 1 . 5, zaś przegranych do wygranych jak 1 : 3 . 5.

Umieszczone powyżej tablice wykazują, iż przy tak wielkiej ilości agend dla Urzędu tego znaleźć się muszą konieczne dodatkowe etaty.

Za odpowiedniem powiększeniem ilości etatów Urzędu Delegata w Gdańsku przemawiają zresztą prócz suchych zestawień liczbowych i inne względy natury nader poważnej. Jeśli porównamy działalność delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańsku z działalnością innych Urzędów Prokuratorji Generalnej to znajdziemy między niemi wielką różnicę, wynikającą z tego głównie źródła, iż Urząd ten jest ściśle związany z placówką Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, a więc z placówką w pierwszym rzędzie dyplomatyczną i co za tem idzie działalność jego musi być nacechowana nadzwyczajną wprost ostrożnością, zwłaszcza o ile chodzi o zakres opinjodawczy.

Przechodząc do szczegółowego omawiania działalności Delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańsku zatrzymać się należy w pierwszej mierze na dziedzinie administracji majątku państwowego, w której rok 1924 wysunął w związku z stabilizacją waluty szereg nowych zadań i wykazał konieczność ostatecznego uregulowania nadzwyczaj skomplikowanych stosunków majątkowych Państwa Polskiego w Gdańsku.

Na skutek polecenia Komisarza Generalnego wygotował Delegat w początku roku obszerny memorjał, dotyczący majątkowych stosunków Polski w Gdańsku, pod kątem widzenia prywatnoprawnym, administracyjno-prawnym i gospodarczym. Na podstawie tego memorjału oraz w myśl propozycji Delegata utworzona została przez Pana Komisarza Generalnego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, Prezydjum Rady Ministrów i Departamentem Administracyjnym M. S. Z. specjalna Komisja pod przewodnictwem Dr. Hilchena w skład której wchodził Delegat Prokuratorji Generalnej. Komisja pracowała przez przeszło 6 miesięcy i wypracowała plan, podług którego przeprowadzono regulację stosunków własności Polski w Gdańsku, która to regulacja doprowadziła do dokonania przewłaszczenia objektów państwowych w Gdańsku na rzecz Skarbu Państwa.

Przewłaszczenie to dokonane w znacznej mierze w roku sprawozdawczym wymagało rzeczywiście poważnych wysiłków, zmierzających do uzyskania zgody Senatu w. m. Gdańska, bez której odbyć się ono nie mogło, i do znalezienia sposobów zabezpieczających prawa Polski do przewłaszczyć się mających objektów zanim zgoda ta uzyskaną została.

Wysiłki Delegata w tym kierunku podjęte uwieńczone zostały pomyślnymi rezultatami tak, iż przewłaszczenie formalne jest już faktem dokonanym, i to skromnym stosunkowo kosztem, gdyż z kredytów na ten cel przeznaczonych zaoszczędzono około 200.000 zł.

Równocześnie z Komisją Dr. Hilchena utworzona została druga Komisja, mająca na celu podział gmachów rządowych pomiędzy poszczególne Urzędy polskie w Gdańsku i uregulowanie administracyjnych i prawnych stosunków urzędów tych do Komisarjatu Generalnego. Komisja ta pracowała pod przewodnictwem Delegata Prokuratorji Generalnej w Gdańsku i składała się z przedstawicieli innych Urzędów miejscowych.

Poza działalnością w obu powyższych Komisjach udzielał Delegat Prokuratorji Generalnej w bardzo licznych wypadkach porad i wskazówek biuru gospodarczemu Komisarjatu tak ustnie, jak i pisemnie.

Udział Delegata w polityczno-dyplomatycznej działalności Komisarjatu Generalnego był też bardzo wydatny. Przedstawiciel Prokuratorji Generalnej zastępował Komisarjat Generalny w pertraktacjach z Senatem W. M. Gdańska, które miały na celu zawarcie umowy odnośnie do kaucji sądowych (Cautio judicatum solvi). Pertraktacje te

prowadzone były w Warszawie i w Gdańsku i w rezultacie ich zawarta została umowa wzajemnie zwalniająca powodów od stawiania kaucji, umowa która z początkiem roku bieżącego po zatwierdzeniu przez czynniki ustawodawcze polskie weszła w życie. Delegat załatwił z polecenia Komisarza Generalnego kompleks spraw polsko-gdańskich znany pod nazwą „obrona majątkowych interesów obywateli gdańskich w Polsce". Wszczęte w tej sprawie pertraktacje ugodowe odbyły się latem roku sprawozdawczego pod przewodnictwem wyznaczonego przez Sekretarjat Ligi Narodów włoskiego adwokata Augusta Weilera i doprowadziły do załatwienia większej części spornych spraw w sposób dla Skarbu Państwa korzystny. W pertraktacjach tych, które trwały przez 2 tygodnie Komisarjat Generalny zastąpiony był wyłącznie przez przedstawiciela Prokuratorji Generalnej. Delegat Prokuratorji Generalnej wypracował w roku sprawozdawczym obszerny memorjał w sprawie „Die Danzig", Towarzystwa Asekuracyjnego, któremu władze gdańskie nieprawnie przekazały majątek zachodnio-pruskiego publiczno-prawnego Towarzystwa Asekuracyjnego od ognia, majątek stanowiący o 70% własność ciał samorządowych polskich. Wniesiony w tej sprawie a przez Delegata wygotowany rekurs do Ligi Narodów ma być rozpatrzony w roku sprawozdawczym.

Z pozostałych spraw, stanowiących przedmiot arbitrażu polsko-gdańskiego, Delegat brał udział w przygotowaniu obrony polskiej w sprawie Motławy i Kaiserhafen, w sprawie ekspulsji Gdańszczan z Polski, w sprawie Dyrekcji Kolei, w sprawie policji portowej, w sprawie podziału taboru Wisły, w sprawie egzekucji Wysokiego Komisarza w sprawie uznania Gdańska za Państwo i in.

Opinjodawcza działalność Delegata w roku sprawozdawczym była mniej intensywną, niż w latach poprzednich. W myśl porozumienia z Dyrekcją Kolei opinjował Urząd Dlegata w licznych wypadkach w celu uniknięcia beznadziejnych procesów i związanych z nimi wielkich kosztów, reklamacje kolejowe, jakoteż różne zatargi prawne, które miała kolej ze swoimi dostawcami. Z większych opinji wydanych dla innych Urzędów wyróżnia się opinja projektu regulaminu dla Polskiej Delegacji Rady Portu.

Bardzo intensywna była współpraca z biurem gospodarczem Komisarjatu, która wskutek radykalnych zmian zaszłych w gospodarczych stosunkach wymagała prawie codziennego udzelania prawnych wskazówek i opinji.

Procesów w roku sprawozdawczym było znacznie więcej niż w poprzednich latach, co szczegółowo wykazuje sprawozdanie liczbowe.

Z większych procesów zwraca na siebie uwagę sprawa przeciwko Sperberowi w związku z kradzieżą żywności przeznaczonej dla Polski. W zasadzie proces został już wygrany prawomocnie i rozchodzi się tylko jeszcze o wysokość pretensji, która wyniesie około 20.000 dolarów.

W procesach kolejowych dużą rolę odgrywała kwestja właściwości Sądu gdańskiego, którą Delegat starał się interpretować ściśle. Doniosłym pod tym względem jest wyrok gdańskiego Landgerichtu w sprawie Forela, w której Sąd uznał, iż dla kontraktów przewozowych zawartych w Polsce obowiązują przepisy przewozowe polskie.

III. URZĄD DELEGATA PROKURATORJI GENERALNEJ W WILNIE.

Delegat: Radca Prokuratorji Generalnej
Adolf Kopeć.

Urząd Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie z terytorjalnym zakresem działania, obejmującym okręg terytorjalny Sądu Apelacyjnego w Wilnie, otwarty został w dniu 1 czerwca 1924 r., umieszczone zatem poniżej tablice nie dają cyfr porównawczych za poprzedni okres:

Tab. 1. Ogólne zestawienie czynności:

Ilość liczb wpływu	Ilość zaległości z poprzedniego roku	Ilość liczb dz. gł. załat.	Zaległość na rok następny	przeciętna cyfra załat. przez urz. ref. spraw.	Ilość urz. ref. z końcem roku
2.200	—	2.117	83	375	5

Tab. 2. Zestawienie czynności typowych:

Udzielono opinji		Udział przy zawieraniu umów	Ilość traktowanych procesów sądowych	Załatwiono spraw sądownictwa niespornego i egzekucji sądowych	Ilość terminów sądow.		Ilość zastępstw poruczonych adwokatom	Ilość konferencji poza urzędem	Ilość wyjazdów służbowych urzędników	Ilość posiedzeń prezydjalnych i ogólnych
a) w kwestjach prawnych	b) O projektach ustaw i rozporz				a) Wyznaczonych	b) zastąpionych przez urzędnik. Prokurat. Gener				
26	8	5	648	32	558	287	162	18	12	22

Tab. 3 Statystyka procesów sądowych:

Ogólna ilość traktowanych procesów sądowych	W tem procesów					
	biernych	czynnych	przegranych	ugodzonych lub z innych powodów umorzonych	wygranych i częściowo wygranych	zostaje
648	102	546	—	12	114	522

Przechodząc do omawiania działalności Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie podnieść wypada, że na terenie Ziem Wschodnich Prokuratorja Generalna jest instytucją zupełnie nową, gdyż za czasów zaborczych na terenie tym nie istniał urząd, którego kompetencje zbliżałyby się do zadań Prokuratorji Generalnej.

Wobec tego w pierwszych zwłaszcza początkach istnienia Urzędu wśród Władz miejscowych panowało pewnego rodzaju niezrozumienie zadań i celów Prokuratorji, które z czasem dopiero ustępuje, a które wyraża się tem, że gdy w początkach istnienia agendy Delegata nie były zbyt

rozległe, działalność jego z miesiąca na miesiąc przybierać zaczęła na intensywności tak, iż w ostatnich miesiącach roku sprawozdawczego, nie mówiąc już o roku bieżącym, ilość wpływów i załatwień wzrastać poczęła z szybkością nadmierną.

Szybki wzrost agend Urzędu Delegat Prokuratorji Generalnej w Wilnie, świadczy iż słuszne było stanowisko zajęte jeszcze w roku 1923 przez konferencję Władz miejscowych, która wskazywała na potrzebę otwarcia Oddziału Prokuratorji Generalnej w Wilnie, i że, jak to w części ogólnej już zaznaczonem zostało, z przekształceniem Urzędu Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie na Oddział Prokuratorji Generalnej tamże, przy zwiększeniu ilości zajętych tam funkcjonarjuszów zwlekać się nie powinno.

Stan prawny w Województwach Wschodnich, który pod panowaniem rosyjskiem pozostawiał wiele do życzenia, przerodził się następnie skutkiem wypadków wojennych na tym terenie szczególnie skomplikowanych w istny chaos prawny.

Przez tereny te przewaliła się prócz długotrwałej okupacji rosyjskiej nawała i okupacja niemiecka, i to okupacja w ścisłem tego słowa znaczeniu wojenna o charakterze przejściowym i takiejże polityce gospodarczej i prawnej, po tej zaś okupacji przyszła druga jeszcze gorsza — bolszewicka.

Nie dziw, że wśród ustawicznych zmian i zamieszek zatarły się rozmaite pojęcia prawne, i że zwłaszcza na tych terenach, o których mowa, stan faktyczny przeciwny prawu kłóci się często ze stanem prawnym. Korzystając z chaosu długotrwałego zawłaszczano tu bezprawnie szereg nieruchomych objektów skarbowych, tem pewniej to czyniąc, że brak ksiąg hipotecznych znakomicie takie bezprawie popierał.

By rozwikłać z korzyścią dla Skarbu Państwa zawikłania, istniejące w Województwach Wschodnich, musi się przeprowadzać nie tylko badania hipoteczne, lecz i archiwalne, czego Urząd Delegata z małą do tego obsadą osobową uczynić nie zdoła, gdyż obsada ta starczy zaledwie na załatwienie wpływów bieżących, i to przy usilnym nakładzie pracy. Postulat zatem reorganizacji Urzędu Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie i przekształcenie go na dobrze wyposażony Oddział Prokuratorji Generalnej — co odbędzie się z korzyścią materjalną dla Państwa — zdaje się dosyć uzasadniony.

Zdając sobie sprawę z trudności, jakie będzie miał do pokonania Delegat przy małej niewystarczającej ilości urzędników referendarskich, która w chwili otwarcia Urzędu wynosiła 3 łącznie z 1 aplikantem, zaś z chwilą zamknięcia okresu sprawozdawczego doszła zaledwie do 3 urzędników referendarskich, i 2 aplikantów, otwierając Urząd Delegata zleciłem Urzędowi Głównemu Prokuratorji Generalnej prowadzić nadal, aż do prawomocnego ich ukończenia te spory, które Urząd Główny wszczął przed otwarciem Urzędu Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie. Zarządzenie powyższe umożliwiło Delegatowi pracę bieżącą w roku sprawozdawczym, w roku jednak bieżącym nie będzie już miało wpływu na ilość agend Delegata ze względu na to, iż spory powyższe są przeważnie już ukończone.

Działalność Urzędu Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie w roku sprawozdawczym, przedstawiona w tablicach wykazuje przewagę czynności procesowych nad opinjodawczemi, które z przyczyn wyżej przedstawionych dopiero przy końcu roku sprawozdawczego rozrastać się poczęły niepomiernie. Stosunek procesów biernych do czynnych przedstawiał się w tym Urzędzie jak 1 : 5, przegranych zaś do wygranych jak 0 : 114.

Z ważniejszych procesów sądowych, prowadzonych przez Urząd Delegata Prokuratorji Generalnej w Wilnie na wzmiankę zasługują: sprawy z powództwa Konsystorza Prawosławnego o prawo własności 10 posesji w mieście Wilnie, z których 7 zostało wygranych przez Skarb Państwa w roku sprawozdawczym, zaś 3 dotyczące nieruchomości, które należały do Cerkwi Prawosławnej jeszcze przed wprowadzeniem Unji, nie są dotąd przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięte, sprawę z powództwa Arona o prawo długotrwałej dierżawy na jeziorze Dzisna (około 2.400 ha powierzchni) sprawę z powództwa Charczenków o prawo własności lasu na obszarze około 1.000 ha. sprawę z powództwa Blany o prawo własności majątku Goby, szereg spraw wynikłych na skutek przejęcia na własność Państwa dla celów reformy rolnej majątków Dobrowlany i Niestaniszki.

IV. ODDZIAŁ PROKURATORJI GENERALNEJ WE LWOWIE.

Prezes Dr. Wiktor Hamerski.

Oddział Prokuratorji Generalnej we Lwowie składający się 4-ch Wydziałów zatrzymał w roku sprawozdawczym wewnętrzną organizację i podział agend pomiędzy Wydziałami niezmienione.

Poniżej umieszczone tablice odpowiadające tablicom umieszczonym przy sprawozdaniu z działalności Urzędu Głównego dają cyfrowy obraz działalności Oddziału w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tab. 1. Ogólne zestawienie czynności:

Wydział	Ilość liczb wpływu	Ilość zaległości z poprzedniego roku	Ilość liczb dz. załat.	Zaległość na rok następny	Przeciętna cyfra spraw zał. przez urz. ref.	Ilość pers. ref. z końcem roku
I.	8.381 [7.951]	29 [89]	8.403 [8.011]	7 [29]		
II.	6.542 [5.536]	6 [123]	6.549 [5.653]	— [6]		
III.	8.080 [7.178]	59 [71]	8.084 [7.190]	55 [59]		
IV.	8.656 [5.967]	— [27]	8.636 [5 994]	20 [—]		
Sekretarjat Nacz.	965 [778]	4 [9]	969 [783]	— [4]		
Ogółem	32.624 [27.410]	98 [319]	32.641 [27 631]	82 [98]	1.000	27

Tablica 2. Zestawienie czynności typowych:

Wydział	Udzielono opinji		Udział przy zawieraniu umów	Ilość traktowanych procesów sądowych	Załatwiono spraw sądownictwa niespornego i egzekucji sądowych	Ilość terminów sądowych		Ilość zastępstw poruczonych adwokatom	Ilość konferencji poza urzędem	Ilość wyjazdów służbowych urzędników	Ilość posiedzeń przedjalnych i ogólnych
	a) w kwestjach prawnych	b) o projektach ustaw i rozporządzeń				a) wyznaczonych	b) zastąpionych przez urzędników Prokurat. Generalnej				
I.	333 [357]	— —	28 [21]	439 [529]	89 [353]	1.139 [1.120]	622 [589]	58 [56]	73 [19]	20 [15]	— —
II.	285 [460]	— —	213 [406]	185 [206]	67 [1.159]	306 [436]	133 [253]	35 [43]	46 [—]	24 [6]	— —
III.	184 [127]	— —	4 [12]	727 [873]	229 [363]	1.291 [1.443]	755 [859]	43 [41]	7 [4]	61 [37]	— —
IV.	194 [152]	— —	14 [55]	1.590 [600]	131 [511]	1.791 [928]	673 [545]	27 [19]	16 [9]	5 [3]	— —
Ogółem	996 [1.096]	— —	259 [494]	2.941 [2.208]	516 [2.386]	4.527 [3.927]	2.183 [2.276]	163 [159]	142 [32]	110 [61]	50 [17]

Tab. 3. Statystyka procesów sądowych:

Wydział	Ogólna ilość traktowanych procesów sądowych	W tem procesów					
		biernych	czynnych	przegranych	ugodzonych lub z innych powodów umorzonych	wygranych i częściowo wygranych	zostaje
I.	439 [529]	290 [291]	149 [238]	26 [19]	84 [61]	129 [280]	200 [169]
II.	185 [206]	78 [84]	107 [122]	4 [5]	35 [34]	59 [69]	87 [28]
III.	727 [873]	437 [525]	290 [348]	32 [51]	108 [100]	273 [379]	314 [343]
IV.	1.590 [600]	1.421 [559]	39 [41]	67 [26]	959 [312]	136 [119]	428 [153]
Ogółem	2.941 [2.208]	2.226 [1.459]	585 [749]	129 [101]	1.186 [497]	597 [847]	1.029 [763]

Z powyżej cyfrowo przedstawionego poglądu jest rzeczą widoczną, że wpływ ogólny w Oddziale Prokuatorji Generalnej we Lwowie wzrósł znacznie w ciągu sprawozdawczego okresu i że wzrost ten dotyczy wyłącznie prawie agend procesowych Oddziału przy zmniejszonej nawet nieco ilości załatwień, polegających na czynności opinjodawczej.

Na zwiększenie się procesów wpłynęły w głównej mierze wytaczane Skarbowi Państwa pozwy o wyłączenie z pod egzekucji ruchomości, zajętych przy ściąganiu od opornych dłużników zaległych podatków. Procesy te prowadzone przez Wydział IV-ty Oddziału zwiększyły niepomiernie pracę tego Wydziału i spowodowały, iż stosunek procesów czynnych do biernych, który w roku poprzednim przedstawiał się jak 1 : 2 w roku sprawozdawczym przesunął się dalej na korzyść procesów biernych, dając wzajemny stosunek tych procesów jak 1 : 3 . 8 powodując wzrost liczby procesów ugodzonych, zmniejszenie się ilości wygranych procesów i zwiększenie się ilości procesów w roku sprawozdawczym nieukończonych. Stosunek procesów przegranych do wygranych przedstawia się jak 1 : 4 . 75.

System oszczędnościowy odbił się na działalności Oddziału Prokuratorji Generalnej we Lwowie, który mimo znacznego wzrostu ilości procesów nie uciekał się w większej mierze, niż to miało miejsce w roku poprzednim do powierzania zastępstwa adwokatom, a zwiększywszy nieznacznie tylko ilość wyjazdów służbowych swych urzędników, posługiwał się bardziej wydatnie przy zastępstwach przed sądami prowincjonalnymi pomocą, udzielaną przez Władze i Urzędy administracyjne.

Działalność Oddziału Prokuratorji Generalnej we Lwowie w roku sprawozdawczym poza prowadzeniem szeregu szablonowych procesów t. zw. ekscyndycyjnych, o których mowa była powyżej, rozwijała się w innych dziedzinach normalnie, dając dodatnie, tak pod względem ilościowym, jak jakościowym wyniki.

Wyniki te, przykładowo tylko przy omawianiu działalności poszczególnych Wydziałów zebrane, dadzą świadectwo powyższemu twierdzeniu.

Wydział I pod kierownictwem St. Radcy Prokuratorji Generalnej Dr. Stanisława Skrachy rozwijał swą działalność w głównej mierze w kie-

runku opinjodawczym o ile chodzi o sprawy międzynarodowe, traktatowe i likwidacyjne, zarówno opinjodawczym jak i procesowym o ile chodzi o sprawy wojskowe i fundacyjne.

Z szeregu opinji z dziedziny prawa międzynarodowego wysuwają się opinje, będące interpretacją postanowień Traktatu w St. Germain, między innemi, zaś opinja w kwestji zastosowania postanowień art. 266 i 273 traktatu do majątku t. zw. funduszu religijnego, nie mniej opinja w kwestji ważności w Polsce małżeństw, zawartych zagranicą i rozwodów tamże uzyskanych. Likwidacja b. Krajowego Urzędu Odbudowy Galicji dała Wydziałowi I-szemu szereg procesów z likwidacją tą związanych.

Sprawy wojskowe obok porad prawnych i pomocy przy zawieraniu umów o kupno wielkich często objektów dla wojska przez Skarb Państwa, nabywanych jak np. 400 ha obszaru w Skniłowie, kompleksu koszar w Stryju, dały Wydziałowi I-szemu Oddziału w dość znacznej liczbie procesy i to zarówno bierne z roszczeń odszkodowawczych z powodu przemarszu wojsk, ruchu samochodów wojskowych i t. p., jak i czynne, wśród których wielki odsetek przypada na wypowiedzenia umowy najmu mieszkań w budynkach wojskowych.

Sprawy fundacyjne, traktowane przez Wydział I-szy wywoływały znaczną ilość opinji i kilka procesów poważnych, o wielkiej wartości przedmiotu sporu, w przeważającej liczbie korzystnie dla Skarbu Państwa zakończonych. Z opinji w tym kierunku wydanych zasługuje na wzmiankę opinja w przedmiocie określenia pojęcia fundacji o celach opieki społecznej w rozumieniu ustawy z 16 sierpnia 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 92, poz. 726), opinja w kwestji następstw prawnych, jakie na dalsze losy fundacji i kompetencję Władz ma przejście pod panowanie Rumunji terytorjum Bukowiny, jeśli na tem terytorjum znajduje się cały majątek fundacji, przeznaczonej dla osób narodowości polskiej, zamieszkałych w b. Galicji.

Z poważnych procesów wzmiankować należy proces o ważność testamentu Wandy Gawrońskiej, (zapis dóbr Derżów na ufundowanie szpitala), tudzież obronę Skarbu Państwa, jako dziedzica podstawionego z mocy wzajemnego testamentu Aleksandra Skarbka i tegoż żony. Z ważniejszych spraw fundacyjnych wymienić również należy będące w toku sprawy wysokocennych fundacji Ujejskiego (dobra Chlewiska) i Wesołowskiego (realność miejska w Złoczowie).

Sprawy spadków bezdziedzicznych okazały w roku sprawozdawczym tendencję do zmniejszenia się, dały jednak pole Wydziałowi I-szemu do wydania kilkunastu opinji i przeprowadzenia szeregu procesów.

Poważne tak pod względem wartości przedmiotu sporu, jak i zasadniczości znaczenia były sprawy b. Galicyjskiego Funduszu Krajowego. Tu wymienić wypada wygrany w Sądzie Najwyższym spór z Bankiem Polskim o prawo własności realności w śródmieściu Lwowa, w których mieścił się dawniej b. Galicyjski Bank Krajowy.

W y d z i a ł II spraw wyznaniowych i szkolnych, pod kierownictwem St. Radcy Dr. Wincentego Mączyńskiego. Sprawy wyznaniowe mają w obrębie obowiązywania ustaw b. państwa austrjackiego szczególnie urozmaicony charakter, nastręczając Prokuratorji Generalnej pole do licznych opinji i pociągają za sobą bardzo nieraz zawiłe procesy. Z obowiązku swego zajmował się Wydział prawną ochroną zakładowego majątku instytutów kościelnych, która ta ochrona polega także i na tem, by przez niedopuszczenie do uszczuplenia się majątku Funduszu Religijnego niedopuścić do obciążenia Skarbu Państwa wydatkami na cele wyznaniowe.

Z opinji, których liczba w tym resorcie jest bardzo znaczna, wymienić przyjdzie przykładowo opinję w przedmiocie rozstrzygnięcia, kto obecnie uprawnionym jest do zatwierdzenia aljenacji majątków ewangielickich gmin wyznaniowych, dalej kto jest właścicielem gruntów i budynków beneficjalnych, nadto opinję o usuwalności kanoników, pełniących funkcje duszpasterskie przy kościołach względnie cerkwiach.

W dziale sądownictwa niespornego przedsięwziął Wydział II-gi liczne czynności, zmierzające do realizacji zapisów na cele pobożne, do uzyskania zwrotów plebańskich, zabezpieczenia t. zw. trzeciny i uregulowania stanu tabularnego gruntów beneficjalnych i kościelnych.

Dział procesowy w sprawach wyznaniowych stosunkowo nieliczny, obracał się głównie około procesów t. zw. rewidynkacyjnych i procesów o naruszenie w posiadaniu. Nie mniej prowadzono z pomyślnem naogół skutkiem kilkanaście procesów, zmierzających do wymuszenia świadczeń rzeczowych (uznania prawa służebności) na rzecz Kościołów.

Sprawy szkolne traktowane w Wydziale II-gim obejmowały liczne a różnorodne opinje, dotyczące szeregu ważnych kwestji bądź całego szkolnictwa na terenie podległym Oddziałowi się znajdującego, bądź poszczególnych zakładów naukowych. W wielu wypadkach wygotował Wydział II-gi zarysy umów i kontraktów. Przykładowo wspomnieć wypada o opinji w przedmiocie zamiany gruntów między Politechniką a Kościołem Św. Marji Magdaleny we Lwowie, w sprawie kupna gruntu pod budowę domu mieszkalnego dla profesorów Uniwersytetu we Lwowie, tudzież znacznej ilości opinji w przedmiocie obciążenia prywatnych majątków nieruchomych świadczeniami na rzecz szkolnictwa.

Dział procesowy w zakresie spraw szkolnych ograniczał się do procesów mieszkaniowych i procesów o uznanie służebności na rzecz szkół względnie każdorazowych nauczycieli.

Wydział III, pod kierownictwem St. Radcy Prokuratorji Generalnej Dr. Eugenjusza Bartla, zajmował się sprawami kolejowemi i pocztowemi, tudzież w znacznym zakresie sprawami naftowemi i sprawami dotyczącemi dóbr i lasów państwowych.

Sprawy kolejowe dały Wydziałowi III-mu mnogość procesów, wynikłych bądź z roszczeń odszkodowawczych za zaginione przesyłki, bądź też ze stosunków najmu, mniej liczne były procesy odszkodowawcze wskutek nieszczęśliwych wypadków. Z czynnych przeważały procesy o różnice taryfowe. W sporach odszkodowawczych

uzyskano korzystne wyroki co do niedopuszczalności żądania zwrotu w naturze zaginionych towarów.

Ze spraw niespornych wymienić należy sprawę zabezpieczenia 10% pożyczki kolejowej na kolejach państwowych.

Dział opinjodawczy, słabiej reprezentowany dał jednak Wydziałowi III-ciemu pole do wydania kilkunastu opinji, wśród których na podkreślenie zasługuje opinja w przedmiocie obowiązku Skarbu Państwa do wypłaty rent przyznanych funkcjonarjuszom Kolei państwowych przeciw Zawodowemu Zakładowi Ubezpieczeń od wypadków austr. Kolei w Wiedniu.

Agendy pocztowe dały ograniczoną tylko ilość spraw i to przeważnie procesowych z tytułu najmu lokali pocztowych i mieszkań.

Sprawy dóbr i lasów państwowych nastręczyły Wydziałowi III-ciemu mnogość procesów o naruszenie w posiadaniu tak czynnych jak i biernych, tudzież kilka poważnych procesów o własność wielkich kompleksów leśnych i wiele procesów o odszkodowania lasowe. Wśród opinji w tym resorcie wydanych wyróżnia się opinja, w przedmiocie obowiązku ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków funkcjonarjuszów Zarządu Lasów Państwowych.

Wydział IV spraw skarbowych pod kierownictwem St. Radcy Prokuratorji Generalnej Dr. Władysława Szydłowskiego podobnie jak to miało miejsce w Urzędzie Głównym, przeciążony był pracą równomiernie z postępem prac sanacyjnych. Szczególnie ucierpiał ten Wydział wskutek olbrzymiej ilości procesów o wyłączenie ruchomości wytaczanych przez rodziny opornych płatników podatkowych Skarbowi Państwa, a zmierzające do usunięcia ruchomości z pod egzekucji.

Liczba egzekucji podatkowych prowadzonych w roku sprawozdawczym wykazuje znaczną przewagę spraw większej wagi majątkowej. Wzrosły również silnie agendy Wydziału IV-go o ile chodzi o udział jego w postępowaniu konkursowem i ugodowem przeciw popadłym w niewypłacalność dłużnikom skarbowym.

Dość znaczna ilość opinji dotyczyła w przeważającej mierze praw najmu i zabezpieczenia kredytowanych podatków pośrednich, nie mniej kwestji zawarcia i wykonania umów, i dochodzenia zwrotu nadebranych uposażeń służbowych.

Sprawy monopoli dały Wydziałowi IV-temu małą tylko ilość procesów, poprzestając na licznych a różnorodnych opinjach, tudzież na czynnościach sądownictwa niespornego, wśród których na szczególną wzmiankę zasługuje rychłe zabezpieczenie pożyczki włoskiej na nieruchomościach Polskiego Monopolu Tytoniowego położonych w obrębie terytorjalnego działania Oddziału Prokuratorji Generalnej we Lwowie.

V. Oddział Prokuratorji Generalnej w Krakowie.

Prezes *Dr. Józef Windakiewicz.*

Oddział Prokuratorji Generalnej w Krakowie wykazał w roku sprawozdawczym małe zmniejszenie się ilości wpływów dziennika głównego przy wzmożonej działalności opinjodawczej. Ilość opinji prawnych, która już w poprzednim okresie sprawozdawczym wykazała tendencję zwyżkową, doszła do liczby 553, o 145 większej od zeszłorocznej. Również zwiększyła się ilość załatwień w postępowaniu niespornem wywołana wzmożoną ilością upadłości dłużników skarbowych.

Przeprowadzony dopiero w poprzednim okresie sprawozdawczym podział Oddziału Prokuratorji Generalnej w Krakowie na Wydziały nie daje możności przy tablicach zestawieniowych wykazać cyfr porównawczych z poprzedniego okresu, dla tem lepszej orjentacji zatem w poniżej umieszczonych tablicach, w tem miejscu zaznaczyć wypada, że w roku 1923 ilość wpływów w Oddziale Krakowskim wyniosła 18.096, załatwień 18.071, zaległości 21, wydanych opinji prawnych 408, kontraktów przy których zawarciu współdziałano 308, że prowadzono 2.175 procesów, z której to liczby 1.245 było biernych, i 929 czynnych 801 wygranych, 442 umorzonych, względnie ugodzonych i 101 pzegranych. Zastępstwo sądowe sprawowali urzędnicy Oddziału w 1923 r. 888 wypadkach, 12 zastępstw poruczono adwokatom.

Tab. 1. Ogólne zestawienie czynności:

Wydział	Ilość liczb wpływu	Ilość zaległości z okresu poprzedniego	Ilość liczb dz. gł. załatwionych	Zaległość na rok następny	Przeciętna liczba załatw. przez urz. ref.	Ilość pers. ref. z końcem roku
I	3981	6	3963	24	566	7
II	4338	10	4348	—	870	5
III	6775	4	6750	29	965	7
Sekr. Nacz.	1089	1	1090	—		
Ogółem	16183	21	16151	53		

Tab. 2. Zestawienie czynności typowych:

Wydział	Udzielono opinji: a) W kwestjach prawnych	Udzielono opinji: b) O projektach ustaw i rozporz.	Udział przy zawier. umów	Ilość traktowanych procesów sądowych	Załatwiono spraw sądownictwa niespornego i egzekucji sądowych	Ilość terminów sądow: a) Wyznaczonych	Ilość terminów sądow: b) Zastąpionych przez urzędnik. Prokur. Gener.	Ilość zastępstw poruczonych adwokatom	Ilość konferencji poza urzędem	Ilość wyjazdów służbowych urzędników	Ilość posiedzeń prezydjalnych i ogólnych
I	152	13	29	486	125	807	336	3	26	57	—
II	142	8	11	907	48	710	441	3	3	56	—
III	259	42	314	755	94	669	420	8	6	78	—
Ogółem	553	63	354	2148	267	2186	1197	14	35	191	24

Tab. 3 **Statystyka procesów sądowych:**

Wydział	Ogólna ilość traktowanych procesów sądowych	W tem procesów: biernych	czynnych	przegranych	ugodzonych lub z innych powodów umorzonych	wygranych	zostaje
I	486	294	192	19	98	221	294
II	907	479	428	31	108	461	327
III	755	486	269	15	189	180	205
Ogółem	2148	1259	889	65	359	862	826

Stosunek procesów czynnych do biernych wyglądał jak 1 : 1,4, przegranych do wygranych jak 1 : 13.

Uskuteczniony w roku 1923 podział na Wydziały w Oddziale Prokuratorji Generalnej w Krakowie przyjął się dobrze i zrównał ten Oddział pod względem sposobu urzędowania wewnętrznego z innemi Oddziałami Prokuratorji Generalnej.

Z pomiędzy istniejących 3-ch Wydziałów największą ilość wpływów wykazał Wydział III-ci, najmniejszą Wydział I-szy, który jednak miał do załatwienia sprawy najcięższe wymagające nieraz trudnych studjów nad planami i żmudnych dociekań.

Wydział I-szy (administracyjny) kierowany przez Radcę Prokuratorji Generalnej Dr. Alfreda Krausa skupiał w swem ręku w roku sprawozdawczym przeważnie sprawy likwidacji przedsiębiorstw państwowych objętych po okupantach, sprawy dostaw wojskowych i sprawy wodne.

Z ważniejszych spraw administracyjnych między innymi przeprowadzono likwidację wojskowej kartoflarni w Podgórzu, interwenjowano przy zakupnie gruntów pod lotnisko wojskowe w Rakowicach, przygotowano umowę z Karolem Habsburgiem w sprawie darowizny na rzecz Skarbu Państwa budynków na Sanatorjum dla wojskowych, interwenjowano przy zbadaniu likwidacji szkód wywołanych wylewami wiosennymi tudzież udzielono szeregu opinji prawnych, a wśród nich opinji o charakterze prawnym Funduszu Religijnego, w przedmiocie rozdziału odsypisk nad Dunajcem, w sprawie zabezpieczenia pożyczek na odbudowę gospodarstw zniszczonych w czasie wojny.

Z procesów sądowych popieranych przez Wydział I-szy na wyróżnienie ze względu na wartość przedmiotu sporu i nasuwające się kwestje prawne zasługują proces przeciw dostawcy wojskowemu Noworolowi i przeciw firmie „Pol" z tytułu umowy o dostawę.

Wydział II spraw kolejowych, kierownik Radca Prokuratorji Generalnej Dr. Maciej Maczyński, udzielił w ciągu roku sprawozdawczego 142 opinji o kwestjach prawnych współdziałając zwłaszcza z Krakowską Dyrekcją Kolei w tym duchu, by przez unikanie tych procesów odszkodowawczych, przy których zasada żądania strony poszkodowanej jest bezsporną, a rozchodzić się tylko może o kwotę odszkodowania, załatwiając sprawy polubownie, zaoszczędzono Skarbowi Państwa niepotrzebnych kosztów sądowych. Akcja w tym kierunku podjęta, poparta sprężystą administracją w obrębie Krakowskiej Dyrekcji Kolei Państwowych w skutkach swych sprawiła, iż ilość procesów odszkodowawczych w roku sprawozdawczym znakomicie zmalała. Odbiło się to nie tylko zresztą na procesach biernych lecz i czynnych.

Procesy odszkodowawcze, w których chodziło o pieniężne zadośćuczynienie za doznane z winy kolei uszkodzenia cielesne, w mniejszym stosunkowo stopniu zakrzątały Wydział II-gi w roku sprawozdawczym niż poprzednio.

Z prowadzonych przez Wydział II-gi procesów zasługują na wzmiankę spory z Galicyjskim Karpackiem Towarzystwem Naftowem o odszkodowanie z powodu uszkodzenia cystern, tudzież spory odszkodowawcze Skarbowi Państwa przez wydalonych ze służby pracowników kolejowych wytaczane, dalej z korzystnem dla Skarbu Państwa rezultatem prowadzone spory o usunięcie dzierżawców bufetów kolejowych z zabudowań stacyjnych.

Z pośród opinji na wzmiankę zasługują opinja w przedmiocie zawrzeć się mającego kontraktu ze Spółką „Unia" o nabycie przez Kolej znacznego obszaru gruntu z budynkami celem rozszerzenia stacji kolejowej Podgórze—Płaszów, tudzież opinja w przedmiocie objęcia przez kolej zajętych w czasie wojny obcych gruntów w Krośnie pod rozszerzenie stacji kolejowej.

Wydział III spraw skarbowych, najmu i kościelnych kierowany przez Prezesa Oddziału najbardziej obciążony był sprawami najmowemi i kościelnemi.

Wielka ilość biernych procesów i ich przewaga nad czynnymi zwłaszcza w Wydziale III-cim widoczna, wywołana właśnie została pozwami najmodawców o eksmisję Władz i Urzędów, zajmujących mieszkania w budynkach prywatnych. Kolosalna przewaga procesów wygranych nad przegranymi świadczy o tem, iż procesy eksmisyjne stale kończył Wydział III-ci pomyślnym dla Skarbu Państwa wyrokiem.

Osobną a dość liczną grupę stanowiły sprawy o ustalenie czynszu najmu, wszczynane przed Urzędem Rozjemczym dla spraw najmu, a kończące się przed sądami. Dla sporów tych charakterystycznem jest, iż zarówno Urząd Rozjemczy jak i niektóre Sądy w I-szej instancji z pominięciem dawnej ustawy o ochronie lokatorów ustalały czynsz odbiegający od stawek ustawowych na niekorzyść najmobiorcy i dopiero orzeczenie Sądów odwoławczych pozwoliły Wydziałowi III-ciemu kończyć te spory korzystnie dla Skarbu Państwa.

Z pośród sporów eksmisyjnych na wzmiankę zasługuje korzystnie dla Skarbu Państwa ukończony spór z Raczyńskim o wypowiedzenie najmu kompleksu koszar w Dębicy.

Sprawy skarbowe dały Wydziałowi III-ciemu również kilkanaście poważnych procesów, wśród których należy przytoczyć proces prowadzony imieniem b. Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przeciwko Ilustrowanemu Kurjerowi Codziennemu

w Krakowie o zwrot znaczniejszej pożyczki, zakończony korzystną ugodą.

Sprawy firmowe wywołały szereg rekursów od uchwał dozwalających wpisu do rejestru handlowego Spółek z ogr. odpowiedzialnością, powodując konieczność zbadania wielkiej liczby kontraktów tych spółek.

W postępowaniu niespornem interwenjowano w licznych wypadkach przy konkursach i rokowaniach ugodowych do majątków popadłych w niewypłacalność dłużników skarbowych.

Poważną część agend Wydziału III-go stanowiły w roku sprawozdawczym sprawy kościelne i fundacyjne.

Sprawy kościelne spowodowały szereg opinji o projektach kontraktów, odnoszących się do pozbycia względnie zamiany majątku kościelnego, ustalenia zwrotów plebańskich, tudzież procesów o własność i posiadanie nieruchomości kościelnych. Sprawy fundacyjne m. in. sprawy z fundacji Im. Suszyckich i Ignacego Mossakowskiego wywołały szereg procesów, konferencji i opinji, konieczność skontrolowania rachunków zarządcy i przygotowania aktów fundacyjnych.

VI. Oddział Prokuratorji Generalnej w Poznaniu.

Prezes *Dr. Witold Prądzyński.*

Oddział Prokuratorji Generalnej w Poznaniu walczył w roku sprawozdawczym jak nigdy z dotkliwym brakiem sił referendarskich. Brak ten był tem dotkliwszy, że Oddział mimo zmniejszonej ilości wpływów załatwił w ciągu roku 21.623 liczb dziennika, wobec czego posługiwać się musiał urzędnikami 2-giej kategorji by pracy swej podołać.

Przedstawione poniżej tablice dają obraz działalności Oddziału Prokuratorji Generalnej w Poznaniu w roku 1924.

Tab. 1. Ogólne zestawienie czynności:

Wydział	Ilość liczb wpływu	Ilość zaległości z okresu poprzedniego	Ilość liczb dz. załat.	Zaległość na rok następny	Przeciętna ilość załat. przez urz. ref. spraw	Ilość pers. ref. z końcem roku
I.	1.498 [2.244]	51 [5]	1 530 [2.198]	19 [51]		
II	5.703 [17.108]	124 [4 385]	5 654 [21.369]	49 [124]		
III.	5.581 [4.624]	33 [12]	5.456 [4.603]	158 [33]		
IV	17.016 [22.250]	121 [—]	17.106 [22.129]	31 [121]		
Sekr. Nacz.	1.889 [1 921]	6 [22]	1.877 [1.937]	18 [6]		
Ogółem	31.687 [48 147]	335 [4.424]	21 623 [52 236]	275 [535]	2.437	11 [15]

Tab. 2. Zestawienie czynności typowych:

Wydział	Udzielono opinji: a) W kwestjach prawnych	b) O projektach ustaw i rozporządzeń	Udział przy zawieraniu umów	Ilość traktowanych procesów sądowych	Załatw. spraw sądownictwa niespornego i egzekucji sądowych	Ilość terminów sądowych: a) Wyznaczonych	b) Zastąpionych przez urz. Prok. Gen.	Ilość zastępstw poruczonych adwokatom	Ilość konferencji poza urzędem	Ilość wyjazdów służbowych urzędników	Ilość posiedzeń przyjdalnych i ogólnych
I.	58 [30]	— [—]	3 [2]	175 [98]	34 [56]	255 [203]	224 [158]	— [—]	66 [59]	9 [11]	—
II.	50 [5:]	— [—]	3 [3]	1.120 [3:5]	134 [388]	940 [3.760]	918 [3.675]	2 [7]	7 [4]	92 [320]	—
III.	107 [168]	— [2]	7 [29]	698 [344]	137 [158]	1.383 [914]	1.095 [886]	3 [9]	— [7]	35 [14]	—
IV	107 [69]	— [—]	6 [12]	2.922 [738]	394 [278]	1.642 [1.985]	1.232 [1.721]	6 [8]	14 [2]	233 [—]	—
Ogółem	322 [3:8]	— [2]	19 [46]	4.915 [1.5:5]	699 [880]	4.220 [5.852]	3.469 [5.440]	11 [24]	87 [72]	369 [345]	11 [8]

Tab. 3. Statystyka procesów sądowych:

Wydział	Ogólna ilość traktowanych procesów sądowych	W tem procesów					
		biernych	czynnych	przegranych	ugodzonych lub z innych powodów umorzonych	wygranych w przeważnej części wygranych	zostaje
I.	175 [98]	107 [63]	68 [35]	6	19	40	110
II.	1.120 [315]	132 [75]	988 [240]	38	97	394	591
III.	698 [344]	401 [123]	297 [221]	54	112	143	659
IV.	2.922 [788]	254 [188]	2 668 [600]	102	293	369	2 158
Ogółem	4 915 [1.545]	894 [449]	4.021 [1 096]	200	521	946	3 518

Powyższe dane wskazują, że Oddział Prokuratorji Generalnej w Poznaniu pod względem wydajności pracy zajmuje poczestne miejsce wśród innych urzędów i mimo wyjątkowo szczupłego personelu stara się wszystko załatwiać własnemi siłami, oszczędzając w ten sposób Skarbowi Państwa znaczne sumy, które w innych warunkach trzebaby wydatkować na zapłacenie honorarjów adwokackich.

Liczba urzędników kancelaryjnych prawie niezmieniła się w ciągu roku sprawozdawczego natomiast liczba urzędników referendarskich wynosiła w dniu 31 grudnia 1924 r. już tylko 11 osób i spadła następnie zaraz z początkiem roku 1925.

W okresie sprawozdawczym wygrał Oddział 946 procesów, przegrał 200 załatwił polubownie lub umorzył 521.

Wśród spraw przegranych nie było ani jednej którąby przedstawiała dla Skarbu Państwa większą wartość materjalną, lub którąby pod względem prawnym miała zasadnicze znaczenie. Przeważnie były to sprawy lub pretensje osób prywatnych do Skarbu o eksmisję lub zapłacenie różnych należności, albo nieuregulowanych w swoim czasie z powodu braków kredytów, albo też zdewaluowanych z powodu późnego ich zapłacenia.

Stosunek procesów biernych do czynnych wyglądał jak 1 : 4,5. przegranych zaś do wygranych jak 1 : 4,7.

Wydział I, kierownik St. Radca Prokuratorji Generalnej Kazimierz Kierski Oprócz licznych drobnych spraw. dostarczanych głównie przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego i należących po części do sądownictwa niespornego w I-szym Wydzialeześrodkowały się opinje mające częstokroć wybitne znaczenie państwowe. Są to między innemi opinie o prawach majątkowych Kościoła, o związkach religijnych, o Hannowerskim funduszu klasztornym, o Zakonie Johannitów, o likwidacji żydowskich gmin wyznaniowych w b. dzielnicy pruskiej, o właściwości sądów gdańskich do rozstrzygania spraw kolejowych wynikłych na terytorjum polskiem i t. d.

Oprócz tego wydał Wydział I-szy szereg zasadniczych opinji na żądanie Komisarjatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w sprawach dotyczących likwidacji prywatnych majątków niemieckich Komisarjat tudzież Komitet Likwidacyjny, zajmują I Wydziałowi dużo czasu, a zaspokojenie ich żądań dotyczących pomocy prawnej w najobszerniejszem tego słowa znaczeniu, wymaga ze strony wydziału wytężonej pracy.

W roku sprawozdawczym przygotował Wydział I-szy na zlecenie Głównego Urzędu Likwidacyjnego obronę, zgromadził dla użytku Agentury Rządu Polskiego materiał dowodowy w licznych powództwach, wytaczanych przez niemców Państwu Polskiemu przed Polsko-Niemieckim Mieszanym Trybunałem Rozjemczym w Paryżu.

Drugą zasadniczą sprawą, mającą ogólne znaczenie, było opracowanie przez Kierownika Wydziału znacznej części materjału do rokowań Polsko-Niemieckich w Wiedniu, uwieńczonych zawarciem i podpisaniem przez Prezesa Oddziału Dr. Prądzyńskiego w dniu 30 sierpnia 1924 r. konwencji z Niemcami o obywatelstwie i opcji.

W dziale procesowym Wydziału Pierwszego ukończono w okresie sprawozdawczym wielką sprawę Spółki Budowlanej Urzędników Państwowych (dawniej Deutscher Beamten - Wohnungs - Bauverein) z Uniwersytetem Poznańskim o prawo własności 28 domów w Poznaniu, nabytych w roku 1920 przez Uniwersytet za bardzo niską cenę 2.950.000 mk., a przedstawiających obecnie ogromną wartość. Sprawa ta przegrana w I-szej instancji, wygrana w połowie II-giej, na skutek rewizji obydwóch stron była rozpatrywana przez Sąd Najwyższy i skończyła się wyrokiem całkowicie korzystnym dla Uniwersytetu, zastąpionego przez Prokuratorję.

Z innych spraw na wyróżnienie zasługuje proces Skarbu Państwa przeciwko parafji Bożego Ciała w Poznaniu, wygrany w II-ej instancji, w którym chodziło o prawo własności budynków, przekazanych Władzom duchownym przez Naczelną Radę Ludową. Prokuratorja Generalna stanęła na tem stanowisku, że Naczelna Rada Ludowa nie miała prawa dysponować nieruchomościami rządowemi, a Sąd Apelacyjny podzielą to zapatrywanie. Wyrok ma zasadnicze znaczenie, gdyż podobnych wypadków na terenie Oddziału jest więcej.

Wydział II. Kierownik St. Radca Stanisław Zalewski — pracował zarówno w kierunku opinjodawczym jak procesowym, uzyskując w obu korzystne wyniki.

Działalność opinjodawcza Wydziału wywołała szereg opinji, dotyczących wykonania reformy rolnej, z innych zaś przykładowo wyliczone opinje w przedmiocie włości rentowych, waloryzacji rent, niemieckiej ustawy ubezpieczeniowej i t. d., biorąc udział w wielu konferencjach pozabiurowych i nie zaniedbując części procesowej.

W części tej największa ilość procesów dostarczona została przez Okręgowe Urzędy Ziemskie w Grudziądzu i Poznaniu o oddanie nieruchomości, które na mocy prawa odkupu, względnie

pierwokupu wracaią w ręce polskie tudzież wytaczane rolnikom spory o zapłatę ceny kupna za dostarczane im ziarna pod zasiew. Wreszcie wytoczył Wydział wiele procesów eksmisyjnych przeciw b. urzędnikom państwowym z mieszkań służbowych, między któremi znalazł się i proces o eksmisję latarnika z Latarni morskiej na Helu.

Wydział III, kierownik St. Radca Leon Lejtgeber — zakrzątały najbardziej w roku sprawozdawczym sprawy wojskowe i to zarówno w kierunku opinjodawczym, jak i procesowym; ze spraw tych kwestja rozwiązania interesów z dostawcami, wywołała specjalnie wielką ilość opinji.

Z innych dziedzin administracji sporo pracy przyczyniły Wydziałowi III-ciemu sprawy Monopolu Tytoniowego i wywołana tym monopolem działalność opinjodawcza Wydziału III-go przy skupnie fabryk prywatnych na jego terenie działalności.

Z różnorodnej dziedziny procesowej Wydziału wspomnieć należy o procesie prowadzonym przeciw b. Dyrekcji Banku Komunalnego w Poznaniu o odszkodowanie w sumie 16.000.000 zł. i przeciw dostawcy wojskowemu, firmie „Humus" o 600.000 zł. z tytułu niezwróconej w swoim czasie zaliczki, otrzymanej na dostawę.

Wydział IV. Kierownik St. Radca Dr. Adam Bielecki. W drugiej połowie r. ub. czynności Wydziału IV-go znacznie się wzmogły ilościowo i jakościowo. Szczególnie stosowanie rozporządzenia o przerachowaniu wierzytelności i ustawa o ochronie lokatorów nasuwały Urzędom wiele wątpliwości, które przedstawiano Oddziałowi dla zasięgnięcia opinji. Zmiana zarządu lasami państwowemi i wyjęcie ich z pod kompetencji Urzędów Wojewódzkich wpłynęły również na wzmożenie się agend Wydziału.

Sprawy anulacyjnej dzierżawców dóbr państwowych znajdują się przeważnie już w wyższych instancjach sądowych, nie mniej jednak wymagało opracowanie objaśnień dla wyższych instancji niejednokrotnie bardzo obszernych i prawniczo trudnych elaboratów.

Z większych spraw opracowywał Wydział w dalszym ciągu sprawę o lenno krotoszyńskie ks. Thurn Taxis.

Sprawa kupionego przez Skarb Państwa hotelu „Mylius" nastręczała wielu różnych punktów spornych z miastem Poznaniem. Wymagała ona zbadania szeregu trudnych kwestji prawnych, a proponowana przez miasto ugoda wywołała konieczność odbycia licznych konferencji i opracowania wyczerpujących pisemnych wyjaśnień.

Proces Nasierowskiego o dzierżawę domeny państwowej był natury zasadniczej i ze względu na liczne kwestje prawne wymagał poważniejszego nakładu pracy.

Wykaz Urzędników Referendarskich Prokuratorji Generalnej na dn. 31. XII 24 r.

Prezes P. G. Dr. Stanisław Bukowiecki.
Wice-prezes P. G. Kazimierz Rakowiecki.
Prezes Oddziału Dr. Wiktor Hamerski.
Prezes Oddziału Dr. Witold Prądzyński.
Prezes Oddziału Dr. Józef Windakiewicz.

St. Radcowie w IV-tym st. sł.

Tadeusz Werner.
Kazimierz Kierski.
Dr. Witold Starzyński.
Jan Sukiennicki.
Dr. Tomasz Marynowski.
Dr. Stanisław Skracha.

St. Radcowie w V-tym st. sł.

Wincenty Szmidecki.
Dr. Władysław Szydłowski.
Dr. Wincenty Mączyński.
Dr. Maciej Mączyński.
Dr. Eugenjusz Bartel.
Leon Leigeber.
Stanisław Zalewski.
Franciszek Szuch.
Dr. Adam Bielecki.

Radcowie w V-tym st. sł.

Bronisław Olszewski.
Kazimierz Unruh (Delegat P. G. w Gdańsku).
Stanisław Łuniewski.
Dr. Alfred Kraus.
Dr. Stanisław Hillbricht.
Dr. Eugeniusz Dziurzyński.
Napoleon Rutkiewicz.
Andrzej Król.
Dr. Karol Skrobaczewski.
Adolf Kopeć (Delegat P. G. w Wilnie).
Ludwik Klinger.
Dr. Feliks Płazek.
Dr. Stefan Wechsler-Wierzbowski.
Bronisław Skoczyński.
Dr. Feliks Flechner.
Mieczysław Obiezierski.
Dr. Witold Sahanek.

Radcowie w VI-tym st. sł.

Dr. Jan Weloński.
Dr. Stanisław Rybacki.
Dr. Józef Brzeski.
Dr. Tadeusz Sobolewski (Agent Rządu w Paryżu).
Adam Karpuszko.
Stanisław Hłasko.
Dr. Juljan Zając.
Dr. Adam Tomaszewski.
Dr. Eustachy Starzyński.
Stefan Chmara.
Dr. Wiktor Hillbricht.
Dr. Tomasz Sołtysik.
Włodzimierz Moderow.
Dr. Kazimierz Jaworski.
Dr. Alfred Brummer.
Dr. Marian Dworzański.
Dr. Jan Walery Jaworski.
Dr. Edward Grodyński.
Antoni Korowicki.
Feliks Jakuszewski.
Dr. Lucjan Górnisiewicz.
Henryk Myśliborski.
Stefan Polkowski.
Władysław Bądzyński.

Referendarze w VII-mym st. sł.

Dr. Wiktor Hupert.
Roman Polkowski.
Dr. Kazimierz Krzyżanowski.
Antoni Olszewski.
Dr. Alfred Zarzycki.
Dr. Mieczysław Bartmański.
Dr. Jan Dziama.
Dr. Ludwik Frenkiel.
Dr. Adolf Schiffman.
Jerzy Krzywicki.
Witold Bendetson.
Stanisław Neufeld.
Eugenjusz Ptaszyński.
Józef Macak.
Dr. Adam Mantel.
Dr. Jan Kwiatek.

Referendarze w VIII-mym st. sł.

Dr. Zygmunt Glixeli.
Dr. Antoni Nowak.
Dr. Roman Piątkowski.
Dr. Rudolf Dąmbski.
Dr. Franciszek Żukowski.
Dr. Józef Czajka.
Stefan Bartkiewicz.
Marjan Mach.
Dr. Wilhelm Jędrzejowski.
Dr. Jerzy Grabowski.
Dr. Józef Bujak.
Andrzej Kramsztyk.
Marja Fuksówna.
Bolesław Winnicki.
Kazimierz Tomaszewski.
Adam Landy.
Dr. Alojzy Szalay.
Dr. Kazimierz Przybyłowski.
Tadeusz Trzeciak.
Dr. Bronisław Krzystkiewicz.
Dr. Eugenjusz Wunsch.
Wilhelm Zylber.

(—) *Dr. St. Bukowiecki*
Prezes Prokuratorji Generalnej.

(—) *Dr. A. Schiffman*
w z. Sekretarz Naczelny Prokuratorji Generalnej.

Tłoczono czcionkami Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 22. 29768. 1. VIII. 1925 r. 6.000.

Sprawozdanie z VII-mej [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

№

TREŚ